

Βιβλιοθήκη

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: «Συνθήκες εκπαίδευσης, επαγγελματικοί προσανατολισμοί και προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας».

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Παπαδημητρίου Θάνος
Επίκουρος Καθηγητής

ΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: Νούση Πελαγία
Χριστοδούλου Ελένη

ΠΑΤΡΑ 1998

ΑΡΙΘΜΟΣ	2412
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ		
		Σελ.
ΕΙΣΑΓΩΓΗ		5
ΠΕΡΙΛΗΨΗ		6
ΣΤΟΧΟΙ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		7
ΟΡΙΣΜΟΙ		8
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ		9
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΕΡΟΣ		15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι : ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		16
	1. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών διεθνώς.	16
	2. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στην Ελλάδα.	19
	2.1. Ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της εκπαίδευσης.	19
	2.2. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στα Τ.Ε.Ι.	21
	2.2.1. Ο αντίκτυπος των συνθηκών εκπαίδευσης στους σπουδαστές.	27
	2.3. Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών.	27
	2.3.1. Ενδεικτικές ενέργειες προς την ίδρυση Πανεπιστημίου Κοινωνικής Εργασίας.	32
	2.3.2. Η Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ως πραγματικότητα.	33
	2.3.3. Εκτιμήσεις και προτάσεις, σχετικά με την πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία.	33
	2.4. Η παιδαγωγική της αυτομόρφωσης.	37
	2.5. Μεταπτυχιακά.	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ : ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ.		39
	1. Επιλογή επαγγέλματος.	39
	1.1. Φάσεις επιλογής επαγγέλματος.	41
	1.2. Παράγοντες επιλογής επαγγέλματος.	42
	Α. Μικροπεριβάλλον.	42
	α) Το οικογενειακό περιβάλλον.	42
	β) Η Ταξική ένταξη.	42
	γ) Το φύλο.	43
	Β. Μακροπεριβάλλον.	44
	α) Η οικονομική ανάπτυξη και η αγορά εργασίας.	44
	β) Το εκπαιδευτικό σύστημα και η απασχόληση.	45
	γ) Ο επαγγελματικός προσανατολισμός.	46
	2. Τομείς - Χώροι Εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού.	47
	3. Κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων.	52
	4. Επαγγελματική αποκατάσταση.	53
	5. Ετεροαπασχόληση.	55
	6. Επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ : ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ		63
	Α. Μεθοδολογία	63
	Β. Επιλογή ερευνητικού εργαλείου	63
	Γ. Πληθυσμός	64
	Δ. Εκτέλεση της έρευνας	64
	Ε. Κατάρτιση σχεδίου έρευνας	64
	ΣΤ. Στόχοι της έρευνας	65
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙV : ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ		67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V		94
	Α. Συμπεράσματα	94
	Β. Προτάσεις	99
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ		101
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ		105

Η τριμελής επιτροπή για την έγκριση της πτυχιακής.

Υπογραφή

Υπογραφή

Υπογραφή

Ευχαριστούμε θερμά τον κ^ο Παπαδημητρίου, Κοινωνιολόγο, Επίκουρο Καθηγητή του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πατρών, τον κ^ο Αλτάνη, Κοινωνικό Λειτουργό στο Υπουργείο Υγείας, τον κ^ο Νούση Σωτήρη, σπουδαστή του Τμήματος Πληροφορικής και την κ. Μανέλου - Νικολοπούλου Τούλα, Στατιστικό του Νοσοκομείου Παιδων «Αγία Σοφία», για την βοήθειά τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(που γράφτηκε για να διαβαστεί)

Η Πτυχιακή Εργασία που εκπονήσαμε και που παρουσιάζεται αναλυτικά στα κεφάλαια που ακολουθούν, ήταν κατ' αρχήν απόρροια της επιθυμίας μας, να κάνουμε μια επισκόπηση, μια συνολική θεώρηση και κριτική, γύρω από το τι είναι Κοινωνική Εργασία, ποια είναι σήμερα η εκπαίδευση ενός υποψηφίου Κοινωνικού Λειτουργού, ποιες είναι οι επαγγελματικές προοπτικές και τελικά, σε ποιους χώρους και κάτω από ποιες συνθήκες εργάζεται. Η επιθυμία μας αυτή βασίστηκε κυρίως σε μία εσωτερική και προσωπική μας ανάγκη, που τη βιώσαμε και μας απασχόλησε ως τελειόφοιτους σπουδαστές και ως μελλοντικούς επαγγελματίες, εν όψει του ενδεχομένου της εισόδου μας στην αγορά εργασίας.

Καταλήξαμε λοιπόν στη διατύπωση του θέματος της Πτυχιακής Εργασίας, η οποία είναι η εξής: «Συνθήκες εκπαίδευσης, επαγγελματικοί προσανατολισμοί και προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας», περιλαμβάνοντας δύο μέρη: Το βιβλιογραφικό και το ερευνητικό.

Ολοκληρώνοντας, θα ήταν σκόπιμο να επισημάνουμε ότι όλη η διαδικασία - από τη συλλογή του βιβλιογραφικού υλικού έως την τελική παρουσίαση της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας - ήταν πολύ σημαντική για μας, διότι προσπαθήσαμε τώρα, λίγο πριν τη λήψη του πτυχίου, να δούμε και να γνωρίσουμε τι ήταν, τι είναι και πώς προδιαγράφεται η πορεία της Κοινωνικής Εργασίας μέσα από την προσφορά όλων εκείνων που την υπηρέτησαν στο παρελθόν, από αυτούς που τώρα καταβάλλουν προσπάθειες και την υπηρετούν και τέλος, από τους επικείμενους Κοινωνικούς Λειτουργούς.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η πτυχιακή μας εργασία με θέμα "Συνθήκες εκπαίδευσης, επαγγελματικοί προσανατολισμοί και προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας", περιλαμβάνει δύο μέρη: Το βιβλιογραφικό και το ερευνητικό.

Στο βιβλιογραφικό μέρος παρουσιάσαμε κατ' αρχήν την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών πολύπλευρα και σφαιρικά. Ειδικότερα την παρουσιάσαμε:

α) Στο διεθνή χώρο.

β) Στην Ελλάδα, όπως γινόταν στο παρελθόν και όπως γίνεται σήμερα στα Τ.Ε.Ι. και στο Πανεπιστήμιο της Θράκης, καθώς επίσης και την αναγκαιότητα της αυτομόρφωσης κάθε επιστήμονα και ειδικότερα του Κοινωνικού Λειτουργού.

Στη συνέχεια, καταγράψαμε όλους εκείνους τους τομείς και τους χώρους εργασίας που ένας Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να εργαστεί.

Επιπλέον, αναζητήσαμε και καταγράψαμε τις φάσεις από τις οποίες ένα άτομο διέρχεται πριν επιλέξει ένα επάγγελμα, τους παράγοντες που το επηρεάζουν (μικροκοινωνικούς και μακροκοινωνικούς), τις προοπτικές επαγγελματικής αποκατάστασης και την πιθανότητα ετεροαπασχόλησης στην περίπτωση που οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας δεν επιτρέπουν στο άτομο να υλοποιήσει και να πραγματώσει τις επαγγελματικές του επιδιώξεις.

Στο ερευνητικό μέρος διερευνήσαμε κατά πόσο κάποιες αναφορές που περιλάβαμε στην πτυχιακή μας, προερχόμενες από βιβλιογραφικά ευρήματα και προσωπικούς προβληματισμούς, αποτελούν και προβληματισμούς των σπουδαστών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας. Τέλος, καταγράψαμε τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τα στοιχεία της έρευνας που προαναφέραμε.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι στόχοι της πτυχιακής μας εργασίας ήταν, όσον αφορά το βιβλιογραφικό μέρος, να παρουσιάσουμε ποια είναι σήμερα η εκπαίδευση ενός υποψηφίου Κοινωνικού Λειτουργού, ποιοι είναι οι επαγγελματικοί του προσανατολισμοί, όσον αφορά τους τομείς και χώρους εργασίας και ποιες οι προοπτικές απασχόλησής του.

Αναφορικά με το ερευνητικό μέρος, οι στόχοι μας συνοψίζονται στα εξής:

- α) Στη συγκέντρωση στοιχείων για τον τρόπο παροχής εκπαίδευσης, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τους σπουδαστές.
- β) Στη συγκέντρωση στοιχείων για τον τρόπο επιλογής επαγγέλματος, θεληματική ή αναγκαστική, και τη διερεύνηση του αν οι ερωτώμενοι πρόκειται να εξασκήσουν το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού ή όχι.
- γ) Στη διερεύνηση των χώρων που προσανατολίζονται οι ερωτώμενοι να εργαστούν και των χώρων που θεωρούν ότι είναι επαρκώς καταρτισμένοι για να εργαστούν.

ΟΡΙΣΜΟΙ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένη Κοινωνική Επιστήμη, που αντικείμενό της έχει τη μελέτη των ανθρωπίνων αναγκών και των προβλημάτων που προκύπτουν από τις κοινωνικές σχέσεις. Η Κοινωνική Εργασία ασκείται με ειδικές μεθόδους και τεχνικές, βασισμένη στις αξίες των ανθρωπιστικών επιστημών. Αποβλέπει στη βελτίωση των συνθηκών ζωής του ατόμου, της οικογένειας, της ομάδας και της κοινότητας, βοηθώντας τους να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους για την πρόληψη και επίλυση των κοινωνικών προβλημάτων. (ΣΚΛΕ, ΕΚΛΟΓΗ, 1978, σελ. 9)

ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

«Το επάγγελμα θα μπορούσε να οριστεί ως η εργασία ή η υπηρεσία, η οποία εκτελείται με συντονισμένο τρόπο, με σωματική ή πνευματική προσπάθεια από το άτομο εκείνο που συμμετέχει στην οικονομική δραστηριότητα, το επάγγελμα εκφράζει από τη μία μεριά τη φύση της προσπάθειας που καταβάλλεται και από την άλλη πλευρά, το σκοπό στον οποίο κατευθύνεται» (Κασιμάτη, 1989, σελ. 23).

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ - ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στο αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας έχει ασκηθεί μεγάλη κριτική. Η επικρατέστερη κριτική είναι αυτή που υποστηρίζει ότι η Κοινωνική Εργασία είναι ταυτόχρονα ανθρωπιστικό και επιστημονικό επάγγελμα.

Αρχικά η Κοινωνική Εργασία θεωρούνταν ταυτόσημη με την "επιστημονική φιλανθρωπία". Ωστόσο, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί με το πέρασμα του χρόνου και με την παράλληλη τεχνολογική ανάπτυξη στράφηκαν προς το "επιστημονικό μάνατζμεντ", αποσκοπώντας στον επαρκέστερο και ποιοτικότερο τρόπο παροχής υπηρεσιών.

Στην αναζήτηση ενός επιστημονικού θεωρητικού υπόβαθρου, με σκοπό να στηριχτεί επιστημονικά η Κοινωνική Εργασία, υιοθετήθηκαν αποδεκτές θεωρίες των αρχών του 20^{ου} αιώνα, όπως για παράδειγμα η φροϋδική θεωρία.

Στις αρχές του 1970 η Κοινωνική Εργασία περιέλαβε στις μεθόδους της και την κοινωνική έρευνα για να αυξήσει την αποτελεσματικότητά της. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών επαναπροσδιορίζεται με τρόπο, ώστε να "προάγει" τους εκπαιδευόμενους Κοινωνικούς Λειτουργούς με ειδικές δεξιότητες έρευνας και αξιολόγησης της σχέσης τους με τους πελάτες - εξυπηρετούμενους.

Από τις αρχές του 1980 μέχρι σήμερα υπάρχει μια αντιπαράθεση σχετικά με τις φιλοσοφικές και θεωρητικές βάσεις της Κοινωνικής Εργασίας. (Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τομέας Οικονομικών Υγείας, 1996).

A. Μοντέλο Δομισμού.

Κατά το δομισμό, καθοριστικό ρόλο στην Κοινωνική Εργασία παίζουν το ένστικτο και η πρόθεση, καθώς επίσης και η σχέση του Κοινωνικού Λειτουργού και του εξυπηρετούμενου. Η Κοινωνική Εργασία θεωρείται επίσης ως "διαδικασία" και "τέχνη", παρά ως επιστήμη.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να ενδιαφέρονται κυρίως για τα νοήματα και τους προβληματισμούς που δημιουργεί η Κοινωνική Εργασία στην πράξη και όχι κατά πόσο μπορεί αυτή να προάγει μετρήσιμα αποτελέσματα.

Επίσης στο μοντέλο του δομισμού αναζητείται μια μεθοδολογία κατανόησης, σύγκρισης και ερμηνείας του τρόπου που αντιλαμβάνονται και αντιδρούν στις διάφορες έννοιες οι εξυπηρετούμενοι, ενώ παράλληλα δεν είναι αποδεκτές οι ερευνητικές μέθοδοι που ποσοτικοποιούν τα φαινόμενα, αλλά θα πρέπει να αναπτύσσονται μέθοδοι εξήγησης των υποθέσεων.

Η Κοινωνική Εργασία θεωρείται ως μια μεταβατική φάση προς μια ποιοτική και οριστική αντίληψη της ανθρώπινης συμπεριφοράς, ενώ οι Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να είναι υπέρ της αλλαγής και της αναμόρφωσης για να προάγουν τα συμφέροντα των ατόμων, των ομάδων και της κοινωνίας γενικότερα.

B. Θετικισμός - Μεταθετικισμός.

Σύμφωνα με το μοντέλο αυτό, η Κοινωνική Εργασία βασίζεται στη χρήση μεθόδων έρευνας και πηγών πληροφόρησης, ενώ κύριος στόχος είναι η αντικειμενικότητα.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός πρέπει να "χρησιμοποιεί" ένα τεχνικό, ορθολογιστικό μοντέλο, που να στηρίζεται σε κανόνες, στον πειραματισμό, στην παρατήρηση και στην έρευνα. Έτσι ο Κοινωνικός Λειτουργός μπορεί να γνωρίζει την εξέλιξη της επέμβασής του κατά τη διάρκεια της συνεργασίας με τον εξυπηρετούμενο και μετά, ώστε αυτή να είναι αποτελεσματικότερη και επαρκέστερη.

Οι μεταθετικιστές ισχυρίζονται ότι η πρακτική και η έρευνα της Κοινωνικής Εργασίας, κάνει πολύ μικρή χρήση ποσοτικών μεθόδων. Για το λόγο αυτό οι Κοινωνικοί Λειτουργοί χρησιμοποιούν τεχνικές, καθώς και στατιστικές μεθόδους, που όμως έχουν δεχτεί έντονες κριτικές από τον τρόπο που χρησιμοποιούνται από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Η κριτική που έχει ασκηθεί στο μεταθετικιστικό μοντέλο ερμηνείας της Κοινωνικής Εργασίας, είναι ότι δημιουργεί έναν ακαδημαϊκό τρόπο γνώσης και αντιμετώπισης της Κοινωνικής Εργασίας. Έτσι τελικά η Κοινωνική Εργασία του μεταθετικισμού απομακρύνεται από τους επαγγελματίες Κοινωνικούς Λειτουργούς και την Κοινωνική Εργασία στην πράξη.

Γ. Μοντέλο "Πολλών Τρόπων Ερμηνείας".

Το μοντέλο αυτό προτείνεται από τις αρχές του 1990 και είναι μια μέση προσέγγιση του μεταθετικισμού και του δομισμού, όπου αναζητείται μια κοινή αποδοχή των θέσεων των δύο μοντέλων.

Η Κοινωνική Εργασία θεωρείται ότι δεν μπορεί να βασίζεται σε μία θεωρία ή ιδεολογία, αλλά πρέπει να βασίζεται στο συνδυασμό και τη σύνθεση του μεταθετικισμού και του δομισμού. Λόγω λοιπόν της ευρύτητας και της πολυπλοκότητας της Κοινωνικής Εργασίας, δεν πρέπει να παραμεληθεί καμιά μορφή ερμηνείας της, ώστε να υπάρχει μια πολύπλευρη θεώρησή της, απαραίτητη για την ίδια.

Η πρακτική της Κοινωνικής Εργασίας.

Η Κοινωνική Εργασία δεν είναι απλά μια τεχνική ορθολογιστική διαδικασία που επιδιώκει μόνο την επίλυση του προβλήματος για την επίτευξη κάποιου στόχου. Ενδιαφέρεται περισσότερο για τη συμπεριφορά που έχει σχέση με την επιλογή του στόχου και με τη διατύπωση του προβλήματος και απαιτεί κύρος και ευαισθησία. Η Κοινωνική Εργασία ασχολείται με τα πνευματικά φαινόμενα και τις κοινωνικές πλευρές των φαινομένων αυτών.

Έτσι η Κοινωνική Εργασία δεν παραμένει απλά μια τεχνική διαδικασία προσαρμογής, αλλά γίνεται μια επαγγελματική δραστηριότητα που ασχολείται με την κοινωνική αλλαγή και πολιτική, βασισμένη στην ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Πραγματώνει "αυτό που είναι" σε "αυτό που πρέπει να είναι" και ασχολείται και με τα δύο.

Οι παρεμβάσεις της Κοινωνικής Εργασίας βασίζονται στην αξιολογική ερμηνεία.

"Οι αξίες ενός επαγγελματία καθορίζουν ποιες ερωτήσεις θα γίνουν σε μια διερεύνηση, ποια θέματα θα επιλεγούν για επαγγελματική έρευνα, ποια μέθοδος θα χρησιμοποιηθεί, κι αν ένας στόχος ή μια παρέμβαση είναι δικαιολογημένη. Η σχετικότητα των αξιών λειτουργεί σε διάφορα επίπεδα. Υπάρχει η δεοντολογική ερμηνεία στην απόδοση μιας αξίας και σε ένα αντικείμενο έρευνας. Υπάρχει επίσης η ορθολογική ερμηνεία, βάσει της οποίας ο επαγγελματίας επιδιώκει τη λογική συσχέτιση μεταξύ των φαινομένων σε σχέση με την αιτιολογία τους. Το θέμα της αξιολογικής ερμηνείας είναι να προσδιορίσουμε τις αξίες προς τις οποίες τείνει μια δραστηριότητα και όχι να αποφανθούμε αν οι δραστηριότητες αυτές είναι καλές ή κακές". (Ιατρίδης, 1987, σελ. 17).

Η αξιολογική λοιπόν ερμηνεία της πρακτικής της Κοινωνικής Εργασίας, σε συνδυασμό με άλλες μεθόδους, δίνει μια ολοκληρωμένη, σφαιρική και πολύπλευρη εικόνα, πράγμα που την κάνει και αντικειμενικότερη. Από την άλλη πλευρά όμως, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί δεν θα πρέπει να προτείνουν τρόπους δράσης ως αναγκαίους και αναπόφευκτους, λόγω της αξιολογικής ερμηνείας, αλλά θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ως κοινωνικά όντα και προϊόντα κοινωνικοποίησης, θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την κανονιστική και υπαρξιακή πραγματικότητα της Κοινωνικής Εργασίας.

Η πρακτική λοιπόν της Κοινωνικής Εργασίας είναι μια ορθολογιστική δράση στόχου και αξίας. Η σύγχρονη κοινωνία, η επιστήμη και η τεχνολογία, τείνουν προς την κατεύθυνση αυτή και καθιστούν αναγκαία μια προσέγγιση στη μάθηση που συνδυάζει ακόμα και την τεχνική ικανότητα, με την κοινωνική υπευθυνότητα. (Ιατρίδης, 1987).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών διεθνώς.

Η Διεθνής Ένωση Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, (IASSW) που εδρεύει στη Βιέννη, το 1988, αριθμούσε ως μέλη της 550 Σχολές και 375 Εθνικές Εταιρίες Σχολών Κοινωνικής Εργασίας από 70 χώρες. Περισσότερες το 75% αυτών των Σχολών, παρέχουν Πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

Στην Ευρώπη σήμερα παρατηρείται αύξηση του αριθμού των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, που είναι εντεταγμένες σε Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, αύξηση της βασικής διάρκειας εκπαίδευσης - πέραν των τριών ετών - όπως η Αγγλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ισπανία και αύξηση του αριθμού των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών. (Χριστίνα Βάγια και Χρυσούλα Παπαδοπούλου, 1993, σελ. 233 - 234).

«Ειδικά για την Ευρώπη, από τη δεκαετία του 1960 και σαν αποτέλεσμα Κοινωνικών και εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, παρατηρείται, παράλληλα με την πολυεπίπεδη εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία και μια σταθερή τάση για ενσωμάτωση των ανωτέρων Σχολών Κοινωνικής Εργασίας στα Πανεπιστήμια» (ΣΚΛΕ, 1987, σελ. 79 - 80).

«Στη Βρετανία η Πανεπιστημιακή εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, άρχισε το 1904 και μέχρι το 1960 η εξάσκηση ήταν κυρίως μονοετής μεταπτυχιακή για εκείνους που ήταν ήδη κάτοχοι πτυχίων ή διπλωμάτων Κοινωνικών Επιστημών. Μετά το 1960 και ως αποτέλεσμα της έκθεσης Younghusband, ιδρύθηκαν οι πρώτες Σχολές Κοινωνικής Εργασίας σε κολέγια και μετά σε Πολυτεχνεία. Μετά τη ριζική αναδιοργάνωση του Προσωπικού Κοινωνικών Υπηρεσιών της Βρετανίας, το 1970, ιδρύθηκε επίσης Κρατικό Κεντρικό Συμβούλιο, που μοναδικός του σκοπός ήταν η ενθάρρυνση, επέκταση και έλεγχος των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας. Τα επόμενα δέκα χρόνια έγιναν γνωστά, ως η Χρυσή περίοδος της Κοινωνικής Εργασίας. Σήμερα, 33 Πανεπιστήμια και κάπου 40 Πολυτεχνεία και Κολέγια, έχουν Κλάδους ή Σχολές Κοινωνικής Εργασίας, προσφέροντας κάπου 140 διαφορετικού τύπου «courses» (σειρά μαθημάτων) στην Κοινωνική Εργασία.

Τα Πανεπιστήμια σήμερα στη Βρετανία, προσφέρουν, είτε βασική εκπαίδευση, πτυχιακά, είτε μονόχρονα μεταπτυχιακά ή δίχρονα μεταπτυχιακά. Περίπου 15 πανεπιστήμια έχουν εγκαθιδρύσει Έδρες Κοινωνικής Εργασίας, σε σύγκριση με ουδεμία έδρα πριν το 1970. Ένας μεγάλος αριθμός επίσης, προσφέρει ευκαιρίες για μεταπτυχιακές μελέτες και σπουδές στην Κοινωνική Εργασία, προσφέροντας τα ανώτερα πτυχία, τα MSC, M. Phil και Doctorate» (Triseliotis, 1985, σελ. 186).

«Λόγω του ελέγχου που ασκεί το Κεντρικό Συμβούλιο, όλες οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας, οπουδήποτε βρίσκονται στη Βρετανία, διδάσκουν περίπου τα ίδια θέματα, αλλά σε φοιτητές διαφορετικού μορφωτικού επιπέδου», (Triseliotis, 1985, σελ. 187).

Στη Γαλλία, παρόλο που οι περισσότερες από τις 50 σχολές Κοινωνικής Εργασίας, λειτουργούν στην ανώτερη εκπαιδευτική βαθμίδα, στο Ινστιτούτο Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικών Ερευνών, στο Montrouge, δημιουργήθηκαν πρόσφατα Πανεπιστημιακά προγράμματα για την απόκτηση μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (maitrise) και διδακτορικού πτυχίου.

Στις Η.Π.Α. και στον Καναδά, η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία είναι Πανεπιστημιακού επιπέδου και παρέχεται σε τρεις βαθμίδες: Προπτυχιακή τεσσάρων ετών (Bachelor's), μεταπτυχιακή (Master) και διδακτορική (Ph. D.).

«Σχολές Κοινωνικής Εργασίας λειτουργούν σε Πανεπιστήμια σε όλες τις Αγγλόφωνες χώρες, Η.Π.Α., Καναδά, Αυστραλία, Νέα Ζηλανδία, σε ένα αριθμό Ασιατικών χωρών, όπως οι Ινδίες, Σιγκαπούρη, Χονγκ Κονγκ, Νότιος Αφρική και άλλες Αφρικανικές χώρες, από τη Γκάνα, τη Νιγηρία, τη Ζιμπάμπουε και την Σουάναλα.

Στην Δυτική Ευρώπη, μόνο η Βρετανία και η Ιρλανδία προσφέρουν μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία. Πτυχιακές ευκαιρίες προσφέρονται στις Σκανδιναβικές χώρες και στην Ισπανία. Στη Γερμανία και Ιταλία, γίνονται μεγάλες προσπάθειες για να εισαχθεί το θέμα στα Πανεπιστήμια. Η Βρετανία έχει περίπου το 86% της ολικής Ευρωπαϊκής Εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών σε Πανεπιστήμια. Περίπου 74% των διαφόρων Σχολών σε 69 χώρες, δέχονται μόνο άτομα πανεπιστημιακού εισαγωγικού επιπέδου.

Στις Η.Π.Α., μέχρι τα τελευταία περίπου 15 χρόνια, όλη η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών ήταν δίχρονη μεταπτυχιακή. Αρκετά πανεπιστήμια όμως τώρα, προσφέρουν επίσης πτυχιακή κατάρτιση. Βέβαια, όταν γίνεται λόγος για πανεπιστήμια, πρέπει να γίνεται κατανοητό ότι η ιδέα του Πανεπιστημίου διαφέρει

από τη μία χώρα στην άλλη. Λόγου χάρη, στις Η.Π.Α. καθένας μπορεί να εισαχθεί σε κάποιου είδους πανεπιστήμιο, ενώ στη Βρετανία μόνο ένα μικρό ποσοστό των αποφοίτων Σχολών Μέσης Εκπαίδευσης» (Triseliotis, 1985, σελ. 185).

«Οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας αποτελούν άλλοτε οργανικό μέρος ενός Πανεπιστημίου και άλλοτε μέρος άλλων, μη Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, όπως είναι τα μικρά π.χ. FACHHOCHSCHULEN, τα POLYTECHNICS ή τα T.E.I.. Στις Η.Π.Α., στον Καναδά, στις χώρες της Ν. Αμερικής, στην Αυστραλία και στην Αφρική, οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας είναι μόνο Πανεπιστημιακές» (Βάγια Παπαδοπούλου, 1993, σελ. 233).

Η εικόνα της εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, όπως παρουσιάζεται σήμερα στο διεθνή χώρο, ποικίλλει και ανταποκρίνεται στην πολυεπίπεδη δραστηριότητα του Κοινωνικού Λειτουργού.

Από την ξένη βιβλιογραφία στο θέμα, διαπιστώνεται η ύπαρξη διαφόρων βαθμίδων εκπαίδευσης, καθώς και ανάλογες διαφορές στη χρονική διάρκεια των σπουδών και την απόκτηση τίτλων σπουδών, που φτάνουν μέχρι το Διδακτορικό πτυχίο.» (ΣΚΛΕ, 1987, ΣΕΛ. 79).

Σε διεθνές επίπεδο λοιπόν, η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία, με τη διαφοροποιημένη και πολυεπίπεδη μορφή της, τείνει να ενταχθεί σε Πανεπιστημιακό επίπεδο με προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό κύκλο σπουδών (ΣΚΛΕ, 1987, σελ. 80), (βλέπε πίνακα 1, στο Παράρτημα σελ. 1).

2. Η Εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργιών στην Ελλάδα.

2.1. Ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη της εκπαίδευσης.

«Οι Σχολές Κοινωνικής Εργασίας στην Ελλάδα αρχικά λειτούργησαν ως σχολές δημοσίου δικαίου και αργότερα, ως ιδιωτικού δικαίου (Μουρούκα, 1983).

Το 1937 λειτούργησε για πρώτη φορά στην Αθήνα, η Ελευθέρα Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας, η οποία έκλεισε δύο χρόνια αργότερα. Το 1945 άρχισε η λειτουργία της Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας του Αμερικανικού Κολεγίου Θηλέων, Pierce College, επίσης στην Αθήνα. Η Σχολή αυτή λειτούργησε μέχρι το 1975. Η λειτουργία της διεκόπη λόγω διαφοροποίησης του εκπαιδευτικού προγράμματος του κολεγίου. Από το 1948, είχε αρχίσει να λειτουργεί και η Σχολή Κοινωνικών Λειτουργιών της Χριστιανικής Ένωσης Νεανίδων (Χ.Ε.Ν.), η οποία αργότερα ανεξαρτητοποιήθηκε και λειτούργησε υπό την αιγίδα του Ιδρύματος Ανάπτυξης στην Κοινωνική Εργασία (Ι.Α.Κ.Ε.). Το 1954 άρχισε η λειτουργία της Σχολής Κοινωνικής Πρόνοιας του Βασιλικού Εθνικού Ιδρύματος (Β.Ε.Ι.), με δυνατότητα μεταπτυχιακών σπουδών ανωτέρων και ανωτάτων σχολών. Η λειτουργία της διεκόπη το 1963, λόγω αδυναμίας συνέχισης του εκπαιδευτικού προγράμματος. Το 1957, ιδρύθηκε η Σχολή Διακονισσών από την Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδας. Τα πρώτα χρόνια λειτούργησε μόνο ως Σχολή Διακονισσών, ενώ από το 1963 έγινε σχολή για τους αποφοίτους της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Στη σχολή Θεολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης λειτούργησε από το 1960 ως το 1967 Τμήμα Αποφοίτησης Κοινωνικών Διακονισσών.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το διάστημα 1953 - 1955, λειτούργησε στην Πάντειο Ανώτατη Σχολή, μεταπτυχιακό τμήμα σπουδών, με την ονομασία «Ανώτατο Φροντιστήριο Κοινωνικής Πρόνοιας», το οποίο δέχτηκε για πρώτη φορά άνδρες και λειτούργησε έως το 1963 στο Βασιλικό Εθνικό Ίδρυμα.

Το 1960 ιδρύθηκε Σχολή Κοινωνικής Εργασίας από την Εταιρία από την Εταιρία Προστασίας Ανηλίκων Παίδων (Ε.Π.Α.Α.). Το 1962 συντάχτηκε και το πρώτο Βασιλικό Διάταγμα 319/62 «Περί εκπαίδευσεως των Κοινωνικών Λειτουργιών».

Οι παραπάνω Σχολές, ανήκουν στην ιδιωτική πρωτοβουλία και αναγνωρίστηκαν οριστικά από το κράτος ως Σχολές Κοινωνικής Πρόνοιας το 1964, ενώ το 1974 μετονομάστηκαν σε Ανώτερες Σχολές Κοινωνικής Εργασίας, οι οποίες ήταν υπό την αρμοδιότητα του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών και πρόσφεραν διετή ή τριετή

εκπαίδευση μετά το εξατάξιο γυμνάσιο. Το 1970 ιδρύθηκαν τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε., σύμφωνα με το Ν.Δ. 652/70 και το 1973 άρχισαν να λειτουργούν υπό την εποπτεία τους δύο τμήματα Κοινωνικών Λειτουργιών εκτός Αθηνών, στο Ηράκλειο Κρήτης και την Πάτρα. Τέλος, από το 1983 με την ίδρυση των Τ.Ε.Ι., λειτούργησαν 3 σχολές Κοινωνικής Εργασίας:

- Στην Αθήνα,
- στην Πάτρα και
- στο Ηράκλειο.

Παρά το γεγονός ότι ο νόμος 140/1983, δίνει την δυνατότητα για την οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων εξειδίκευσης Κοινωνικών, στα πλαίσια των Τ.Ε.Ι., στην πραγματικότητα δεν υπάρχει δυνατότητα απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου (ΣΚΛΕ 1987). Σημαντικό είναι ότι ύστερα από πολλές πιέσεις, ιδρύθηκε, σύμφωνα με το Π.Δ. 304/94, στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, με κατεύθυνση την Κοινωνική Εργασία» (Triseliotis, 1986, Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τομέας Οικονομικών της Υγείας, 1996, σελ. 67 - 68) (βλέπε πίνακα 2 στο Παράρτημα, σελ. 2).

2.2. Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στα Τ.Ε.Ι.

«Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στη χώρα μας, παρέχεται στα πλαίσια της τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στα Τμήματα Κοινωνικής Εργασίας των Σχολών Επαγγελματών Υγείας και Πρόνοιας των Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Ηρακλείου και Πατρών. Με βάση τις σχετικές εκτιμήσεις, ο αριθμός των σπουδαστών που εισάγονται στα πιο πάνω εκπαιδευτικά ιδρύματα κάθε χρόνο, υπολογίζονται σε 400 περίπου.

Ο κύκλος σπουδών διαρκεί 7 εξάμηνα και το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει θεωρία και πράξη, καλύπτει σε περιεχόμενο τα βασικά διεθνή πρότυπα (έξι εξάμηνα πρόγραμμα σπουδών, θεωρία και παράλληλη εργαστηριακή άσκηση και ένα πλήρες εξάμηνο πρακτικής άσκησης στο επάγγελμα).

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, προβλέπεται η οργάνωση και εφαρμογή προγραμμάτων εξειδίκευσης στα πλαίσια των Τ.Ε.Ι., τα οποία όμως, προς το παρόν τουλάχιστον, δεν έχουν υλοποιηθεί» (ΣΚΛΕ, 1988, σελ. 111 - 112).

«Η άσκηση της Κοινωνικής Εργασίας στηρίζεται σε συγκεκριμένες γενικές και ειδικές θεωρητικές γνώσεις. Οι θεωρητικές γνώσεις που αποκτά ο Κοινωνικός Λειτουργός, προέρχονται από τους εξής κύκλους μαθημάτων:

- α)** Μαθήματα από τις ανθρωπιστικές επιστήμες, με τα οποία επιδιώκεται η καλλιέργεια στο σπουδαστή φιλοσοφικής σκέψης και σωστής τοποθέτησής του απέναντι στον άνθρωπο και την αξία του.
- β)** Μαθήματα από τις Κοινωνικές Επιστήμες, με τα οποία παρέχεται στο σπουδαστή η δυνατότητα να κατανοήσει τον άνθρωπο και το κοινωνικό του περιβάλλον, ιδιαίτερα τη δυναμική αλληλεξάρτησης κοινωνικού περιβάλλοντος και ατόμου.
- γ)** Ειδικά μαθήματα για την Κοινωνική Εργασία που αναφέρονται στη θεωρία, τις αρχές και τη μεθοδολογία της, καθώς και μαθήματα για την οργάνωση και τη λειτουργία του θεσμού της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής του, ο Κοινωνικός Λειτουργός τοποθετείται για πρακτική άσκηση σε Κοινωνικές Οργανώσεις, όπου με την επίβλεψη καθηγητών - εποπτών έχει την ευκαιρία να μεταφέρει τη θεωρία στην πράξη και να αναπτύξει επαγγελματική ευθύνη» (Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε., 1982, σελ. 8).

Η Κοινωνική Εργασία είναι μια εφαρμοσμένη επιστήμη που αντλεί γνώσεις και δεξιότητες, από διάφορους επιστημονικούς κλάδους, όπως η Ψυχολογία, η

Κοινωνιολογία, η Ψυχιατρική, η Νομική και η Πολιτική Επιστήμη και που βασίζεται σε συγκεκριμένες μεθοδολογίες παρέμβασης, όπως αυτές της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομα ή κατά περίπτωση, της Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες, της Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα και τέλος, της μεθοδολογίας της Κοινωνικής Πολιτικής και του Κοινωνικού Σχεδιασμού. Είναι μια επιστήμη που παρότι αντλεί γνώσεις και δεξιότητες από ένα μεγάλο φάσμα επιστημών, έχει αναπτύξει ένα δικό της χαρακτηριστικό ανθρωπιστικό γνώρισμα, αφού ο κύριος στόχος της είναι η ευμάρεια του ατόμου μέσα στην κοινωνία. Η Κοινωνική Εργασία δεν είναι μια μονομεριστική επιστήμη που αντιλαμβάνεται τον ανθρώπινο πόνο ή την ανθρώπινη μιζέρια ή την ανθρώπινη δυσλειτουργικότητα από μια συγκεκριμένη σκοπιά, όπως συμβαίνει με άλλες ανθρωποκεντρικές επιστήμες, αλλά από μια πολύπλευρη θεώρηση που είναι κοινωνική, ψυχολογική, βιολογική και πολιτική. Το επίτευγμα αυτό της Κοινωνικής Εργασίας είναι αυτό που της επιτρέπει τον χειρισμό πολλαπλών προβλημάτων, είτε αυτά έχουν σχέση με το άτομο ή την οικογένεια, είτε με την κοινότητα ή την κοινωνία γενικότερα (Μουζακίτης, 1987, σελ. 10).

Ταυτόχρονα όμως αυτό αποτελεί και ένα δύσκολο σημείο σε όσους εμπλέκονται με το αντικείμενό της, λόγω αυτής ακριβώς της πολυπλοκότητας και της ευρύτητας που παρουσιάζει.

«Αρκετά εκπαιδευτικοί Κοινωνικοί Λειτουργοί υποκύπτουν συχνά στις πιέσεις διαφόρων ομάδων και προσθέτουν νέα θέματα στο ήδη βαρύ πρόγραμμα, με αποτέλεσμα μια συρραφή σειράς θεμάτων που δεν αλληλοσυνδέονται λειτουργικά και τελικά στην πνευματική δυσπεψία του σπουδαστή. Μπορούν οι εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιήσουν με περισσότερη προσοχή τα ήδη διδασκόμενα μαθήματα, τονίζοντας εκείνο το περιεχόμενο που θα μπορέσει να χρησιμοποιηθεί στα καινούργια μοντέλα επαγγελματικής πρακτικής.

Ένας κίνδυνος που παρουσιάζεται στην εκπαίδευση για ένα επάγγελμα που ασχολείται με τον άνθρωπο μέσα στην κοινωνία, είναι να παρασύρεται η εκπαίδευση από ιδεολογίες που είναι εφήμερες και να τις συγχέει με τη θεωρία (τη θεωρητική επιστημονική βάση) και την τεχνική. Είναι απαραίτητο να μετατραπούν οι ιδεολογίες σε θεωρίες της δράσης, γιατί οι ιδεολογίες σε κατάσταση ακατέργαστη (καθαρή), δεν είναι πολύ χρήσιμες στην Κοινωνική Παρέμβαση και καμιά φορά φέρνουν σύγχυση.

Αυτή η παρατήρηση οδηγεί στη διαπίστωση ότι υπάρχει απόσταση ανάμεσα στους διατυπωμένους στόχους του εκπαιδευτικού προγράμματος και στο περιεχόμενό του. Χρειάζεται μια πιο ρεαλιστική διάρθρωση του προγράμματος: Π.χ, πολλά

προγράμματα διατυπώνουν σαν στόχο το συνδυασμό εκπαίδευσης σε μεθόδους αναπτυξιακής Κοινωνικής Εργασίας, προληπτικής και θεραπευτικής. Τούτα όλα όμως μένουν στο επίπεδο μόνο των αρχών και δεν προχωρούν στην σύνδεση με την πράξη. Έτσι, ο σπουδαστής μπορεί να γίνει ανικανοποίητος επαγγελματίας, μιας και δεν μπορεί να πραγματοποιήσει το ιδανικό που τον έκανε η Σχολή να γευτεί. Ίσως ο εργοδότης του τον κρίνει αρνητικά, γιατί δεν μπορεί να ανταποκριθεί στο έργο του, όπως παρουσιάζεται» (Mathieu, 1985, σελ. 22 - 23).

«Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην αντιμετώπιση του ατόμου και δεν αναφέρεται συνήθως στα κοινωνικοπολιτικά αίτια του προβλήματος» (Hollstein, 1973, σελ. 19 - 20).

Η εκπαίδευση χαρακτηρίζεται από την μεταβίβαση αποσπασμάτων μεμονωμένων επιστημονικών κατευθύνσεων (ψυχολογία, δίκαιο, φιλοσοφία, κοινωνιολογία κ.λ.π.) χωρίς κανένα αλληλοσυσχετισμό, με αποτέλεσμα την έλλειψη σφαιρικών γνώσεων που είναι απαραίτητες για μια εφαρμοσμένη επιστήμη σαν την κοινωνική εργασία. Επιπλέον, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί εκπαιδεύονται και σε διάφορες μεθόδους προσέγγισης ως επί το πλείστον αμερικάνικης προέλευσης (Hollstein, 1973, σελ. 21 - 22). Γενικά η εκπαίδευση περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά στην ανάλυση «περίπλοκων» θεραπευτικών «τεχνικών», ενώ για την εξάλειψη «ενδεχόμενων» υλικών αναγκών, φαίνεται ότι δεν χρειάζεται ιδιαίτερες ενώσεις, αλλά αρκεί η «υγιής» ανθρώπινη κατανόηση (Meinhold, 1973, σελ. 209 - 210). Ο Peter, σε μια ανάλυση των «κλασικών» μεθόδων της Κοινωνικής Εργασίας, διαπιστώνει ότι «επίκεντρο ολόκληρης της βιβλιογραφίας των κλασικών μεθόδων είναι η αλληλοεπίδραση στη σχέση «Κοινωνικός Λειτουργός - πελάτης» και «Κοινωνικός Λειτουργός - ομάδα πελατών» (Peter, 1982, σελ. 10, Ζωγράφου, 1989, σελ. 76).

Επιχειρώντας να παρουσιάσουμε τη σημερινή εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, θα ήταν σκόπιμο να αναφερθούμε στο ότι η λειτουργία των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας είναι συχνά προβληματική, λόγω της έλλειψης υλικοτεχνικής υποδομής και κυρίως λόγω της έλλειψης εκπαιδευτικών Κοινωνικής Εργασίας, που να πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα του νόμου. Το πρόβλημα της έλλειψης εκπαιδευτικών ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα θα είναι οξύτατο, αφού η «παλιά φρουρά» των εκπαιδευτικών θα έχει αποχωρήσει λόγω ηλικίας. Εκπαιδευτικοί, ειδικότητας στη βαθμίδα του επίκουρου καθηγητή και καθηγητή, δεν υπάρχουν και η προοπτική ότι θα υπάρξουν στο άμεσο μέλλον είναι περιορισμένη. Επίσης, η πιθανότητα μετάκλησης Ελλήνων καθηγητών Κοινωνικής

Εργασίας από Πανεπιστήμια του εξωτερικού, είναι περιορισμένη για δύο λόγους. Πρώτον, διότι ο αριθμός Ελλήνων καθηγητών στην Κοινωνική Εργασία είναι ελάχιστος και δεύτερον, διότι αυτοί που πιθανόν θα είχαν την επιθυμία να επιστρέψουν δεν θα το πράξουν, όχι τόσο για την χαμηλή αμοιβή τους, όσο για τον υποβαθμισμένο ακαδημαϊκό χώρο εργασίας που είναι οι τρεις Σχολές Κοινωνικής Εργασίας. Η ιδέα μετεκπαίδευσης αποφοίτων των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας δεν λύνει το πρόβλημα, απλώς αναβάλλει τη λύση του (Μουζακίτης, 1987, σελ. 114). Επιπλέον εκπαίδευση περιορίζεται κυρίως στη θεωρητική ενημέρωση των σπουδαστών στην Κοινωνική Εργασία και σε μια πρακτική άσκηση που στοχεύει περισσότερο στην τυπική υλοποίηση των διαφόρων μεθόδων της Κοινωνικής Εργασίας με έμφαση στην Κοινωνική Εργασία με Άτομα και όχι στην απόδοση πραγματικού έργου Κοινωνικής Εργασίας κάτω από πραγματικές συνθήκες εργασίας, που ενισχύουν την κριτική σκέψη και την τάση των σπουδαστών για πειραματισμό ή ακόμη και δημιουργική σύγκρουση. Έτσι, γεννιέται το ερώτημα αν η εκπαίδευση εκπληρώνει το βασικό της στόχο, ο οποίος είναι η κατάρτιση επαγγελματιών στελεχών.

Παρά το γεγονός ότι η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία πρέπει να στοχεύει στη μετάδοση εφαρμοσμένων γνώσεων, σε μια διαδικασία εναλλαγής θεωρίας και πράξης, στην ουσία κυριαρχεί η από καθέδρας διδασκαλία που δεν ενισχύει τον κριτικό διάλογο και την αμφισβήτηση του περιεχομένου των διδακτικών βιβλίων και των σημειώσεων αμερικανικής κυρίως προέλευσης (Ζωγράφου, 1995, σελ. 21).

«Η Σ. Μουρούκα, διαπιστώνει ότι η πρακτική άσκηση των σπουδαστών δεν συνδυάζεται με την έρευνα, με αποτέλεσμα οι σπουδαστές να μην έχουν τη δυνατότητα θεωρίας στην πράξη. Ο σημερινός λοιπόν σπουδαστής εισέρχεται στο χώρο της εργασίας με εφόδια, προερχόμενα από θεωρητικές αποσπασματικές γνώσεις, τις οποίες δεν είχε την ευκαιρία να τις υλοποιήσει στην πράξη, πράγμα που προκαλεί αισθήματα φόβου, ανασφάλειας και άκριτη αποδοχή των εκάστοτε απαιτήσεων των υπηρεσιών αυτών. Δεν είναι τυχαίο το ότι ακούμε συχνά από τους επαγγελματίες ότι δεν έχουμε επαγγελματική ταυτότητα.

Στην έρευνά της η Σ. Μουρούκα διαπιστώνει αναφορικά με την πρακτική άσκηση στην Ελλάδα ότι:

- Οι σπουδαστές δεν έχουν τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης σε όλες τις μεθόδους και τομείς της Κοινωνικής Εργασίας. Επί προκειμένου λείπει τελείως ο τομέας της Κοινωνικής Εργασίας με Κοινότητα.

- Η Κοινωνική Έρευνα και ο Κοινωνικός Σχεδιασμός περιορίζονται μόνο στο θεωρητικό επίπεδο.

- Οι εμπειρίες που αποκτούν οι σπουδαστές δεν είναι κοινές, επειδή τα πλαίσια της πρακτικής άσκησης δεν είναι ομοιόμορφα. Λείπουν πειραματικά πλαίσια, τα οποία θα δίνανε την ευκαιρία διαμεθοδικής προσέγγισης και διεπιστημονικής συνεργασίας κάτω από πραγματικές συνθήκες εργασίας, οι οποίες δεν θα περιορίζουν, αλλά θα ενισχύουν την κριτική σκέψη και την τάση για πειραματισμό εκ μέρους των σπουδαστών.

- Δεν υπάρχει κανένα ηθικό και υλικό κίνητρο για τα άτομα που είναι διοικητικά υπεύθυνα για την παρακολούθηση των ασκουμένων.

- Τα κέντρα πρακτικής άσκησης δεν έχουν εκπαιδευτικά προγράμματα.

- Οι σπουδαστές δεν έχουν τη δυνατότητα πειραματισμού σε νέες μεθόδους και προσεγγίσεις Κοινωνικής Εργασίας, πράγμα που ισχύει και για τους καθηγητές (Μουρούκα, 1983, σελ. 103 - 105).

Επιπλέον:

- Γίνεται απλή αναφορά στους στόχους χωρίς να αναφέρονται τα περιεχόμενα, οι μέθοδοι και οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις που είναι απαραίτητες για την επίτευξη στόχων.

- Οι διαδικασίες μάθησης, περιορίζονται μόνο στο νοητικό επίπεδο.

- Το γενικό περίγραμμα δεν λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε πλαισίου πρακτικής άσκησης.

- Η ανάλογη επιμόρφωση, που είναι απαραίτητη σε κάθε χώρο της εκπαίδευσης, είναι ανύπαρκτη.

- Δεν γίνεται αξιολόγηση, ούτε της διαδικασίας, ούτε της επιτυχίας της διαδικασίας της μάθησης». (Ζωγράφου, 1995, σελ. 22 - 24).

Παρόλο που μερικές από τις ανωτέρω διαπιστώσεις ισχύουν και σε Σχολές Κοινωνικής Εργασίας στο εξωτερικό, στην Ελλάδα όμως λείπει η κριτική θεώρηση, τόσο της θεωρίας, όσο και της πράξης της Κοινωνικής Εργασίας που είναι απαραίτητη για την αναβάθμιση του επαγγέλματος. Στο σημείο αυτό, η Κοινωνική Εργασία στο εξωτερικό έχει κάνει ένα σημαντικό βήμα σε σύγκριση με την Ελλάδα. (Ζωγράφου, 1992, σελ. 110 - 119, Ζωγράφου, 1995, σελ. 24).

«Όσον αφορά τους αποφοίτους των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας, θα πρέπει να τονιστεί ότι η κατάρτισή τους είναι γενική, χωρίς καμιά εξειδίκευση και ποιοτικά χαμηλή. Οι λόγοι είναι:

- α) Η έλλειψη καθηγητών ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας,
- β) η έλλειψη βιβλίων και συγγραμμάτων στην Κοινωνική Εργασία και
- γ) η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής που περιλαμβάνει την έλλειψη βιβλιοθηκών και εποπτικών μέσων διδασκαλίας. Πάντως, δύο ακόμη κύριοι λόγοι που έχουν σχέση με την ποιότητα των αποφοιτούντων Κοινωνικών Λειτουργών, είναι:

Πρώτον, ότι το 85% των σπουδαστών στην Κοινωνική Εργασία δεν έρχονται, γιατί θέλουν να γίνουν Κοινωνικοί Λειτουργοί, αλλά απλώς απέτυχαν στον στόχο τους για να μπουν σε άλλες σχολές πανεπιστημιακού επιπέδου. Παραμένουν στις σχολές μόνο και μόνο για να πάρουν ένα δίπλωμα, χωρίς θέληση και ελάχιστη προσπάθεια μελέτης του αντικειμένου της Κοινωνικής Εργασίας.

Δεύτερον, η παρουσία των σπουδαστών αυτών σε ένα χώρο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, είναι κάτι το πολύ παράξενο, ακριβώς γιατί είναι δύσκολο να γίνει κατανοητή η σχέση του «τεχνολογικού» με την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών. Πάντως γεγονός παραμένει ότι το περιβάλλον των Τ.Ε.Ι., ελάχιστα συντείνει στην ενίσχυση της θέλησης των σπουδαστών για την ουσιαστική μελέτη του αντικειμένου της Κοινωνικής Εργασίας.

Φαίνεται λοιπόν ότι η κατάσταση στον χώρο της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών, είναι απογοητευτική. Αυτό που η εκπαίδευση παράγει, δεν είναι Κοινωνικοί Λειτουργοί, ικανοί να μπορούν να αναλάβουν ρόλους ηγεσίας, έρευνας ή κοινωνικού σχεδιασμού, μα ούτε στην παροχή υπηρεσιών και σε ρόλους που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες μιας μοντέρνας και εξελισσόμενης κοινωνίας που έχει προβλήματα πολύ περισσότερα από αυτά που αντιμετώπιζε η χώρα μας εδώ και 30 χρόνια». (Μουζακίτης, 1987, σελ. 114).

2.2.1. Ο αντίκτυπος των συνθηκών εκπαίδευσης στους σπουδαστές.

«Το παραφορτωμένο πρόγραμμα σπουδών σε συνδυασμό με το ότι κυριαρχεί ο σχολικός τρόπος διδασκαλίας, ο μονόλογος, η μάθηση της αποστήθισης του ενός βιβλίου και η κηδεμόνευση των σπουδαστών, καθιστούν σχεδόν αδύνατη τη διαδικασία της μάθησης και οδηγούν ακόμη και στην απόρριψη των καθηγητών, η οποία εκφράζεται συχνά, είτε με επιθετικότητα ή με απουσία από το μάθημα.

Είναι αυτονόητο, ότι μπροστά σε μια τέτοια κατάσταση, αμφισβητείται ή χάνεται η αξιοπιστία του καθηγητή - Κοινωνικού Λειτουργού, καθότι οι σπουδαστές βιώνουν ένα πρότυπο Κοινωνικού Λειτουργού, το οποίο έρχεται σε διαμετρική αντίθεση με όσα διδάσκονται». (Ζωγράφου, 1995, σελ. 24).

Επιπρόσθετα, ένας μεγάλος αριθμός σπουδαστών ενδιαφέρεται μόνο για την απόκτηση ενός πτυχίου, το οποίο θα τους βοηθήσει αργότερα να βρουν κάποια θέση στο δημόσιο. Αυτοί οι σπουδαστές δεν φαίνεται να ενοχλούνται από την έλλειψη διαλόγου και συνήθως συμμετέχουν μόνο στα υποχρεωτικά μαθήματα ενασχολούνται από την έλλειψη διαλόγου και συνήθως συμμετέχουν μόνο στα υποχρεωτικά μαθήματα ενασχολούμενοι με το διάβασμα των μαθημάτων μόνο στην εξεταστική περίοδο.

Συμπερασματικά, μπορούμε να τονίσουμε ότι η ποιότητα της διδασκαλίας δεν είναι μόνο αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος του διδάσκοντος, αλλά εξαρτάται αποφασιστικά από τις συνθήκες του πλαισίου, κάτω από τις οποίες καλείται να λειτουργήσει, όπως είναι το πρόγραμμα σπουδών, η ύπαρξη προγραμμάτων πιλότος, κατάλληλων πλαισίων πρακτικής άσκησης, υλικοτεχνική υποδομή, τα κίνητρα και τα ενδιαφέροντα των σπουδαστών. (Ζωγράφου, 1995, σελ. 25 - 26).

2.3. Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση Κοινωνικών Λειτουργών.

«Τα τελευταία χρόνια, η ανάγκη αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού της ανώτατης παιδείας στον τόπο μας, έχει γίνει συνείδηση μεγάλων στρωμάτων του ελληνικού πληθυσμού.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται ο κίνδυνος, η καθυστέρηση στην εισαγωγή των απαραίτητων θεσμικών και διαρθρωτικών μεταβολών να επιβραδύνει την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας, εφόσον θα την αποστερήσει από το αναγκαίο επιστημονικό δυναμικό, το οποίο να διαθέτει και την κατάλληλη - ποιοτικά -

εκπαίδευση, αλλά και την εξειδίκευση σε επιστημονικούς τομείς, οι οποίοι δεν συμπεριλαμβάνονται σήμερα στην ελληνική ανώτατη παιδεία». (Ζάρναρη, 1978, σελ. 4).

Έχει γίνει πλέον κοινή συνείδηση ότι η τριετής θεωρητική κατάρτιση που προσφέρεται στους Κοινωνικούς Λειτουργούς, είναι ελλιπής και δεν ανταποκρίνεται στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις που δημιουργούν οι κοινωνικοοικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Σήμερα αποτελεί άμεση ανάγκη και στη χώρα μας η πανεπιστημιακή εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών. Η εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας με επιστημονικά κριτήρια, μεθόδους και τεχνικές που θα παρέχονται μέσα από την ανώτατη εκπαίδευση, θα μπορούσε να συμβάλλει δυναμικά στην κοινωνική ανάπτυξη και αλλαγή.

Συγκεκριμένα, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση Κοινωνικών Λειτουργών θα συμβάλλει:

- 1) Στην απόκτηση των ειδικών γνώσεων που απαιτούν οι τομείς προληπτικής και θεραπευτικής εργασίας, κυρίως σε χώρους όπως: Σχολεία, Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Τοπική Αυτοδιοίκηση κ.ά.
- 2) Στη στελέχωση ανώτατων διοικητικών θέσεων των Κοινωνικών Υπηρεσιών, με σκοπό την αποτελεσματικότερη οργάνωση και λειτουργία τους.
- 3) Στο σχεδιασμό ειδικών προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής. Είναι γεγονός ότι οι Κοινωνικές Υπηρεσίες είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του Κράτους και των πολιτών. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί κατά συνέπεια, λόγω των ειδικότητων και της άμεσης επικοινωνίας με τους ανθρώπους και το περιβάλλον τους, έχουν την ευαισθητοποίηση και τη δυνατότητα να αντιλαμβάνονται τα κοινωνικά προβλήματα και να συνειδητοποιούν τις εκάστοτε κοινωνικές ανάγκες. Επομένως, μπορούν να επηρεάσουν άμεσα τον Κοινωνικό Σχεδιασμό ως προς τα ειδικά προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής.
- 4) Στη δημιουργία στελεχών για τη διδασκαλία και εποπτεία των εκπαιδευόμενων στην Κοινωνική Εργασία.

Η ριζοσπαστική αναδιάρθρωση του υπάρχοντος συστήματος εκπαίδευσης εκτός των προαναφερθέντων, θα συνδράμει και:

- α) Στην ανάπτυξη επιστημονικών μεθόδων για την ανάλυση της πρακτικής στο χώρο των Κοινωνικών και ανθρωπίνων προβλημάτων.
- β) Στη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα (Μουζακίτης, 1987, σελ. 115).

Επιπρόσθετα, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση θα συμβάλλει στη μετάδοση θεωριών και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ανθρωπιστικών αξιών για την κατάλληλη εκτίμηση καταστάσεων και την εκλογή των ενδεικνυόμενων τρόπων παρέμβασης.

Πέραν όμως τούτου, δίνεται μεγάλη σημασία:

1. Στην καλλιέργεια της κριτικής ανάλυσης ιδεών και εννοιών.
2. Στο ξεχώρισμα ιδεών και γνώμων από γνώσεις βασισμένες σε εμπειρικές έρευνες.
3. Στη μεταφορά ιδεών και εννοιών από έναν κλάδο Κοινωνικής Εργασίας σε άλλο.
4. Στην επικοινωνία ιδεών.
5. Στον προσανατολισμό προς την κοινωνική μελέτη και έρευνα. (Triseliotis, 1985, σελ. 187).

Συνοψίζοντας, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση θα συμβάλλει στη δημιουργία και διασφάλιση των προϋποθέσεων για ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο κύκλο σπουδών (προπτυχιακό και μεταπτυχιακό). Οι αρνητικές συνέπειες, λόγω της απουσίας του, υπήρξαν εμφανείς μέχρι σήμερα, τόσο για την πορεία της Κοινωνικής Εργασίας ως επαγγελματικής δραστηριότητας, όσο και για την ανοδική πορεία των ίδιων των Κοινωνικών Λειτουργών.

Οι ανάγκες και τα προβλήματα που βιώνουν τα άτομα, οι ομάδες, οι κοινότητες, μεταλλάσσονται με πολύ γοργούς ρυθμούς, ενώ νέες ανάγκες και προβλήματα εμφανίζονται και ζητούν την αντιμετώπισή τους. Η Κοινωνική Εργασία, για να μπορεί να ανταποκρίνεται κάθε φορά στις επιδιώξεις της, πρέπει να παρακολουθεί τις εξελίξεις, αλλά και να «εφοδιάζεται» κατάλληλα για να ανταποκριθεί στις νέες απαιτήσεις. Επομένως, το γνωστικό αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη και αναζήτηση νέας γνώσης.

Το Ακαδημαϊκό πλαίσιο ενός Α.Ε.Ι., είναι ο πλέον πρόσφορος χώρος για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για μια τέτοια διαρκή εξέλιξη, για την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων που να αποβλέπουν στη βελτίωση παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών και για τη δοκιμή νέων μεθοδολογικά προσεγγίσεων.

Επιπρόσθετα θα συμβάλλει:

- α) Στην ικανοποιητική στελέχωση των φορέων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και κατ' επέκταση, στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τον πολίτη.
- β) Στην καλύτερη οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία των πιο πάνω κοινωνικών οργανώσεων και στην αποτελεσματικότερη εποπτεία του έργου, εκείνων που

ασχολούνται με την άμεση παροχή υπηρεσιών. Αυτά μπορεί να συμβούν, όταν μπορούν να αναλάβουν τις πρόσθετες και άδικες ευθύνες Κοινωνικών Λειτουργών με αυξημένα προσόντα, τα οποία απέκτησαν με τις μεταπτυχιακές σπουδές τους στο αντικείμενο, σε συνδυασμό με επαρκή επαγγελματική πείρα.

γ) Στην αξιοποίηση των ειδικών γνώσεων και της πολύτιμης - κατά τη γνώμη μας - πείρας των επιστημόνων Κοινωνική Εργασία, στη χάραξη προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες.

δ) Στην εξασφάλιση απαραίτητου για όλες τις βαθμίδες, εκπαιδευτικού προσωπικού, η έλλειψη του οποίου, με τις σημερινές συνθήκες, θα γίνεται οξύτερη.

ε) Στη δημιουργία προϋποθέσεων για την εκδήλωση ενδιαφέροντος για μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία όλο και μεγαλύτερου αριθμού επαγγελματικά απασχολούμενων. Παράλληλα, θα περιοριστεί η εξ ανάγκης μετάβαση στο εξωτερικό για σπουδές και η μακροχρόνια, αν όχι μόνιμη, παραμονή τους εκεί, με όλες τις οικονομικές και άλλες επιπτώσεις.

Το υψηλό επίπεδο γνώσεων που είναι απαραίτητο για τη διεύρυνση και αποκλειστικότητα του ρόλου των Κοινωνικών Λειτουργών είναι εφικτό μόνο μέσα από τον Πανεπιστημιακό κύκλο σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου.

Η ανάγκη για πανεπιστημιακή εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία έχει επανειλημμένα εκφραστεί, τόσο από τον κλάδο των Κοινωνικών Λειτουργών στο σύνολό του, όσο και από άλλους φορείς και παράγοντες (Βάγια, Παπαδοπούλου, 1993, σελ. 234 - 235).

Ολοκληρώνοντας αυτή την ενότητα, θα ήταν σκόπιμο να υποστηρίξουμε στο σημείο αυτό, ότι τα Πανεπιστήμια λόγω του ποιου των φοιτητών που προστραβούν λόγω της παράδοσης και της ατμόσφαιράς τους, προσφέρουν κατάλληλο έδαφος για την προετοιμασία των απαιτούμενων μελλοντικών ηγετών του επαγγέλματος. Αυτό είναι προς όφελος προπάντων των καταναλωτών των υπηρεσιών των Κοινωνικών Λειτουργών. Οι δυσπραγούντες, οι άποροι, οι δυστυχισμένοι κ.λ.π. που αποτελούν ένα μεγάλο μέρος των καταναλωτών των υπηρεσιών μας, δεν πρέπει να έχουν δευτέρας ή τρίτης τάξης ποιόν υπηρεσιών ή χαμηλότερης εκπαίδευσης Κοινωνικούς Λειτουργούς.

Η εγκαθίδρυση σχολών Κοινωνικής Εργασίας σε Πανεπιστήμια, θα αποτελέσει ένδειξη για το ότι τα υψηλότερα ιδρύματα της χώρας μας δεν είναι αποξενωμένα από τις κοινωνικές ανάγκες και τα καθημερινά κοινωνικά προβλήματα του κοινού τους

και ότι έχουν κάτι να προσφέρουν προς τη μελέτη και εξεύρεση λύσης αυτών των προβλημάτων (Triseliotis, 1985, σελ. 188).

2.3.1. Ενδεικτικές ενέργειες προς την Ίδρυση Πανεπιστημίου Κοινωνικής Εργασίας

Πριν την δημιουργία του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, είχαν γίνει αρκετές ενέργειες από τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Ήδη από τη δεκαετία του '70 είχε γίνει κοινή συνείδηση η αναγκαιότητα δημιουργίας ανώτατου επιπέδου στην Κοινωνική Εργασία.

Όπως καταφαίνεται από τη μελέτη της διατιθέμενης βιβλιογραφίας (πρακτικά Πανελληνίων Συνέδρων των Κοινωνικών Λειτουργών, δημοσιεύεται σε επιστημονικά περιοδικά του κλάδου, εφημερίδες και άλλα ενημερωτικά έντυπα και περιοδικά) οι προσπάθειες για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών άρχισαν να συστηματοποιούνται, αν και με αργό ρυθμό, με απώτερο σκοπό την υλοποίησή της.

Από το 1983 που ιδρύθηκαν τα 4 νέα πανεπιστήμια της περιφέρειας (πανεπιστήμιο του Αιγαίου, του Ιονίου, της Θεσσαλίας και το Αττικό) στα 23 Τμήματα Σπουδών με διάφορες ειδικότητες που είχαν συμπεριληφθεί στα ανωτέρω, είχε ενταχθεί και η Σχολή της Κοινωνικής Εργασίας, η οποία όμως δεν λειτούργησε τότε.

Από τη μελέτη των εγγράφων του αρχείου του ΣΚΛΕ, σχετικά με την ίδρυση Πανεπιστημίου Κοινωνικής Εργασίας, παρατηρήσαμε τις ενέργειες που έγιναν από τη μια πλευρά από τον Σύλλογο και τον κλάδο και από την άλλη πλευρά από τα αρμόδια Υπουργεία (Παιδείας και Θρησκευμάτων, Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) για την ίδρυση Πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας (βλέπε Παράρτημα, σελ. 3).

2.3.2. Η ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, ως πραγματικότητα.

«Μετά από πολύχρονους αγώνες του συλλογικού κινήματος των Κοινωνικών Λειτουργών, επιτεύχθηκε η πρώτη ιστορική νομοθετικά κατοχυρωμένη εξέλιξη, με την ίδρυση κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας, στις 4-10-1994, με το Π.Δ. 304/94 (ΦΕΚ 163/4-10-94/Τεύχος α') στο νεοσύστατο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, της Νομικής Σχολής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης». (ΣΚΛΕ, 1996, σελ. 5), (βλέπε Παράρτημα, σελ. 4).

2.3.3. Εκτιμήσεις και προτάσεις σχετικά με την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία.

«Η ίδρυση της πρώτης Πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας στη χώρα μας, αποτελεί ιστορική κατάκτηση του συλλογικού αγώνα του κλάδου και θα καθορίσει το μέλλον του θεσμού του Κοινωνικού Λειτουργού και την εξέλιξη της επιστήμης της Κοινωνικής Εργασίας.

Η κατάκτηση υψηλότερου θεσμικά εκπαιδευτικού επιπέδου, όπως και οι νέες προοπτικές για μεταπτυχιακές σπουδές στη χώρα μας, θα αντιστρέψουν τη διοικητική υποβάθμιση των Κοινωνικών Λειτουργών και θα ισχυροποιήσουν τη θέση τους στον ανταγωνισμό της ενωμένης Ευρώπης.

Το πανεπιστημιακό πλαίσιο θα προσφέρει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη της απαραίτητης Κοινωνικής Έρευνας για τη μελέτη των κοινωνικών προβλημάτων στη χώρα μας, ώστε να τροφοδοτείται η Κοινωνική Εργασία με έγκυρα και σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα, που θα την καθιστούν αποφασιστικό παράγοντα διαμόρφωσης της Κοινωνικής Πολιτικής και να εγγυάται την αποτελεσματικότητα των Κοινωνικών της Παρεμβάσεων.

Η δημοσίευση της νομοθετικής ρύθμισης για την ίδρυση της πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας, αναπόφευκτα δρομολογεί εξελίξεις και διαδικαστικά ζητήματα στον εκπαιδευτικό, εργασιακό και επαγγελματικό χώρο που πρέπει να ρυθμιστούν σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, του δικαίου και τις αποφάσεις του κλάδου. Οι ρυθμίσεις και το περιεχόμενο του Π.Δ. 304/94, δεν ικανοποιεί απόλυτα τις μελλοντικές επιλογές του κλάδου, αλλά διευκολύνει την καθιέρωση και αποδοχή του αιτήματος, ώστε να υπάρξει μέλλον. Κεντρικός στόχος των βελτιώσεων στο Π.Δ.

304/94, πρέπει να είναι η αυτοτελής οργανωτική ανάπτυξη της Σχολής της Κοινωνικής Εργασίας και η διεύρυνση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων.

Ταυτόχρονα, τα ζητήματα που χρονικά σχετίζονται με την ιδρυθείσα Πανεπιστημιακή Σχολή και τους στόχους του κλάδου, είναι:

- Επιστημονική στελέχωση.
- Οργανωτική ανάπτυξη.
- Πρόγραμμα και περιεχόμενο σπουδών.
- Έναρξη λειτουργίας μεταπτυχιακών προγραμμάτων.
- Μεταβατικές διατάξεις διασύνδεσης και συνεργασίας με υπάρχουσες δομές της Κοινωνικής Εργασίας.
- Κατατακτήριες εξετάσεις για προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Η ίδρυση της Πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Εργασίας καθιστά περιττή την ύπαρξη κάθε κατώτερου εκπαιδευτικού επιπέδου στην Κοινωνική Εργασία, γι' αυτό το ίδιο ακριβώς αντικείμενο. Η ανοχή μιας τέτοιας κατάστασης θα οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια στη σύγχυση των εξυπηρετούμενων πολιτών και τη σύγκρουση των επαγγελματικών. Είναι διεθνώς παραδεκτό ότι το αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας, «Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ», δεν διαβαθμίζεται.

Η αξιολόγηση του κλάδου τουλάχιστον μέχρι σήμερα, είναι ότι η Κοινωνική Εργασία είναι επιστημονικά υποβαθμισμένη στο εκπαιδευτικό επίπεδο των Τ.Ε.Ι. και δεν ολοκληρώνεται επιστημονικά, λόγω της έλλειψης μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Παρ' όλες τις προσπάθειες σπουδαστών, εκπαιδευτικών και επαγγελματικών, δεν κατέστη δυνατή η εξέλιξή τους και η αναβάθμισή τους ώστε να είναι ισότιμα στις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και τα επαγγελματικά δικαιώματα, όπως αυτά των πανεπιστημιακών Σχολών.

Η παραπάνω αξιολόγηση οδηγεί αναπόφευκτα στο αίτημα της κατάργησης των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας στο επίπεδο των Τ.Ε.Ι.. Όπως είναι γνωστό, ο κλάδος ήταν αντίθετος με την ένταξη της Κοινωνικής Εργασίας στα Τ.Ε.Ι., με γνώμονα την διεθνή εμπειρία.

Η κατάργηση των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας των Τ.Ε.Ι., συνδέεται με διαδικαστικά ζητήματα που πρέπει να ρυθμιστούν, όπως:

- Ένταξη των σπουδαστών που φοιτούν - μεταβατικές διατάξεις για την αξιοποίηση του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού Κοινωνικής Εργασίας.

- Κατοχύρωση συνταξιοδοτικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων του μόνιμου εκπαιδευτικού προσωπικού Κοινωνικής Εργασίας.

Η αλλαγή εκπαιδευτικού επιπέδου δρομολογεί αναπόφευκτα διαδικαστικά ζητήματα εκπαιδευτικού και επαγγελματικού περιεχομένου για τους πτυχιούχους των Τ.Ε.Ι. και των ισότιμων προς αυτούς, τα οποία πρέπει να ρυθμιστούν με μεταβατικές νομοθετικές ρυθμίσεις, όπως:

- Διαδικασία ισοτιμίας των πτυχίων.
- Ισοτιμία των επαγγελματικών δικαιωμάτων.
- Ισότιμη υπηρεσιακή εξέλιξη και δικαιώματα στο δημόσιο.
- Ευκαιρίες εκπαιδευτικής διεξόδου με συνέχιση των σπουδών στην Πανεπιστημιακή Σχολή Κοινωνικής Εργασίας και φυσικά στο επίπεδο που το επιθυμούν με ευνοϊκές προϋποθέσεις για τους παλαιούς πτυχιούχους με επαγγελματική και επιστημονική εμπειρία.
- Αναγνώριση των σπουδών εξωτερικού στην Κοινωνική Εργασία για εκπαιδευτική και επαγγελματική αξιοποίηση με ενιαία και διαφανή κριτήρια και διαδικασίες.

Είναι φανερό ότι μόνο το Πανεπιστήμιο Θράκης δεν μπορεί και δεν πρέπει να καλύψει τις εκπαιδευτικές ανάγκες της χώρας μας στην Κοινωνική Εργασία, γι' αυτό θα πρέπει να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν άμεσα Πανεπιστημιακές Σχολές Κοινωνικής Εργασίας σε 200 τουλάχιστον Πανεπιστήμια. Ήδη, το Πανεπιστήμιο Πειραιά, έχει ζητήσει με απόφαση της Συγκλήτου του, την ίδρυση κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας. Ενδιαφέρον έχουν εκφράσει και τα Πανεπιστήμια: Θεσσαλίας, Ιωαννίνων, Πάτρας και Ηρακλείου Κρήτης» (ΣΚΛΕ, 1996, σελ. 5 - 7).

Εκτός από τις προαναφερθείσες εκτιμήσεις και προτάσεις σχετικά με την πανεπιστημιακή εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, θα ήταν σκόπιμο στο σημείο αυτό να παραθέσουμε και το Πρωτόκολλο Συμφωνίας του Σπουδαστικού Συλλόγου του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Αθήνας με τον ΣΚΛΕ (ΣΚΛΕ, 1997, σελ. 46), (βλέπε Πρωτόκολλο Συμφωνίας στο Παράρτημα, σελ. 7).

Η σωστή εκπαίδευση είναι βασικός παράγοντας, ώστε οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να μπορούν να ανταποκριθούν με επάρκεια στον καθημερινώς αυξανόμενο σε σπουδαιότητα και κοινωνική αναγκαιότητα ρόλο τους, τόσο των παραδοσιακών δραστηριοτήτων της βοήθειας στην επίλυση ατομικών και ομαδικών προβλημάτων καθημερινής υφής, όσο και στις νέες τάσεις που τείνει να καλύψει διεθνώς το επάγγελμα, δηλαδή του σχεδιασμού - προγραμματισμού ολόκληρων τομέων

κοινωνικής πολιτικής και τη μελέτη - εφαρμογή προγραμμάτων προληπτικής παρέμβασης. Διαφωνούμε με την αντίληψη του δυϊσμού στη βασική εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, δηλαδή την εκπαίδευση Κοινωνικών Λειτουργών «στελεχών», αποφοίτων πανεπιστημιακών σχολών και Κοινωνικών Λειτουργών «βάσης», αποφοίτων Ανωτέρων Σχολών (Τ.Ε.Ι.) (Σοϊμοίρη, 1985, σελ. 190 - 191).

2.4. Η παιδαγωγική της αυτομόρφωσης.

Η ανάγκη για περισσότερη και καλύτερη μόρφωση, για εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, για άνοδο του πολιτιστικού επιπέδου και για διάδοση της γνώσης είναι κοινός στόχος. Οποιες προτεραιότητες και αν δίνονται κάθε φορά, όποιες κι αν τονίζονται ανάμεσα στην επαγγελματική κατάρτιση, την πολιτιστική ανάπτυξη, την πολιτική συνειδητοποίηση, το αίτημα της παιδείας βρίσκει σήμερα, τουλάχιστον σαν λεκτική ομολογία, γενική παραδοχή.

Ο άνθρωπος έχει σε κάθε φάση της ζωής του ανοιχτά ερωτήματα για την ικανότητα για μάθηση, καθώς και για την ανάγκη για ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και για συμμετοχή στις κοινωνικές διαδικασίες του περιβάλλοντός του. Η διαδικασία της μάθησης δεν σταματάει με την αποφοίτηση· η συγκροτημένη και ολοκληρωμένη γνώση κάποιου αντικειμένου, δημιουργεί κίνητρα για εμβάθυνση εμπειριστατωμένη, για ανάλογη δράση και χειραφέτηση.

Στην έννοια της γνώσης, ενυπάρχει η απελευθερωτική δύναμη, το άνοιγμα της προσωπικότητας, η διάθεση για αναζήτηση και η ωρίμανση του ατόμου.

Αυτογνωσία, ανθρωπογνωσία και κοινωνική δράση σαν αντικείμενα μάθησης, απαιτούν μια διαφορετική παιδαγωγική όπου οι μαθαίνοντες καταγίνονται με το «ακόμη άγνωστό» τους, ωθούμενοι από ζωτικά κίνητρα, δηλαδή από απορίες στις οποίες οδηγεί η ζωή.

Ο λόγος για τον οποίο καταγράψαμε τα ανωτέρω, συνίσταται στο ότι θα θέλαμε να τονίσουμε στο σημείο αυτό ότι, ανεξάρτητα από τον τρόπο, το επίπεδο και τις βαθμίδες εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών, θα πρέπει ο Κοινωνικός Λειτουργός να μην εφησυχάζει, αλλά να ενημερώνεται διαρκώς, να καταρτίζεται, να παρακολουθεί συνέδρια, σεμινάρια και να εντρυφεί στο αντικείμενό του, έτσι ώστε να είναι ολοκληρωμένος άνθρωπος και επαγγελματίας (Κέντρο Μελετών Αυτομόρφωσης, 1986, σελ. 49 - 51).

2.5. Μεταπτυχιακά

Το γεγονός ότι σήμερα ένας πολύ μικρός αριθμός Πτυχιούχων Κοινωνικών Λειτουργών κατέχει μεταπτυχιακούς τίτλους επιπέδου Master και ένας ακόμη μικρότερος αριθμός κατέχει Διδακτορικό Δίπλωμα, οφείλεται στο ότι μέχρι πρότινος η εκπαίδευση ήταν τεχνολογικής κατεύθυνσης, πράγμα που δεν έδινε την ευκαιρία στους πτυχιούχους Κοινωνικούς Λειτουργούς να διευρύνουν τις σπουδές τους.

Η λειτουργία Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, αποτελεί ένα σημαντικό βήμα στο χώρο της εκπαίδευσης, δημιουργώντας προϋποθέσεις και ευκαιρίες για την απόκτηση μεταπτυχιακών τίτλων.

«Οι σπουδές μεταπτυχιακού επιπέδου βοηθούν το φοιτητή να εμβαθύνει σε θέματα του ενδιαφέροντός του, να εξειδικευτεί σε ένα αντικείμενο και να προετοιμαστεί για:

- Να καλύψει θέσεις άμεσης παροχής υπηρεσιών σε πλέον εξειδικευμένους χώρους εργασίας.
- Να ασκήσει οργανωτικό, διοικητικό, εποπτικό έργο σε υπηρεσιακές μονάδες όπου εργάζονται Κοινωνικοί Λειτουργοί.
- Να ασχοληθεί συστηματικά με ερευνητικό έργο.
- Να συμμετέχει σε διεπιστημονικές ομάδες, που σκοπό έχουν τον σχεδιασμό προγραμμάτων κοινωνικού / προνοιακού χαρακτήρα» (Βάγια, Παπαδοπούλου, 1993, σελ. 238).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

1. Επιλογή επαγγέλματος.

«Το επάγγελμα ή επαγγελματικός ρόλος περιλαμβάνει μια σειρά από δραστηριότητες που δηλώνουν το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά, την υφή και τη φυσιογνωμία της ανθρώπινης δράσης. Θα μπορούσε έτσι να οριστεί το επάγγελμα, ως η εργασία ή η υπηρεσία η οποία εκτελείται με συντονισμένο τρόπο, με σωματική ή πνευματική προσπάθεια από το άτομο εκείνο, που συμμετέχει στην οικονομική δραστηριότητα. Το επάγγελμα εκφράζει από τη μια μεριά τη φύση της προσπάθειας που καταβάλλεται και από την άλλη, το σκοπό στον οποίο κατευθύνεται». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 22 - 23).

Στη σημερινή πρακτική, ο όρος «επιλογή επαγγέλματος» χρησιμοποιείται ευρύτατα για να δηλώσει τις διαδικασίες κυρίως εισόδου του ατόμου στο χώρο της αγοράς εργασίας, αλλά και τις αλλαγές και αποφάσεις που πραγματοποιούνται στα μεταγενέστερα στάδια. Ο όρος δηλώνει διαφορετικές καταστάσεις». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 21).

«Με τη σπουδαιότητα λοιπόν που αποκτά η εργασία για τον άνθρωπο, αφού σε μεγάλο βαθμό με αυτή και μέσα από αυτή, διαμορφώνει την προσωπικότητά του και ολοκληρώνει την ταυτότητά του, δεν είναι περίεργο ότι γίνεται όχι μόνο ανάγκη γι' αυτόν να επιβιώσει, αλλά και δικαίωμα για να υπάρξει οικονομικά και κοινωνικά.

Σ' αυτή τη βάση στηρίζεται η Διακήρυξη για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου που συντάχτηκε μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και αναφέρει ότι «καθένας έχει δικαίωμα για εργασία». Μ' αυτή την έκφραση όμως, υποδηλώνονται πολλές καταστάσεις με διαφορετικό περιεχόμενο, ανάλογα με τις αντικειμενικές συνθήκες που επικρατούν σε κάθε κοινωνία και τα υποκειμενικά στοιχεία που κυριαρχούν και χαρακτηρίζουν κάθε άτομο. Έτσι, το «δικαίωμα για εργασία» δεν βρίσκει πάντοτε ανταπόκριση στην πράξη. Οι στρατιές των ανέργων που σε ορισμένες κοινωνίες και σε συγκεκριμένες εποχές παίρνουν εκρηκτικές διαστάσεις, δεν είναι τίποτε άλλο, παρά μια έμπρακτη διάψευση αυτού του συνθήματος. Δηλαδή, το δικαίωμα για εργασία δεν δηλώνει

τίποτα περισσότερο από ευχή, επιθυμία, για να πραγματοποιηθεί». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 14 - 15).

«Όπως επισημαίνει ο Horrock, το επάγγελμα και η επιλογή του, υποδηλώνουν:

- i) Αν το άτομο θα απασχοληθεί ή θα παραμείνει άνεργο για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμα, αφού το σύνδρομο : Απασχόληση - ανεργία, συναρτάται άμεσα με συγκεκριμένα επαγγέλματα σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές.
- ii) Ότι μπορεί να προσδιορίσει την αποτυχία του ατόμου στον επαγγελματικό χώρο, αφού το κάθε επάγγελμα ταιριάζει σε ορισμένο τύπο ανθρώπου.
- iii) Η επιλογή επαγγέλματος μπορεί να προδικάσει, αν τελικά το άτομο είναι ικανοποιημένο ή όχι από το επάγγελμά του, γεγονός που με τη σειρά του επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα όλες τις όψεις του βίου του, όπως την οικογενειακή ζωή, την πολιτική του ένταξη, την πολιτισμική και πολιτική του φυσιογνωμία.
- iv) Στην απασχόληση στην εργασία, στο επάγγελμα, φαίνεται κατά πόσο μία δημοκρατική κοινωνία μπορεί να αξιοποιήσει ικανοποιητικά το ανθρώπινο δυναμικό της για την ευημερία της κοινωνίας γενικά και την ευτυχία του ατόμου ειδικά» (Κασιμάτη, 1989, σελ. 15 - 16).

«Ο χώρος της αγοράς εργασίας, προσδιορίζεται από ένα τρίπτυχο. Το επάγγελμα, τη θέση στο επάγγελμα και τον κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Είναι φανερό ότι με την έκφραση «επιλογή επαγγέλματος», ουσιαστικά αναφερόμαστε και στα τρία αυτά στοιχεία, γιατί το καθένα από αυτά προσδίδει στην έννοια του επαγγέλματος διαφορετικό περιεχόμενο και διαφορετική θέση στην κοινωνία». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 22).

1.1. Φάσεις επιλογής επαγγέλματος.

Το άτομο που βρίσκεται στη φάση της επιλογής επαγγέλματος, προσπαθεί να εναρμονίσει τα ενδιαφέροντά του για κάποιο επάγγελμα, τις δυνατότητες που παρουσιάζονται κάτω από ομαλές συνθήκες και τέλος, τις ουσιαστικές ευκαιρίες που μπορεί να εμφανιστούν σε κάποια συγκεκριμένη στιγμή. Γι' αυτό και η διαδικασία για τη λήψη αποφάσεων που σχετίζονται με το επάγγελμα, μπορεί κατά τον Ginsberg να αναλυθεί σε τρεις περιόδους:

- i) Της φαντασίας, όπου το άτομο πιστεύει ότι μπορεί να πραγματοποιήσει ότι επιθυμεί, γιατί δεν είναι ακόμη ικανό να κάνει διαχωρισμό ανάμεσα στις επιθυμίες - προσδοκίες και στις δυνατότητες υλοποίησής τους.
- ii) Της πειραματικής / δοκιμαστικής φάσης, όπου το άτομο παίρνει υπόψη του τις συνθήκες που επικρατούν για να μπορούν να πραγματοποιηθούν οι επιθυμίες του, όπου όμως δεσπόζει περισσότερο η μελλοντική, παρά η τρέχουσα ικανοποίηση. Γι' αυτό και η φάση αυτή χαρακτηρίζεται από έντονο υποκειμενισμό, από προσωρινότητα, από μία αδιευκρίνιστη και ασχηματοποίητη προτίμηση.
- iii) Της ρεαλιστικής επιλογής, όπου το άτομο αναγνωρίζει ότι πρέπει να εργαστεί συμβιβάζοντας έτσι αυτό που επιθυμεί, με αυτό που οι συνθήκες και οι ευκαιρίες επιτρέπουν να πραγματοποιηθεί. Από τη στιγμή μάλιστα που η επιλογή του επαγγέλματος συνεπάγεται μια σειρά από υποκειμενικά στοιχεία, με τους περιορισμούς και τις ευκαιρίες της πραγματικότητας, η αποκρυστάλλωση της επιλογής, αναπόφευκτα εμπεριέχει το στοιχείο του συμβιβασμού (Κασιμάτη, 1989, σελ. 25 - 28).

1.2. Παράγοντες επιλογής επαγγέλματος.

A. Μικροπεριβάλλον.

α) Το οικογενειακό περιβάλλον.

Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες αυτής της κατηγορίας που επηρεάζει πρωταρχικά τον τύπο και το επίπεδο της εκπαίδευσης και αργότερα του επαγγέλματος, είναι το οικογενειακό περιβάλλον.

Οι γονείς αποτελώντας το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στην οικογένεια και την οικονομία, επηρεάζουν τα παιδιά τους εκούσια ή ακούσια, μεταφέροντας σ' αυτά τη συμπεριφορά τους, τις κοινωνικές τους αξίες, τις τάσεις τους και τις προσδοκίες τους. Αποτελούν συχνά βασικό σημείο αναφοράς για τα παιδιά τα οποία διαμορφώνουν τις φιλοδοξίες και τις επιθυμίες τους ανάλογα με τις προσδοκίες των γονέων.

β) Η ταξική ένταξη.

Η οικογένεια, αποτελώντας ζωτικό κύτταρο της σύγχρονης καπιταλιστικής κοινωνίας, επηρεάζει τις επαγγελματικές επιλογές του ατόμου. Ταυτόχρονα, επειδή εντάσσεται στο ταξικό σύστημα, επηρεάζει και συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στη διαμόρφωση των επιλογών των νέων αναφορικά με το επάγγελμα και εξασφαλίζει ή όχι τις δυνατότητες πραγματοποίησής τους.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι οι κοινωνικές αξίες διαφοροποιούνται από τάξη σε τάξη, ότι η κάθε τάξη έχει διαφορετικές δυνατότητες και ευκαιρίες στις διάφορες βαθμίδες εκπαίδευσης. Οι ανωτέρω διαπιστώσεις μας βοηθούν να εξάγουμε το συμπέρασμα ότι η ταξική ένταξη του ατόμου αποτελεί σημαντικό προσδιοριστικό παράγοντα για την επιλογή του επαγγέλματος.

γ) Το φύλο.

Τόσο η οικογένεια, όσο και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον έχει διαφορετική αντίληψη για τους ρόλους των ανδρών και των γυναικών όσον αφορά το επάγγελμα. Η κοινωνική αντίληψη επηρεάζει και προσδιορίζει σε σημαντικό βαθμό τους στόχους και τις επιθυμίες των νέων αγοριών και κοριτσιών.

B. Μακροπεριβάλλον.

α) Η οικονομική ανάπτυξη και η αγορά εργασίας.

Το επίπεδο ανάπτυξης μιας χώρας, τόσο στον οικονομικό, όσο και στον κοινωνικό τομέα, διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για τις προσδοκίες, τις φιλοδοξίες και τις επαγγελματικές επιλογές των ατόμων. Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας, επηρεάζεται η προσφορά και η ζήτηση επαγγελματικών θέσεων. Το άτομο, πριν επιλέξει το επάγγελμα που θέλει να ακολουθήσει, θα αναζητήσει να μάθει ποιο είναι το ύψος των αμοιβών του, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες θα απασχολείται και τις μελλοντικές του προοπτικές στο επάγγελμα αυτό.

Ανάλογα με το πόσο αναπτυγμένη οικονομικά είναι μία χώρα, επηρεάζονται οι επενδύσεις, ο ρυθμός ανάπτυξης και εξέλιξης, η παραγωγικότητα, οι θέσεις εργασίας και οι επαγγελματικοί ρόλοι.

β) Το εκπαιδευτικό σύστημα και η απασχόληση.

«Το εκπαιδευτικό σύστημα, αίτιο και αποτέλεσμα, ως ένα σημείο του επιπέδου οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της χώρας, με τις ευκαιρίες που δημιουργεί και την ανταπόκριση που έχει με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, λειτουργεί αποφασιστικά ως κόμβος πρωτογενούς επιλογής στην πολύπλοκη διαδικασία επιλογής επαγγέλματος. Δεν είναι λοιπόν περίεργο γιατί στην ανάπτυξη της εκπαίδευσης δίνεται τόση προσοχή, γιατί όπως παρατηρεί ο Musgrave, «το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι μόνο σύστημα νοητικό, αλλά κυρίως σύστημα κοινωνικό που δεν ανταναικλά μόνο μια ορισμένη επιστημολογική ταξινόμηση και κατάταξη της γνώσης, αλλά εκφράζει κυρίως μια γνώση που αξιολογείται, ιεραρχείται και κατανέμεται με ορισμένα κριτήρια κοινωνικού χαρακτήρα». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 80).

Η δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι μεγαλύτερη για τους ανήκοντες στα υψηλότερα κοινωνικά στρώματα. Η ισότητα ευκαιριών συμβαίνει μόνο σε θεωρητικό επίπεδο, μια και το εκπαιδευτικό σύστημα δίνει την ευκαιρία σε ένα μικρό ποσοστό των υποψηφίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να εισέλθουν σε ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το μεγαλύτερο ποσοστό των νέων τελικά δεν μπορεί να πραγματοποιήσει για λόγους διαρθρωτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς, τους στόχους του. Γι' αυτό λοιπόν το ποσοστό, οι επιλογές τους από αυτό το σημείο και μετά θα είναι αναγκαστικές, εφόσον ο πρωταρχικός τους στόχος δεν υλοποιήθηκε. Έτσι, θα αναγκαστούν να αναζητήσουν άλλες επαγγελματικές διεξόδους.

γ) Ο Επαγγελματικός Προσανατολισμός.

Είναι πολύ σημαντικό να γίνει κατανοητό από τους αρμόδιους φορείς πόσο απαραίτητος είναι ο σχολικός επαγγελματικός προσανατολισμός, όσο το άτομο βρίσκεται στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Όσο ο νέος βρίσκεται στο σχολείο, θα πρέπει να του παρέχεται η ευκαιρία να γνωρίσει τους χώρους και τα επαγγέλματα που τον ενδιαφέρουν, ώστε να επιλέξει τελικά αυτό που τον ενδιαφέρει και επιθυμεί περισσότερο, ανάλογα με τις κλίσεις και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. (Βλ. διάγραμμα στο Παράρτημα στη σελ. 8).

2. Τομείς - χώροι εργασίας του Κοινωνικού Λειτουργού.

«Η κοινωνική εργασία είναι ένα επάγγελμα που έχει σκοπό να φέρει αλλαγές στην κοινωνία γενικά, αλλά και στις ιδιαίτερες μορφές ανάπτυξής της.

Οι επαγγελματίες Κοινωνικοί Λειτουργοί σκοπεύουν στην εξέλιξη της ευημερίας των ανθρώπων και τους βοηθούν να εκπληρώσουν τις επιδιώξεις τους - επίσης, αναπτύσσουν και εφαρμόζουν συστηματικά - επιστημονική γνώση για τις ανθρώπινες και Κοινωνικές Υπηρεσίες που στοχεύουν στο να ικανοποιούν τις ανάγκες και επιδιώξεις ατόμων και ομάδων στο εθνικό και διεθνές επίπεδο, ενώ συνεχώς δεν λησμονούν την ανάγκη προαγωγής της Κοινωνικής Πολιτικής.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καθοδηγούνται στην εργασία τους από ένα Διεθνή Δεοντολογικό Κώδικα, καθώς και άλλες προτάσεις διεθνούς πολιτικής.

Η δραστηριότητά τους πλαισιώνεται από μια πολιτική Κοινωνικής Πρόνοιας, που συνεπάγεται δράση σε όλα τα επίπεδα των νομικών, οικονομικών και κοινωνικών πλαισίων.

Οι υπηρεσίες τους, περιλαμβάνουν:

- α) Να βοηθούν τους ανθρώπους να αναπτύξουν τις ικανότητες που θα τους κινητοποιήσουν στο να λύσουν τα ατομικά και συλλογικά κοινωνικά προβλήματα.
- β) Να προάγουν τη δύναμη για αυτοδιάθεση, προσαρμογή και ανάπτυξη.
- γ) Να προάγουν και εισάγουν δίκαιες κοινωνικές πολιτικές και υπηρεσίες ή άλλες εναλλακτικές λύσεις για τις υπάρχουσες κοινωνικοοικονομικές πηγές.
- δ) Να πληροφορούν και αναπτύσσουν κοινωνικές διασυνδέσεις με όργανα που προσφέρουν κοινωνικοοικονομική βοήθεια.

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί συμμετέχουν σχεδιάζοντας, εκτιμώντας, εφαρμόζοντας, αξιολογώντας και τροποποιώντας τις προληπτικές κοινωνικές πολιτικές και υπηρεσίες, σε ομάδες και κοινότητες, παρεμβαίνουν σε πολυάριθμους λειτουργικούς τομείς, χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους προσέγγισης, εργαζόμενοι σε ένα ευρύ οργανικό πλαίσιο και παρέχοντας κοινωνικές υπηρεσίες σε διάφορα τμήματα του πληθυσμού, στη μικροκοινωνική και μακροκοινωνική κλίμακα.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Γενικευμένες Υπηρεσίες.

Παρέχει διάφορες βασικές υπηρεσίες για να βοηθήσει άτομα, οικογένειες και κοινότητες να κατανοήσουν και να επιλύσουν τα προσωπικά και κοινωνικά τους προβλήματα. Ερευνά μεθοδικά τη φύση, έκταση και αιτίες των προβλημάτων τους, παίρνοντας υπόψη άλλους δυνατούς σχετικούς παράγοντες. Προσδιορίζει το είδος βοήθειας και πηγές που χρειάζονται και εξασφαλίζει τη συνεργασία των πελατών για την επίλυση των προβλημάτων τους. Ενεργεί σαν καταλύτης για τα κοινωνικά προβλήματα σε διάφορους τομείς πληθυσμού, προάγοντας και χρησιμοποιώντας κοινωνικές υπηρεσίες και συντονίζοντας τις πηγές και ανάγκες της κοινότητας. Ενθαρρύνει τη συμμετοχή του ατόμου, της ομάδας και κοινότητας στη θεσμοποίηση της κοινωνικής πρόνοιας, βοηθώντας στη δημιουργία κοινωνικών οργανώσεων και χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες στρατηγικές για κάθε πολιτιστικό επίπεδο.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Ειδικευμένες Υπηρεσίες.

Παρέχει Ειδικευμένες Κοινωνικές Υπηρεσίες, παρόμοιες με αυτές του Κοινωνικού Λειτουργού στις Γενικευμένες Υπηρεσίες, έτσι όπως καθορίζονται από το τμήμα πληθυσμού που εξυπηρετείται: Παιδιά, νέοι, γυναίκες, ηλικιωμένοι.

Επίσης, όπως καθορίζονται από τους περιθωριακούς: Ανάπηρους, μετανάστες, εθνικές μειονότητες. Ακόμη, από τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται, Κοινωνική Εργασία με Άτομα, με Ομάδες ή με την Κοινότητα. Επιπλέον, από το οργανωτικό πλαίσιο: Σχολείο, Ιατρικό Κέντρο, Ψυχιατρικό Κέντρο. Τέλος, από τον τομέα εργασίας: Ειδική πρόνοια, κοινωνική ασφάλιση, στέγαση.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις Υπηρεσίες Υγείας και Ψυχικής Υγείας.

Βοηθά με προγράμματα την πρόνοια της υγείας και την εκπαιδευτική υγιεινή, με το να αναπτύσσει πολιτικές για την υγεία και υπηρεσίες.

Υποστηρίζει τους ασθενείς, τις οικογένειές τους και άλλους που εμπλέκονται στην ευημερία τους, μέσα στα ανάλογα ιδρύματα, προσφέροντας ενδονοσοκομειακές και εξωνοσοκομειακές υπηρεσίες. Πρέπει να έχει γνώση των ιατρικών και θεραπευτικών διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, καθώς και την προσαρμογή και τα ψυχοκοινωνικά προβλήματα που συνεπάγεται η θεραπεία. Τον αφορά η ιατρική

περίθαλψη στο σπίτι, η εκπαίδευση κοινωνικής υγιεινής, η ψυχική υγεία, η κοινωνική και σχολική ιατρική περίθαλψη. Προσφέρει πρακτική και θεραπευτική βοήθεια σε περιπτώσεις ψυχικής Υγείας ασθενών και των οικογενειών του, χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες θεραπευτικές μεθόδους στην εφαρμογή ψυχιατρικών και ψυχολογικών θεωριών που γνωρίζει βασικά.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Παραπτωματοκότητα ή και στα Δικαστήρια.

Προσπαθεί να προλάβει την επέκταση της παραπτωματοκότητας των ανηλίκων και να επιφέρει κοινωνική και ηθική αποκατάσταση στους ενήλικες και τους ανήλικους που είναι ένοχοι παραπτωματικής συμπεριφοράς, καθώς και λύσεις στα προβλήματά τους που προκύπτουν από μια τέτοια συμπεριφορά.

Συμβουλεύει εκείνους που μπορεί να κάνουν παραπτώματα και ζητά τη βοήθεια άλλων Κοινωνικών Υπηρεσιών, όταν είναι απαραίτητο. Βοηθά τα άτομα που έχουν στερηθεί την ελευθερία τους και τις οικογένειές τους, μέσα και έξω από τις φυλακές. Παρακολουθεί και βοηθά την αποκατάσταση ατόμων που είναι σε επιμέλεια ή εκείνων που έχουν πρόσφατα αποφυλακιστεί, βοηθώντας σε προβλήματα στέγασης, εργασίας ή άλλα.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εργασία και Βιομηχανία.

Παρεμβαίνει στα ανθρώπινα προβλήματα στο χώρο εργασίας, για ειδική νομοθεσία, επαγγελματική αποκατάσταση, υγιεινή, ασφάλεια, ελεύθερο χρόνο.

Ερευνά και παρέχει μέσα βοήθειας για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της ποιότητας ζωής των εργαζομένων και των οικογενειών τους, ενδιαφέρεται για υπηρεσίες, όπως παιδικούς σταθμούς, καντίνες, συνεταιρισμούς και στεγαστικούς συνεταιρισμούς, υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας, άμεση Κοινωνική Υπηρεσία στον τόπο εργασίας.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Κοινοτική Ανάπτυξη.

Προσφέρει εκπαίδευση και βοήθεια σε άτομα, ομάδες και κοινότητες, τους διδάσκει να οργανώνουν και να σχεδιάζουν τις πηγές κοινότητας και υπηρεσίες, για να αποκτήσουν καλύτερες κοινοτικές ομαδοποιήσεις και αναπτύσσει τη

γνωστικότητα μελών και ομάδων της κοινότητας, έτσι ώστε να αναλάβουν ενεργό ρόλο στον προγραμματισμό και εφαρμογή προγραμμάτων Κοινοτικής ανάπτυξης. Οργανώνει και εποπτεύει ψυχαγωγικές και εκπαιδευτικές κοινωνικές δραστηριότητες σε κοινοτικά κέντρα και υποκινεί σε συμμετοχή άτομα, ομάδες και κοινότητες.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Διεθνείς Υπηρεσίες.

Συμβουλεύει και βοηθάει ξεριζωμένα και διακινούμενα άτομα και ομάδες, από την πατρίδα τους, σε νέες καταστάσεις, εμπλέκοντας διεθνείς επικοινωνίες και συμφωνίες.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στη Διοίκηση.

Αυτή η ομάδα περιέχει Κοινωνικούς Λειτουργούς, που τα καθήκοντα και οι ευθύνες του, περιλαμβάνουν έρευνα, σχεδιασμό, οργανωτική εργασία, νομοθεσία, ανάπτυξη προγραμμάτων και διοίκηση.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στην Εκπαίδευση.

Αυτή η ομάδα επαγγελματιών εργάζεται στην εκπαίδευση και σε αναπτυσσόμενα κέντρα εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών. Επίσης, διδάσκουν θεωρία και πρακτική και εποπτεύουν εργασία σε ανάλογα Κέντρα ή Ιδρύματα. Βοηθούν στην ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας και ερευνητικών προγραμμάτων». (ΣΚΛΕ, 1985, σελ. 37 - 42).

Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Υπηρεσίες Σχολικής Υγείας.

Στη Διεύθυνση και στα Γραφεία Σχολικής Υγείας, τοποθετούνται μεταξύ των άλλων επιστημόνων και Κοινωνικοί Λειτουργοί, οι οποίοι έχουν ως κύριες αρμοδιότητες μαζί με άλλους επιστήμονες, την κατάρτιση, την παρακολούθηση και την υλοποίηση προγραμμάτων για την παροχή υπηρεσιών πρόληψης, αγωγής και προαγωγής της υγείας και εν γένει την ψυχοκοινωνική υποστήριξη του σχολικού πληθυσμού, των νηπιαγωγείων, των δημοτικών σχολείων, των γυμνασίων και των

λυκείων, την εποπτεία του σχολικού περιβάλλοντος από άποψη τήρησης των κανόνων δημόσιας υγείας και την αρχειοθέτηση των στοιχείων ατομικής κατάστασης υγείας των μαθητών.

3. Κατοχύρωση επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού κατοχυρώθηκε για πρώτη φορά νομικά στην Ελλάδα, στις 12 Νοεμβρίου του 1959, ύστερα από σχετική δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του νομοθετικού διατάγματος 4018. (Ν.Δ. 4018: «Περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών.»).

Επίσης, στο πρώτο τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στις 26-01-1989, προσδιορίζονται τα επαγγελματικά δικαιώματα του Κοινωνικού Λειτουργού (Π.Δ. 50 «Καθορισμός Επαγγελματικών Δικαιωμάτων των Πτυχιούχων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της ΣΕΥΠ των Τ.Ε.Ι., άρθρο 1^ο).

Ακόμη, στο πρώτο τεύχος της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στις 30-01-1992, σύμφωνα με το Π.Δ. για την άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού, αποφασίστηκε:

α) Στο Κεφάλαιο Α'

- Άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.
- Χορήγηση άδειας.
- Ανάκληση άδειας.
- Πλαίσια άσκησης του επαγγέλματος.

β) Στο κεφάλαιο Β'

- Αρχές, καθήκοντα, υποχρεώσεις, ασυμβίβαστα κατά την άσκηση του επαγγέλματος.
- Αρχές.
- Υποχρεώσεις προς το επάγγελμα.
- Καθήκοντα προς τους εξυπηρετούμενους.
- Υποχρεώσεις προς τον φορέα στον οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του.
- Καθήκοντα προς τους συναδέλφους.
- Ασυμβίβαστα.
- Διευκολύνσεις κατά την άσκηση του έργου.

Στο Παράρτημα, (σελ. 9 - 15) περιλαμβάνονται τα Νομοθετικά και Προεδρικά Διατάγματα για Κοινωνικούς Λειτουργούς, καθώς επίσης και τα προαναφερθέντα φύλλα της Κυβερνήσεως.

4. Επαγγελματική αποκατάσταση.

«Σε αντίθεση με τη διεθνή πραγματικότητα, οι κοινωνικές επιστήμες στη χώρα μας είναι ανύπαρκτες στο σύνολό τους ή εκεί που λειτουργούν τα τελευταία χρόνια, ανεπαρκείς.

Ειδικότερα για την Κοινωνική Εργασία, τόσο η μέχρι τώρα εκπαίδευση, όσο και η άσκησή της, επηρεάστηκαν σημαντικά από το γενικότερο σύστημα αξιών, τη διάρθρωση ταξικών σχέσεων και άλλα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία, που αποτέλεσαν καθοριστικούς παράγοντες στην κατεύθυνση εκπαίδευσης ευρύτερα και στην Κοινωνική Πολιτική, ειδικότερα». (ΣΚΛΕ, 1987, σελ. 84).

«Το θέμα είναι σαφώς περισσότερο επαγγελματικό και πολιτικό, παρά επιστημονικό ή ορθολογικό. Είναι πολιτικό, αφού η ανώτατη παιδεία στην Ελλάδα είναι κρατική και επαγγελματικό, με ευρύτατες οικονομικές διαστάσεις (εξεύρεση εργασίας, ικανοποιητικοί μισθοί και θέσεις), που με τη σειρά τους επιδρούν και στην ποιότητα των υποψηφίων Κοινωνικών Λειτουργών. Το μέλλον του επαγγέλματος εξαρτάται ακριβώς και από την ποιότητα και από το επίπεδο της νέας επαγγελματικής γενιάς που στελεχώνει το επάγγελμα. Έτσι, το θέμα πρέπει να μεθοδευτεί προσεκτικά μέσα σε ένα επίσης πολύπλοκο κλίμα οικονομικών ενδιαφερόντων διαφόρων κοινωνικών επιστημών, πανεπιστημιακών παραγόντων και επαγγελμάτων που έχουν συχνά αντίθετα μεταξύ τους συμφέροντα και προβάλλουν συγκρουόμενα εκπαιδευτικά και επαγγελματικά επιχειρήματα. Οι κοινωνικές επιστήμες έχουν πολλές κοινές επιστημονικές βάσεις και κοινά εκπαιδευτικά συμφέροντα, ώστε να μπορούν να συνεργαστούν σε τομείς εφαρμογής και σε διακλαδικές ομάδες ψυχικής υγείας. Συγχρόνως όμως βρίσκονται σε ανταγωνισμό στην επαγγελματική αγορά.» (Ιατρίδης, 1987, σελ. 93 - 94).

Σ' όλο το φάσμα του τομέα πρακτικής εφαρμογής, κλινικό και κοινωνικό σχεδιασμό, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ανταγωνίζονται με επιτυχία στην επαγγελματική αγορά και συνεπώς, αποτελούν πηγή επαγγελματικής ανησυχίας σε άλλους αναπτυξιακούς επαγγελματίες εφαρμοσμένων κοινωνικών επιστημών και στις σχολές που τους εκπαιδεύουν. (Ιατρίδης, 1987, σελ. 95).

Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία πρέπει να δημιουργεί Κοινωνικούς Λειτουργούς που να μπορούν να κινούνται προς τα ανώτερα σκαλοπάτια της ιεραρχίας για τη δουλειά που κάνουν. Και τίθεται το ερώτημα, γιατί νέα παιδιά με προσόντα γίνονται μέλη ενός επαγγέλματος που τα περιορίζει κατά κανόνα στις

κατώτερες βαθμίδες της ιεραρχίας σε υπηρεσία ή οργανισμό και παράλληλα, να μην έχουν λόγο στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων και να έχουν περιορισμένες ευκαιρίες να αναλάβουν διοικητικές ευθύνες;

Έτσι, παρατηρούμε το φαινόμενο Κοινωνικές Υπηρεσίες, να διευθύνονται από μη Κοινωνικούς Λειτουργούς. Μερικοί Κοινωνικοί Λειτουργοί διαπιστώνοντας το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκονται, προσπαθούν να γίνουν δεκτοί σε σχολές πανεπιστημιακού επιπέδου και σπουδάζουν Κοινωνιολογία ή Δημόσια Διοίκηση μεταξύ των άλλων. Εάν επιστρέψουν στην Υπηρεσία τους μετά το πέρας των σπουδών τους, θεωρούν τον εαυτό τους οτιδήποτε άλλο, εκτός από Κοινωνικούς Λειτουργούς, αφού η Κοινωνική Εργασία έχει τόσο χαμηλό status.

Ακόμη κι αν ο Κοινωνικός Λειτουργός αποκτήσει Master στην Κοινωνική Εργασία, το πτυχίο ισοδυναμεί με πτυχίο κατώτερου επιπέδου, επειδή η βασική του εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία δεν ήταν τετραετής.

Όλα αυτά, προκαλούν σύγχυση, πλην όμως, είναι καθαρές οι ενδείξεις ότι η Ελληνική Πολιτεία δεν δίνει την πρέπουσα σημασία στην εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών. (Μουζακίτης, 1990, σελ. 176).

Παρ' όλο που σήμερα λειτουργεί στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο της Θράκης, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, είναι υπό αμφισβήτηση κατά πόσο οι Κοινωνικοί Λειτουργοί και οι απόφοιτοι του ανωτέρου τμήματος έχουν επαγγελματική συνάφεια, τι θέση θα πάρουν στην αγορά εργασίας και τελικά, οι απόφοιτοι, ποιας σχολής θα επιλεγούν ως πλέον ειδήμονες και υπεύθυνοι.

Προς το παρόν, οι εκτιμήσεις μας θα ήταν παρακινδυνευμένες, μια και δεν υπάρχουν ακόμη απόφοιτοι από το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, αν και το γεγονός ότι η εκπαίδευσή τους είναι πανεπιστημιακού επιπέδου, αποτελεί κατά τη γνώμη μας, σοβαρό πλεονέκτημα. Πέρα από τον ανταγωνισμό που ο απόφοιτος των Τ.Ε.Ι. Κοινωνικής Εργασίας ενδέχεται να αντιμετωπίσει εντός της Ελλάδας από τον απόφοιτο του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, το θέμα είναι ευρύτερο, διότι η Ελλάδα αποτελεί ταυτόχρονα και μέλος της Ε.Ο.Κ., πράγμα το οποίο σημαίνει ότι ο Κοινωνικός Λειτουργός θα πρέπει να είναι, αφενός μεν τόσο καταρτισμένος, ώστε να μπορεί να ανταγωνιστεί τους συναδέλφους του από τις χώρες - μέλη της Ε.Ο.Κ. και αφετέρου, να είναι και ενήμερος των ιδιαιτεροτήτων, της κουλτούρας και των προβλημάτων της κάθε χώρας.

Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την εισαγωγή μαθημάτων, όπως:

- α) Η εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- β) Ευρωπαϊκή Κοινοτική Νομοθεσία.
- γ) Ευρωπαϊκά Κοινοτικά Ιδρύματα και Οργανισμοί.
- δ) Διαπολιτισμικά χαρακτηριστικά των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- ε) Γλώσσες

και πολλά άλλα, που ο σκοπός τους θα είναι η πληροφόρηση και η ευαισθητοποίηση του φοιτητή για τις ιδιομορφίες κάθε κουλτούρας. (Μουζακίτης, 1990, σελ. 177).

Κατανοούμε λοιπόν ότι ο Κοινωνικός Λειτουργός, για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις προκλήσεις που καθημερινά αναδύονται (κοινωνικές, οικονομικές, επαγγελματικές), θα πρέπει να είναι σε διαρκή ετοιμότητα και εγρήγορση, ώστε να μπορέσει να βρει οδούς για την επαγγελματική του αποκατάσταση.

5. Ετεροαπασχόληση.

«Στην ελληνική αγορά εργασίας, σημειώνεται η ύπαρξη ενός ιδιαίζοντος φαινομένου. Σε κάθε Ευρωπαϊκή κοινωνία, αλλά ιδιαίτερα σε κοινωνίες παρόμοιας συγκρότησης με την ελληνική, παρατηρείται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, το φαινόμενο της «ετεροαπασχόλησης». Ως ετεροαπασχόληση θεωρείται η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας διαφορετικής από το αντικείμενο της επαγγελματικής εκπαίδευσης, την οποία ο εργαζόμενος έχει επιτυχώς περατώσει. Δεδομένης της ευρείας έκτασης της παρατηρούμενης ετεροαπασχόλησης, είναι πολύ πιθανόν στο επίπεδο των συγκεκριμένων εργαζομένων, η επαγγελματική δραστηριότητα που ασκούν, να είναι εντελώς διαφορετική από το επάγγελμα το οποίο έχουν μάθει. Στην αγορά εργασίας όμως συμμετέχουν με το επάγγελμα το οποίο πράγματι ασκούν». (Πατινιώτης, 1993, σελ. 22).

Οι συνθήκες στην αγορά εργασίας, δείχνουν ότι ακόμη και ένα καλό πτυχίο, δεν αποτελεί πλέον εγγύηση για την επαγγελματική αποκατάσταση. Το θέμα αυτό είναι σοβαρό, ιδιαίτερα στον ελληνικό χώρο, όπου η μοναδική διέξοδος για την πληθώρα των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αποτελεί το δημόσιο, με αποτέλεσμα, η μάζα των κατόχων πανεπιστημιακών τίτλων, να παραμένει άνεργη και μάλιστα όχι λόγω έλλειψης θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα, αλλά κυρίως λόγω χαμηλής

ποιότητας των εν λόγω τίτλων, οι οποίοι, όπως διατυπώνει ο Ξηροτύρης, πολλές φορές «δεν αξίζουν περισσότερο από τα τυπογραφικά και το χαρτί». (Ζωγράφου, 1982, σελ. 68 - 71, 1993, σελ. 11).

Η έλλειψη θέσεων εργασίας, επιφέρει στους νέους απαισιοδοξία και αδιαφορία για το μέλλον. Σχετικές έρευνες διαπιστώνουν μεταξύ των άλλων, τις εξής συνέπειες της ανεργίας στους νέους:

- Απογοήτευση λόγω έλλειψης θέσεων εκπαίδευσης ή εργασίας.
- Προβλήματα ταυτότητας, λόγω προσαρμογής των επιθυμιών τους στις ανάγκες της Αγοράς Εργασίας.
- Το συναίσθημα της «αχρηστίας».
- Το πρόβλημα του υπερβολικού ελεύθερου χρόνου.

Η μαζική ανεργία οδηγεί στην αναγκαστική προσαρμογή των επιθυμιών των νέων στις αποκτήσεις της αγοράς εργασίας, με αποτέλεσμα να δέχονται οι νέοι οποιοδήποτε επάγγελμα, για να αποφύγουν την ανεργία. (Κρίβας, 1989, σελ. 71 - 79, Ζωγράφου, 1993, σελ. 12 - 13).

Ένας σημαντικός παράγοντας λοιπόν στη ζωή του ατόμου, είναι ο βαθμός υλοποίησης των επαγγελματικών του επιθυμιών. Άτομα με επαγγελματική κατάρτιση που απαιτούν από την κοινωνία την απασχόλησή τους σε ανάλογες θέσεις, προστατεύονται από το σύμπλεγμα της προσωρινής ενοχής, επειδή αποδίδουν την ατομική ανεργία σε κοινωνικά αίτια.

Έτσι, πολλοί νέοι που βρίσκονται αντιμέτωποι με μια διαφορετική πραγματικότητα, με την πάροδο του χρόνου αντιμετωπίζουν ρεαλιστικά τη νέα κατάσταση χωρίς συναίσθημα αποτυχίας, πράγμα που έχει ανάλογο αντίκτυπο αναφορικά με τις αντιλήψεις του για το πολιτικό σύστημα. (Ζωγράφου, 1993, σελ. 15).

Οι ομάδες των νέων που μεταβαίνουν από την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην εργασία, αναγκάζονται να μεταβούν σε θέσεις μαθητείας ή εργασίας, που δεν ανταποκρίνονται στις επιθυμίες τους και ως εκ τούτου, δεν τους ικανοποιούν. (Krieger, 1982, σελ. 87, Οικονομικός Ταχυδρόμος, 30-04-1986, 11-02-1988, 21-09-1989, Ζωγράφου, 1993, σελ. 19).

«Τόσο η κατάσταση αυτή, όσο και το γεγονός ότι η κατάσταση στην Αγορά Εργασίας δεν ανταποκρίνεται πολλές φορές στους επαγγελματικούς στόχους των νέων, δημιουργεί στους νέους αισθήματα ματαίωσης (Frustration), διαμορφώνει και

επηρεάζει την αυτοεκτίμησή τους και οπωσδήποτε, ασκεί επιδράσεις στον πολιτικό προσανατολισμό τους». (SINUS - Institut, 1983, Krieger, 1982, σελ. 88, 1985, σελ. 190, Ζωγράφου, 1993, σελ. 19 - 20).

«Το άτομο δεν αντιμετωπίζει στατικά την επιλογή επαγγέλματος, αλλά μεταβάλλει διαχρονικά τις απόψεις του, τις επιθυμίες του και τις προσδοκίες του, στοιχεία τα οποία αντανακλούν στις επαγγελματικές επιλογές του. Ο αριθμός κατά συνέπεια των αποφάσεων - επιλογών, δεν είναι κοινός και προκαθορισμένος σε κάθε άτομο. Εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την πρώτη επιλογή και κυρίως από το γεγονός αν αυτή ήταν θεληματική ή αναγκαστική.

Στην περίπτωση της θεληματικής επιλογής του πρώτου επαγγέλματος, το άτομο έχει μεγάλη πιθανότητα να παραμείνει στο επάγγελμα αυτό. Αν όμως τελικά αποφασίσει να αλλάξει εργασία - επάγγελμα, τότε άλλα γεγονότα - αντικειμενικές δυσκολίες ή υποκειμενικές αντιξοότητες - θα υπαγορεύσουν τις αλλαγές. Συνειδητοποιεί δηλαδή, το ίδιο το άτομο, ότι η αρχική του επιλογή δεν ήταν η κατάλληλη, γιατί ενδεχομένως δεν υπήρχε πλήρης γνώση όλων των χαρακτηριστικών και των συνθηκών του συγκεκριμένου επαγγελματικού ρόλου.

Όταν, αντίθετα, η επιλογή του πρώτου επαγγέλματος είναι αναγκαστική, τότε υπάρχει η προοπτική της αλλαγής από την πρώτη στιγμή, αλλά το άτομο αναζητεί τους όρους και τις συνθήκες που θα του επιτρέψουν να την πραγματοποιήσει.

Είναι λοιπόν φανερό ότι η επιλογή επαγγέλματος είναι μία διαδικασία που διαρκεί σ' ολόκληρη τη ζωή του ατόμου. Είναι με άλλα λόγια, μια διαδικασία «εν αναπτύξει», όχι μία απλή και μοναδική απόφαση, αλλά μια σειρά από αποφάσεις που παίρνονται στην περίοδο της ζωής. Έτσι, φαίνεται ότι κάθε απόφαση για την επαγγελματική ζωή του ατόμου σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, επηρεάζεται από την προηγούμενη και με τη σειρά της, επηρεάζει την επόμενη. Ο Ginsberg μάλιστα, υποστηρίζει ότι οι επιλογές επαγγέλματος είναι αμετάκλητες. Αποφάσεις δηλαδή, που παίρνονται σε μία φάση της ζωής αποφασιστικά, επηρεάζουν τα όρια μέσα στα οποία λαμβάνονται επακόλουθες αποφάσεις. Για παράδειγμα, το άτομο που αποφασίζει «καταρχήν» να ασχοληθεί με την Κοινωνιολογία, δεν μπορεί να επιλέξει επάγγελμα ξένο προς αυτό το γνωστικό αντικείμενο. Ωστόσο όμως, η μεγάλη πλειοψηφία των ατόμων, κάνουν την επαγγελματική τους επιλογή μια φορά για όλη τους τη ζωή, γεγονός που αντανακλά σε ένα ορισμένο τρόπο ζωής και μια συγκεκριμένη κοινωνική συμπεριφορά». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 27 - 28).

Ο Roberts, σχετικά με την επιλογή του επαγγέλματος στην κοινωνιολογική της προοπτική, διαφοροποιείται από τις θέσεις του Ginsberg, ο οποίος την ερμηνεύει με βάση τις φιλοδοξίες των ατόμων. Παράγοντες, όπως η εκπαίδευση ή η οικογενειακή υποδομή, επηρεάζουν την επαγγελματική τοποθέτηση, στο βαθμό, που επιδρούν στην ανάπτυξη των επαγγελματικών φιλοδοξιών. Ο Roberts προτείνει το μοντέλο ευκαιριών, στο πλαίσιο των κοινωνικών διαρθρώσεων, το οποίο υποστηρίζει ότι «η χρονική στιγμή και η κατεύθυνση της σταδιοδρομίας των αποφοίτων, προκύπτουν από τον τρόπο με τον οποίο οι επαγγελματικές ευκαιρίες διαρθρώνονται συσσωρευτικά και οι νέοι τοποθετούνται στις θέσεις εργασίας, ανάλογα με τους ποικίλους βαθμούς κοινωνικής προσέγγισης με διαφορετική, κατά περίπτωση, ευκολία προσέλευσης στους διαφορετικούς τύπους απασχόλησης». Ενδείξεις που έχουν προκύψει από εμπειρικές διερευνήσεις, υποδηλώνουν ότι οι φιλοδοξίες των νέων στη Βρετανία - και ασφαλώς και σε άλλες χώρες ανάλογου κοινωνικοοικονομικού επιπέδου - επικεντρώνονται σε επαγγέλματα ή εργασίες που συμβαίνει να είναι διαθέσιμα». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 34 - 35).

6. Επαγγελματική κατάρτιση - επιμόρφωση.

Στη σύγχρονη εποχή είναι πλέον κοινή παραδοχή ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να εκπαιδεύονται και να επανεκπαιδεύονται, για να μπορούν να ενταχθούν παραγωγικά στις απαιτήσεις της νέας κοινωνίας. Η πολιτική αυτή πρέπει να εφαρμόζεται σε ευρύτατη κλίμακα. Όλες οι κοινωνίες που φιλοδοξούν ένα ανεκτό βιοτικό επίπεδο, θα πρέπει να διαθέτουν πολλούς πόρους προς την κατεύθυνση της δια βίου εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από τον φορέα πραγματοποίησης του στόχου. Ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί από το εκπαιδευτικό σύστημα, τον ιδιωτικό τομέα, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας κ.λ.π.. Θα πρέπει να προσδιορίζονται με έρευνα οι εξελισσόμενες ανάγκες στο χώρο της εργασίας και να διαμορφώνονται και να πραγματοποιούνται κατάλληλα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα καλύπτουν τις ανάγκες αυτές, Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (CEDEFOP), ασχολείται ήδη με τη μελέτη θεμάτων, όπως η μετάβαση από το σχολείο στο χώρο της εργασίας, η κατάρτιση ατόμων που παραμένουν άνεργοι για μεγάλο χρονικό διάστημα, η εκπαίδευση σε νέες τεχνολογίες, η χρήση τεχνολογιών στην εκπαίδευση, εκπαίδευση εκπαιδευτών, μέθοδοι αξιολόγησης της κατάρτισης κ.λ.π.. (Ηλιάδης, 1990, σελ. 266).

«Η ανάγκη της επαγγελματικής κατάρτισης και επιμόρφωσης, αποτελεί έναν αναμφισβήτητο θεσμό. Εκείνο όμως που δημιουργεί έναν προβληματισμό και μια ανάγκη μεγαλύτερης διερεύνησης, είναι η σχέση οικονομικής ανάπτυξης και επαγγελματικής επιμόρφωσης, η επαγγελματική εκπαίδευση και η Αγορά Εργασίας, ώστε να απολογηθούν τα εφαρμοζόμενα προγράμματα.» (Δασκαλάκης, 1989, σελ. 43).

«Η επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση, άρχισε να απαντάται κατ' αρχήν στην Αγγλία και Γερμανία, περί τα τέλη του 19^{ου} αιώνα, για να αναπτυχθεί συν τω χρόνω και να αποτελέσει σήμερα θεσμό διαδεδομένο σε ευρεία κλίμακα. Αν δε, η Αγορά Εργασίας μπορεί να θεωρηθεί χώρος διεξαγωγής αγοραπωλησιών «πηγών εργασίας», η ίδια η επαγγελματική επιμόρφωση αποτελεί το μέσο εναρμόνισης και εξισορρόπησης της προσφοράς με τη ζήτηση της αγοράς.

Σήμερα, η επιστημονική εξειδίκευση που έχει συντελέσει, καθιστά εύχερη την κωδικοποίηση και επισήμανση των καθαρά τεχνικών λόγων που επιβάλλουν την κρατική παρέμβαση σ' αυτό το επίπεδο, πρόκειται για λόγους, τόσο οικονομικούς, όσο και κοινωνικούς, που πάντοτε λειτουργούν σε κάθε επίπεδο εθνικό ή τοπικό». (Δασκαλάκης, 1989, σελ. 43).

α) Στόχοι της επιμόρφωσης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η τεχνολογική πρόοδος και η βελτίωση στην ποιότητα εργασίας, οι φορείς της Κρατικής Πολιτικής επενδύουν στην επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού, με απώτερο σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας εργασίας και τη μείωση της υποαπασχόλησης.

Επίσης το κράτος παρεμβαίνει και ρυθμίζει θέματα επιμόρφωσης, διότι με την επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού επηρεάζεται η αγορά εργασίας με το να καλύπτονται κενά, να διαμορφώνεται ανταγωνισμός ανάμεσα στα άτομα που επιμόρφώνονται και στους ήδη απασχολούμενους.

Ωστόσο η επιμόρφωση των επαγγελματιών, εκτός από τους οικονομικούς της στόχους, έχει και κοινωνικούς, στα πλαίσια του αναδιανεμητικού ρόλου για την άρση ανισοτήτων. Η επαγγελματική επιμόρφωση συχνά χρησιμοποιείται για να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένες "ευαίσθητες" κοινωνικές κατηγορίες, όπως οι νέοι και οι άνεργοι για μεγάλο χρονικό διάστημα κ.λ.π..

β) Κριτική της επιμόρφωσης.

Από την εφαρμογή της επιμόρφωσης σε διάφορους τομείς εργασίας, στη Γερμανία και τη Μεγάλη Βρετανία, προέκυψε ότι:

- Ανάλογα με την οικονομική ανάπτυξη των χωρών αυτών διατίθενται οικονομικοί πόροι για την παιδεία και την επιμόρφωση.
- Το εργατικό δυναμικό παράγει πιο αποδοτικά και κερδίζει περισσότερα χρήματα όταν η επαγγελματική του κατάρτιση είναι αυξημένη και οι συνθήκες εργασίας ικανοποιητικές. Στην περίπτωση αυτή το άγχος των εργαζομένων είναι λιγότερο.

Πέρα από τις ανωτέρω διαπιστώσεις, υπάρχει και η άποψη ότι η αύξηση της παραγωγικότητας δεν μπορεί να συντελεστεί μόνο με την επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού. Άξιο προβληματισμού είναι ότι "η επιμόρφωση αυξάνοντας τα στάνταρτς εισαγωγής των ατόμων στην αγορά εργασίας, διαμορφώνει μια μορφή ανταγωνισμού στα πλαίσια του εργατικού δυναμικού που οδηγεί μέρος αυτού τελικά, στο να μειονεκτεί". (Δασκαλάκης, 1989, σελ. 44).

γ) Αποτελεσματικότητα της επιμόρφωσης.

Προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι στόχοι της εκάστοτε κυβερνητικής πολιτικής, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα γνωρίσματα και τα στοιχεία του χώρου στον οποίο απευθύνεται η επιμόρφωση, ώστε να αποβαίνει αποτελεσματική:

- Γνωρίσματα που σχετίζονται με τη συνθετότητα του χώρου.
- Γνωρίσματα που σχετίζονται με τη μεταβλητότητα του χώρου (π.χ. δημιουργία νέων επιχειρήσεων και κλείσιμο παλιών).
- Γνωρίσματα που σχετίζονται με τη ρευστότητα του χώρου. (Δασκαλάκης, 1989).

δ) Έλεγχος και εκτίμηση επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Σε κάθε πρόγραμμα που γίνεται με σκοπό την επιμόρφωση του εργατικού δυναμικού ενός χώρου, είναι ζωτικής σημασίας οι στόχοι αυτού του προγράμματος να είναι συγκεκριμένοι και προσδιορισμένοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

A) Μεθοδολογία.

Το θέμα "Συνθήκες εκπαίδευσης, επαγγελματικοί προσανατολισμοί και προοπτικές απασχόλησης των σπουδαστών Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας", επιλέχτηκε βάσει του ότι κρίθηκε σημαντικό να διερευνηθεί όσο το δυνατόν πιο σφαιρικά η κατάσταση και η διαδικασία, μέσα από την οποία οι σπουδαστές του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πατρών, προετοιμάζονται για να μετάσχουν στην παραγωγική διαδικασία.

Ο τύπος της έρευνας που επιλέξαμε να διεξάγουμε είναι η διερευνητική, με απώτερο σκοπό να ανακαλύψουμε και να καταγράψουμε τις απόψεις των σπουδαστών σε ερωτήσεις που απορρέουν από το δεδομένο θέμα.

B) Επιλογή ερευνητικού εργαλείου.

Ως ερευνητική μέθοδο για τη συλλογή και καταγραφή των δεδομένων, επελέγη το γραπτό ερωτηματολόγιο.

Έχοντας υπόψη τα σημεία που θα πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης σημασίας (η αντικειμενικότητα, οι συνθήκες κατά τις οποίες ο ερωτώμενος απαντά κ.λ.π.) ακολουθήθηκε η εξής διαδικασία:

- α)** Κατ' αρχήν αναζητήσαμε όλες εκείνες τις παραμέτρους, οι οποίες θα αποτελέσουν κατευθυντήρια οδό για την επιλογή των ερωτήσεων.
- β)** Η επόμενη φάση ήταν να βρούμε όλες εκείνες τις ερωτήσεις οι οποίες αναλύουν και προσδιορίζουν πιο συγκεκριμένα τις παραμέτρους του ερωτηματολογίου.
- γ)** Δημιουργία ερωτηματολογίου (τελική μορφή).

Το ερωτηματολόγιο περιέλαβε στην τελική του μορφή 30 ερωτήσεις:

- α) Ερωτήσεις 1 - 6: Δημογραφικά στοιχεία και στοιχεία για την κοινωνική προέλευση των σπουδαστών.
- β) Ερωτήσεις 7 - 17: Στοιχεία για τις στάσεις των σπουδαστών αναφορικά με τις συνθήκες σπουδών (εκπαίδευση).
- γ) Ερωτήσεις 18 - 22: Πληροφορίες σχετικά με την επιλογή επαγγέλματος.
- δ) Ερωτήσεις 23 - 30: Πληροφορίες σχετικά με τους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των σπουδαστών.

Γ) Πληθυσμός.

Το σκεπτικό της έρευνας που διενεργήσαμε, ήταν να απευθυνθούμε στους σπουδαστές Ε', ΣΤ' εξαμήνου και σε σπουδαστές επί πτυχίου του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πατρών, θεωρώντας ότι σ' αυτή τη φάση, οι σπουδαστές είναι περισσότερο ενεργοποιημένοι, δραστηριοποιημένοι, ενήμεροι και έμπειροι, ώστε να απαντήσουν σε ερωτήσεις που σχετίζονται με τις συνθήκες εκπαίδευσης, τους επαγγελματικούς προσανατολισμούς και τις προοπτικές απασχόλησης.

Δ) Εκτέλεση της έρευνας.

Η έρευνα διεξήχθη από τις σπουδάστριες, Χριστοδούλου Ελένη και Νούση Πελαγία, καθώς επίσης και η στατιστική επεξεργασία των αποτελεσμάτων και των ερωτηματολογίων, έχοντας ως υπεύθυνο καθηγητή και επόπτη, τον κ. Παπαδημητρίου.

Ε) Κατάρτιση σχεδίου έρευνας.

Ο συνολικός αριθμός των σπουδαστών Ε', ΣΤ' εξαμήνου και σπουδαστών επί πτυχίω που απάντησαν το ερωτηματολόγιό μας, ανέρχεται στους 50.

Το δείγμα δεν είναι αντιπροσωπευτικό για να γενικευτεί το αποτέλεσμα, αλλά αντιπροσωπεύει μόνο τον εαυτό του, δηλαδή τους 50 ερωτώμενους.

Έχοντας αποφασίσει να χρησιμοποιηθεί το ερωτηματολόγιο σαν μοναδικό εργαλείο για τον τρόπο συλλογής πληροφοριών, περιλάβαμε τελικά 30 ερωτήσεις κλειστές και προκατασκευασμένες. Το είδος των πληροφοριών που συγκεντρώθηκε, περιορίστηκε στις τέσσερις παραμέτρους που προαναφέρθηκαν.

Τα ερωτηματολόγια ήταν ανώνυμα και συμπληρώθηκαν στην αίθουσα συναντήσεων των καθηγητών, δίνοντάς μας έτσι την ευκαιρία να απευθυνθούμε, τόσο σε σπουδαστές του Ε' και ΣΤ' εξαμήνου, όσο και σε σπουδαστές επί πτυχίω.

Τα ερωτηματολόγια δίνονταν στον κάθε σπουδαστή, αφού προηγούνταν μια σύντομη ενημέρωση για το σκοπό της έρευνας και τον τρόπο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Από το σύνολο των ερωτώμενων, κανείς δεν αντιμετώπισε δυσκολία στην κατανόηση των ερωτήσεων. Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από όλους σχεδόν τους ερωτώμενους εντός 8 λεπτών της ώρας. Δώσαμε βαρύτητα στο γεγονός ότι δεν έπρεπε να κουράσουμε τον ερωτώμενο με πολλές ερωτήσεις που θα παρεμπόδιζαν την ολική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Ο προσδιορισμός του θέματος και η διατύπωση του σκοπού της έρευνας, η συγγραφή του θεωρητικού μέρους, η συλλογή πληροφοριών και η ανάλυση των ερωτηματολογίων, διήρκησε 10 μήνες.

ΣΤ. Στόχοι της έρευνας.

Οι στόχοι της έρευνας που διενεργήσαμε, συνοψίζονται στα εξής:

- α)** Στη συγκέντρωση στοιχείων για τον τρόπο παροχής εκπαίδευσης, όπως αυτή γίνεται αντιληπτή από τους σπουδαστές.
- β)** Στη συγκέντρωση στοιχείων για τον τρόπο επιλογής του επαγγέλματος, θεληματική ή αναγκαστική και τη διερεύνηση του αν οι ερωτώμενοι πρόκειται να εξασκήσουν το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού ή όχι.
- γ)** Στη διερεύνηση των χωρών που προσανατολίζονται οι ερωτώμενοι να εργαστούν και των χωρών που θεωρούν ότι είναι επαρκώς καταρτισμένοι να εργαστούν.

Επιχειρούμε λοιπόν να διερευνήσουμε πώς οι σπουδαστές εκτιμούν την παρεχόμενη εκπαίδευσή τους σε επίπεδο μαθημάτων και πρακτικής άσκησης, κατά πόσο νομίζουν ότι έχουν αποκτήσει τα απαραίτητα επαγγελματικά προσόντα και πώς κρίνουν τις επαγγελματικές προοπτικές του Κοινωνικού Λειτουργού στην Ελλάδα.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που διενεργήσαμε σχετικά με το δεδομένο θέμα, καθώς επίσης παρατίθεται η στατιστική επεξεργασία των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου σε αναλυτικούς πίνακες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο κεφάλαιο αυτό, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως προέκυψαν από τη στατιστική επεξεργασία των ερωτηματολογίων και καταγράφονται στους ακόλουθους πίνακες:

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Ερώτηση 1: Το φύλο του ερωτώμενου.

	Σύνολο		Ε' εξάμηνο		ΣΤ' εξάμηνο		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Σπουδαστής	8	16%	3	15,8%	2	16,7%	3	15,8%
Σπουδάστρια	42	84%	16	84,2%	10	83,3%	16	84,2%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Στον παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ερωτηθέντων (84%) στα παραπάνω εξάμηνα, είναι κορίτσια.

Ερώτηση 2^η: Τύπος Λυκείου Αποφοίτησης.

	Σύνολο		Ε' εξάμηνο		ΣΤ' εξάμηνο		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Γενικό Λύκειο	19	38%	9	47,4%	4	33,3%	6	31,6%
Τεχνικό Επαγγελμ. Λύκειο	21	42%	6	31,6%	7	58,3%	8	42,1%
Πολυκλαδικό Λύκειο	6	12%	2	10,5%	1	8,4%	3	15,8%
Άλλο (Ιδιωτικό Ι.Ε.Κ. Ιδιωτικές Σχολές κ.λ.π.)	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας προέρχονται κατά βάση από Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (42%) και από Γενικό Λύκειο (38%).

Ερώτηση 3^η : Εξάμηνο φοίτησης.

	Αριθμός	Ποσοστό
Ε' Εξάμηνο	19	38%
ΣΤ' Εξάμηνο	12	24%
Επί πτυχίω	19	38%
Σύνολο	50	100%

Ο πληθυσμός στον οποίον απευθυνθήκαμε, παρουσιάζει σχετική ομοιομορφία όσον αφορά το εξάμηνο φοίτησης.

Ερώτηση 4^η : Τόπος μόνιμης κατοικίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξ.		ΣΤ' Εξ.		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Αθήνα - Θεσσαλονίκη	6	12%	2	10,51%	3	25%	1	5,2%
Μεγάλη πόλη (Πάτρα - Ηράκλειο κ.λ.π.)	14	28%	7	36,7%	1	8,3%	6	31,6%
Μικρή πόλη ή κωμόπολη	24	48%	9	47,4%	7	58,41%	8	42,21%
Χωριό	6	12%	1	5,2%	1	8,3	4	21%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι οι ερωτηθέντες προέρχονται σε μεγαλύτερο ποσοστό (48%) από μικρή πόλη ή κωμόπολη ή από μεγάλη πόλη (28%).

Ερώτηση 5^η : Μορφωτικό Επίπεδο πατέρα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξ.		ΣΤ' Εξ.		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Δεν ξέρει καθόλου γράμματα	0	-	-	-	-	-	-	-
Δεν τελείωσε το Δημοτικό	10	20%	1	5,3%	2	16,7%	7	36,84%
Τελείωσε το Δημοτικό	13	26%	8	42,1%	3	25%	2	10,52%
Δεν τελείωσε το Γυμνάσιο	6	12%	-	-	-	-	6	31,57%
Απόφοιτος Γυμνασίου	11	22%	5	26,3%	3	25%	-3	15,78%
Απόφοιτος εξατάξιου Γυμνασίου -Λυκείου	6	12%	2	10,5%	3	25%	1	5,2%
Απόφοιτος Ανώτερης Σχολής	2	4%	1	5,3%	1	8,3%	-	-
Απόφοιτος Ανώτατης Σχολής	2	4%	2	10,5%	-	-	-	-
Οτιδήποτε άλλο	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (26%) τελείωσε το Δημοτικό, ενώ μόνο το 8% είναι απόφοιτοι ανώτερης και ανώτατης σχολής, όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο του πατέρα.

Ερώτηση 6^η : Μορφωτικό Επίπεδο μητέρας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξ.		ΣΤ' Εξ.		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Δεν ξέρει καθόλου γράμματα	-	-	-	-	-	-	-	-
Τελείωσε μερικές τάξεις του Δημοτικού	5	10%	1	5,3%	1	8,3%	3	19,8%
Τελείωσε το Δημοτικό	19	38%	9	47,3%	5	41,7%	5	26,3%
Δεν τελείωσε το Γυμνάσιο	10	20%	5	26,3%	-	-	5	26,3%
Απόφοιτος Γυμνασίου	11	22%	3	15,8%	3	25%	5	26,3%
Απόφοιτος εξατάξιου Γυμνασίου-Λυκείου	4	8%	-	-	3	25%	1	5,3%
Απόφοιτος Ανώτερης Σχολής	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Απόφοιτος Ανώτατης Σχολής	-	-	-	-	-	-	-	-
Οτιδήποτε άλλο	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (38%) δεν τελείωσε το Δημοτικό και μόνο το 2% είναι απόφοιτοι ανώτερης σχολής, όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο της μητέρας.

Β. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ).Ερώτηση 7^η : Αξιολόγηση θεωρητικών μαθημάτων.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	-	-	-	-	-	-	-	-
Με ικανοποιούν	15	30%	3	15,8%	5	41,7%	7	36,8%
Με αφήνουν αδιάφορο / η	6	12%	2	10,5%	2	16,7%	2	10,6%
Δεν με ικανοποιούν	26	52%	12	63,2%	4	33,3%	10	52,6%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	3	6%	2	10,5%	1	8,3%	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (52%) οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι από τα θεωρητικά μαθήματα, ενώ μόνο κατά το 30% ικανοποιούνται από αυτά.

Ερώτηση 8^η : Αξιολόγηση εργαστηριακών μαθημάτων.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιούν	22	44%	8	42,1%	6	50%	8	42,1%
Με αφήνουν αδιάφορο / η	5	10%	1	5,3%	2	16,6%	2	10,5%
Δεν με ικανοποιούν	21	42%	9	47,3%	4	33,4%	8	42,1%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το ποσοστό των ερωτώμενων που δείχνουν ικανοποιημένοι από τα εργαστηριακά μαθήματα (44%) είναι σχεδόν ισότιμο με αυτό των μη ικανοποιημένων (42%).

Ερώτηση 9^η : Αξιολόγηση Πρακτικής Άσκησης.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί	30	60%	11	57,9%	8	66,7%	11	57,9%
Με αφήνει αδιάφορο / η	2	4%	-	-	1	8,3%	1	5,3%
Δεν με ικανοποιεί	14	28%	6	31,5%	3	25%	5	26,2%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι ο μεγαλύτερος αριθμός των ερωτηθέντων είναι ικανοποιημένος από την πρακτική άσκηση (60%).

Ερώτηση 10^η : Συχνότητα παρακολούθησης μαθημάτων.

α) Θεωρητικά - μη υποχρεωτικά.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Σπάνια	30	60%	11	57,9%	6	50%	13	68,4%
Συχνά	18	36%	7	36,8%	5	41,6%	6	31,6%
Πάντοτε	2	4%	1	5,3%	1	8,4%	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (60%) δεν παρακολουθεί τα θεωρητικά μη υποχρεωτικά μαθήματα.

β) Εργαστηριακά - υποχρεωτικά.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Σπάνια	4	8%	-	-	2	16,7%	2	10,5%
Συχνά	10	20%	-	-	10	83,3%	-	-
Πάντοτε	36	72%	19	100%	-	-	17	89,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Αντίθετα, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (72%) φαίνεται να παρακολουθεί πάντοτε τα εργαστηριακά - υποχρεωτικά μαθήματα.

Ερώτηση 11^η : Βαθμός ικανοποίησης από τα παρακάτω αναφερόμενα σημεία της εκπαιδευτικής εμπειρίας:

α) Μορφές διδασκαλίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	-	-	-	-	-	-	-	-
Με ικανοποιούν	1	2%	1	5,3%	1	8,3%	-	-
Με αφήνουν αδιάφορο / η	9	18%	4	21,1%	3	25%	2	10,5%
Με ικανοποιούν ελάχιστα	32	64%	11	59,9%	5	41,7%	15	79%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	8	16%	3	15,7%	3	25%	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

β) Μέσα διδασκαλίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	-	-	-	-	-	-	-	-
Με ικανοποιούν	2	4%	1	5,3%	1	8,3%	-	-
Με αφήνουν αδιάφορο / η	4	8%	-	-	2	16,6%	2	10,5%
Με ικανοποιούν ελάχιστα	24	48%	13	68,4%	4	33,4%	7	36,8%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	20	40%	5	26,3%	5	46,7%	10	52,7%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

γ) Εποπτεία.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	6	12%	2	10,5%	1	8,3%	3	15,8%
Με ικανοποιεί	22	44%	7	36,8%	4	33,3%	11	57,9%
Με αφήνει αδιάφορο / η	4	8%	1	5,3%	-	-	3	15,8%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	13	26%	6	31,6%	5	41,7%	2	10,5%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	5	10%	3	15,8%	2	16,7%	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

δ) Βιβλία / Σημειώσεις.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	-	-	-	-	-	-	-	-
Με ικανοποιούν	10	20%	5	26,3%	2	16,7%	3	15,8%
Με αφήνουν αδιάφορο / η	2	4%	-	-	2	16,7%	-	-
Με ικανοποιούν ελάχιστα	16	32%	4	21,1%	3	25%	9	47,4%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	22	44%	10	52,6%	5	41,6%	7	36,8%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ε) Πνευματικά ερεθίσματα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιούν πολύ	1	2%	1	5,2%	-	-	-	-
Με ικανοποιούν	4	8%	2	10,5%	1	8,3%	1	5,3%
Με αφήνουν αδιάφορο / η	6	12%	2	10,5%	2	16,7%	2	10,5%
Με ικανοποιούν ελάχιστα	20	40%	7	36,9%	1	8,3%	12	63,2%
Δεν με ικανοποιούν καθόλου	19	38%	7	36,9%	8	66,7%	4	21%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

στ) Οργάνωση.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με αφήνει αδιάφορο / η	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	17	34%	8	42,1%	3	25%	6	31,6%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	27	54%	9	47,4%	7	58,4%	11	57,9%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ζ) Υποδομή.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	6	12%	4	21%	1	8,3%	1	5,3%
Με αφήνει αδιάφορο / η	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	18	36%	6	31,6%	4	33,4%	8	42,1%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	23	46%	8	42,1%	6	50%	9	47,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

η) Επαγγελματική αποκατάσταση.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί	2	4%	1	5,3%	1	8,3%	-	-
Με αφήνει αδιάφορο / η	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	20	40%	7	36,8%	5	41,7%	8	42,1%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	25	50%	10	52,6%	6	50%	9	47,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

θ) Ατμόσφαιρα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	3	6%	1	5,3%	1	8,3%	1	5,3%
Με ικανοποιεί	10	20%	6	31,6%	1	8,3%	3	15,8%
Με αφήνει αδιάφορο / η	3	6%	-	-	-	-	3	15,8%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	20	40%	7	36,8%	6	50%	7	15,8%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	14	28%	5	26,3%	4	33,4%	5	26,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ι) Συνεργασία με τους καθηγητές.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί	12	24%	6	31,6%	2	16,7%	4	21,1%
Με αφήνει αδιάφορο / η	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Με ικανοποιεί ελάχιστα	23	46%	8	42,1%	6	50%	9	47,3%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	10	20%	3	15,8%	4	33,3%	3	15,8%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Όσον αφορά τα ακόλουθα:

α) Μορφές διδασκαλίας.

β) Μέσα διδασκαλίας.

γ) Εποπτεία.

δ) Βιβλία / σημειώσεις.

ε) Πνευματικά ερεθίσματα.

στ) Οργάνωση.

ζ) Επαγγελματική αποκατάσταση.

η) Ατμόσφαιρα.

θ) Συνεργασία με καθηγητές.

παρατηρούμε ότι οι ερωτηθέντες δείχνουν ικανοποιημένοι μόνο με την εποπτεία (44%), ελάχιστα ικανοποιημένοι με τις μορφές διδασκαλίας (64%), με τα μέσα διδασκαλίας (48%), με τα πνευματικά ερεθίσματα (40%), την ατμόσφαιρα (40%) και τη συνεργασία με τους καθηγητές (46%). Αξιοσημείωτο είναι ότι δεν είναι καθόλου ικανοποιημένοι από τα βιβλία - σημειώσεις (44%), την οργάνωση (54%), την υποδομή (46%) και την επαγγελματική αποκατάσταση (50%).

Ερώτηση 12^η : Βαθμός επάρκειας της σύνθεσης μαθημάτων ειδικότητας με την πρακτική άσκηση.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ επαρκής	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Επαρκής	5	10%	-	-	2	16,7%	3	15,8%
Μετρίως επαρκής	33	66%	14	73,7%	8	66,6%	11	57,9%
Ανεπαρκής	8	16%	4	21%	2	16,7%	2	10,5%
Πολύ ανεπαρκής	3	6%	1	5,3%	-	-	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι θεωρούν μετρίως επαρκή τη σύνδεση των μαθημάτων ειδικότητας με την πρακτική άσκηση κατά 66%, ενώ μόνο το 2% τη θεωρεί πολύ επαρκή.

Ερώτηση 13^η : Βαθμός άσκησης του σπουδαστή στις μεθόδους και τομείς της Κοινωνικής Εργασίας.

α) Κ.Ε.Α.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	5	10%	3	15,8%	-	-	2	10,5%
Με ικανοποιεί	14	28%	3	15,8%	2	16,7%	9	47,4%
Με αφήνει αδιάφορο / η	3	6%	1	5,3%	2	16,7%	-	-
Δεν με ικανοποιεί	22	44%	9	47,3%	7	58,3%	6	31,6%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	6	12%	3	15,8%	1	8,3%	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (44%) δεν είναι ικανοποιημένο με τον βαθμό άσκησης της Κ.Ε.Α..

β) Κ.Ε.Ο.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Με ικανοποιεί	26	52%	10	52,6%	2	16,7%	14	73,7%
Με αφήνει αδιάφορο / η	2	4%	-	-	2	16,7%	-	-
Δεν με ικανοποιεί	15	30%	5	26,3%	6	50%	4	21%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	5	10%	3	15,8%	2	16,6%	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (52%) είναι ικανοποιημένο από το βαθμό άσκησης της Κ.Ε.Ο..

γ) Κ.Ε.Κ.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	13	26%	6	31,6%	2	16,7%	5	26,3%
Με αφήνει αδιάφορο / η	4	8%	2	10,5%	1	8,3%	1	5,3%
Δεν με ικανοποιεί	24	48%	7	36,8%	6	50%	11	57,9%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	8	16%	4	21,1%	2	16,7%	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 48% οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι από την Κ.Ε.Κ..

δ) Κ.Ε. σε Ιδρύματα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίο	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	9	18%	5	26,3%	2	16,7%	2	10,5%
Με αφήνει αδιάφορο / η	3	6%	2	10,5%	-	-	1	5,3%
Δεν με ικανοποιεί	23	46%	3	15,8%	7	58,3%	13	68,4%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	14	28%	9	47,4%	2	16,7%	3	15,8%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	10%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 46%, οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι με την Κοινωνική Εργασία σε Ιδρύματα.

3) Κ.Ε. με Οικογένεια.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίο	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	3	6%	1	5,3%	2	16,7%	-	-
Με ικανοποιεί	14	28%	3	15,8%	1	8,3%	10	52,6%
Με αφήνει αδιάφορο / η	3	6%	1	5,3%	1	8,3%	1	5,3%
Δεν με ικανοποιεί	17	34%	6	31,6%	6	50%	5	26,3%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	13	26%	8	42%	2	16,7%	3	15,8%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 34% δεν είναι ικανοποιημένοι από την Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια.

Ερώτηση 14^η : Αποψη σπουδαστών για το μέγεθος:

α) Της διδασκαλίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ μικρό	11	22%	3	15,8%	5	41,7%	3	15,8%
Κανονικό	29	58%	11	57,9%	6	50%	12	63,1%
Υπερβολικό	7	14%	4	21%	-	-	3	15,8%
Δεν με αφορά	3	6%	1	5,3%	1	8,3%	1	5,3%
Σύνολο	50	100%	10	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 58%, οι ερωτηθέντες θεωρούν το μέγεθος της διδασκαλίας κανονικό.

β) Των ομαδικών εργασιών.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ μικρό	9	18%	4	21%	3	25%	2	10,5%
Κανονικό	33	66%	11	58%	8	66,7%	14	73,7%
Υπερβολικό	8	16%	4	21%	1	8,3%	3	15,8%
Δεν με αφορά	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 66% , οι ερωτηθέντες θεωρούν το μέγεθος των ομαδικών εργασιών κανονικό.

γ) Των ατομικών εργασιών.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ μικρό	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Κανονικό	22	44%	9	47,4%	4	33,3%	9	47,4%
Υπερβολικό	26	52%	9	47,4%	8	66,7%	9	47,4%
Δεν με αφορά	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 52%, οι ερωτηθέντες θεωρούν το μέγεθος των ατομικών εργασιών υπερβολικό.

Ερώτηση 15^η : Αξιολόγηση διδασκόντων καθηγητών από τους σπουδαστές, αναφορικά με:

α) Την επιστημονική τους κατάρτιση.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	2	4%	-	-	2	16,7%	-	-
Με ικανοποιεί	10	20%	2	10,5%	2	16,7%	6	31,6%
Με αφήνει αδιάφορο / η	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Δεν με ικανοποιεί	25	50%	12	63,2%	7	58,3%	6	31,6%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	9	18%	3	15,8%	1	8,3%	5	26,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 50%, οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι από την επιστημονική κατάρτιση των διδασκόντων καθηγητών, ενώ μόνο το 20% είναι ικανοποιημένοι.

β) Την παιδαγωγική τους ικανότητα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	-	-	-	-	-	-	-	-
Με ικανοποιεί	6	12%	2	10,5%	2	16,7%	2	10,5%
Με αφήνει αδιάφορο / η	9	18%	3	15,8%	1	8,3%	5	26,3%
Δεν με ικανοποιεί	25	50%	12	63,2%	6	50%	7	36,9%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	10	20%	2	10,5%	3	25%	5	26,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 50%, οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι από την παιδαγωγική ικανότητα των καθηγητών.

γ) Την διαλεκτικότητα και την επικοινωνία τους με τους σπουδαστές.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	8	16%	3	15,8%	1	8,3%	4	21,1%
Με αφήνει αδιάφορο / η	5	10%	3	15,8%	-	-	2	10,5%
Δεν με ικανοποιεί	28	56%	12	63,1%	8	66,7%	8	42,1%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	8	16%	1	5,3%	2	16,7%	5	26,3%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 56%, οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι από την διαλεκτικότητα και την επικοινωνία των καθηγητών με τους σπουδαστές.

δ) Την ικανότητά τους να δέχονται κριτική.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Με ικανοποιεί πολύ	1	2%	-	-	1	8,3%	-	-
Με ικανοποιεί	5	10%	2	10,5%	1	8,3%	2	10,5%
Με αφήνει αδιάφορο / η	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Δεν με ικανοποιεί	17	34%	7	36,8%	4	33,4%	6	31,6%
Δεν με ικανοποιεί καθόλου	26	52%	9	47,4%	6	50%	11	57,9%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι κατά το 52%, οι ερωτηθέντες δεν είναι καθόλου ικανοποιημένοι με την ικανότητα των καθηγητών να δέχονται κριτική, ενώ μόλις κατά το 10%, είναι ικανοποιημένοι.

Ερώτηση 16^η : Βαθμός που οι σπουδαστές μπορούν να επηρεάσουν:

α) Την επιλογή βιβλιογραφίας.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	34	68%	15	78,9%	10	83,3%	9	47,4%
	(2)	12	24%	3	15,8%	2	16,7%	7	36,8%
	(3)	3	6%	-	-	-	-	3	15,8%
	(4)	-	-	-	-	-	-	-	-
Πάρα πολύ	(5)	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

β) Το πρόγραμμα διδασκαλίας.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	24	58%	10	52,6%	7	58,3%	7	36,8%
	(2)	19	38%	6	31,6%	5	41,7%	8	42,1%
	(3)	5	10%	2	10,5%	-	-	3	15,9%
	(4)	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,2%
Πάρα πολύ	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

γ) Την επιλογή εργασιών.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	14	28%	7	36,8%	4	33,3%	3	15,8%
	(2)	22	44%	5	26,4%	6	50%	11	57,9%
	(3)	13	26%	7	36,8%	2	16,7%	4	21%
	(4)	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Πάρα πολύ	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

δ) Την επιλογή εποπτών.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	36	72%	14	73,6%	10	83,4%	12	63,2%
	(2)	7	14%	3	15,8%	1	8,3%	3	15,8%
	(3)	5	10%	-	-	1	8,3%	4	21%
	(4)	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Πάρα πολύ	(5)	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ε) Τους τρόπους διδασκαλίας.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	22	44%	11	57,9%	7	58,3%	4	21%
	(2)	23	46%	7	36,8%	5	41,7%	11	57,9%
	(3)	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
	(4)	2	4%	-	-	-	-	2	10,5%
Πάρα πολύ	(5)	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

στ) Τους τρόπους εξετάσεων.

		ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
		Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο	(1)	25	50%	9	47,4%	7	58,3%	9	47,4%
	(2)	18	36%	6	31,6%	5	41,7%	7	36,8%
	(3)	3	6%	2	10,5%	-	-	1	5,3%
	(4)	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Πάρα πολύ	(5)	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο		50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ζ) Τον περίγυρο εργασίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πολύ λίγο (1)	19	38%	6	31,6%	6	50%	7	36,9%
(2)	11	22%	5	26,3%	1	8,3%	5	26,3%
(3)	8	16%	3	15,8%	2	16,7%	3	15,8%
(4)	7	14%	4	21%	1	8,3%	2	10,5%
Πάρα πολύ (5)	5	10%	1	5,3%	2	16,7%	2	10,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Όσον αφορά:

- α) Την επιλογή εργασίας.
- β) Το πρόγραμμα διδασκαλίας.
- γ) Την επιλογή εργασιών.
- δ) Την επιλογή εποπτών.
- ε) Τους τρόπους διδασκαλίας.
- στ) Τους τρόπους εξετάσεων.
- ζ) Τον περίγυρο εργασίας.

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων θεωρεί ότι μπορεί να επηρεάσει τα παραπάνω, πολύ λίγο.

Ερώτηση 17^η : Θεωρείτε ότι η εκπαίδευσή σας στο Τ.Ε.Ι. θα σας βοηθήσει στα ακόλουθα:

α) Στην απόκτηση ειδικών γνώσεων σε τομείς προληπτικής θεραπευτικής εργασίας (σχολεία, Κ.Ψ.Υ., κ.ά.)

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	27	54%	10	52,6%	7	58,3%	10	52,6%
ΟΧΙ	23	46%	9	47,4%	5	41,7%	9	47,4%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

β) Στη στελέχωση ανώτατων διοικητικών θέσεων και Κοινωνικών Υπηρεσιών.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	13	26%	4	21,1%	6	50%	3	15,8%
ΟΧΙ	37	74%	15	78,9%	6	50%	16	84,2%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

γ) Στο σχεδιασμό ειδικών προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	5	10%	4	21,1%	-	-	1	5,3%
ΟΧΙ	45	90%	15	78,9%	12	100%	18	94,7%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

δ) Στη δημιουργία στελεχών για διδασκαλία και εποπτεία των εκπαιδευόμενων στην Κοινωνική Εργασία.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	11	22%	4	21,1%	3	25%	4	21,1%
ΟΧΙ	39	78%	15	78,9	9	75%	15	78,9%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19%	100%	12	100%	19	100%

ε) Στη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	19	38%	12	63,2%	3	25%	4	21,1%
ΟΧΙ	31	62%	7	36,8%	9	75%	15	78,9%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι η εκπαίδευσή τους θα βοηθήσει μόνο στην απόκτηση ειδικών γνώσεων σε τομείς προληπτικής θεραπευτικής εργασίας (54%), ενώ για όλους τους υπόλοιπους τομείς, θεωρούν ότι δεν είναι επαρκώς εκπαιδευμένοι.

Γ. ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ.

Ερώτηση 18^η : Το τμήμα της Κοινωνικής Εργασίας ήταν στις πρωταρχικές σας επιλογές πριν την εισαγωγή σας σ' αυτό;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	22	44%	11	57,9%	5	41,7%	6	31,6%
ΟΧΙ	28	56%	8	42,1%	7	58,3%	13	68,4%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Αξιοσημείωτο είναι ότι για το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, η Κοινωνική Εργασία δεν ήταν η πρωταρχική επιλογή (56%).

Ερώτηση 19^η : Είχατε κάποιας μορφής ενημέρωση για το περιεχόμενο των σπουδών και το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή σας στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	15	30%	10	52,6%	3	25%	2	10,5%
ΟΧΙ	35	70%	9	47,4%	9	75%	17	89,5%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι ένα πάρα πολύ μεγάλο ποσοστό (70%), δεν είχε προηγούμενη ενημέρωση για το επάγγελμα.

Ερώτηση 20^η : Συμπίπτει η ενημέρωση που είχατε σχετικά με το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν από την εισαγωγή σας στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	12	80%	7	70%	3	100%	2	100%
ΟΧΙ	3	20%	3	30%	-	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	15	100%	10	100%	3	100%	2	100%

Παρατηρούμε ότι το 80% των ερωτηθέντων, θεωρεί ότι η ενημέρωση που είχε πριν την εισαγωγή στο τμήμα, συμπίπτει με την εικόνα που έχουν τώρα.

Ερώτηση 21^η : Σε ποιο βαθμό επηρέασαν την επιλογή επαγγέλματος των σπουδαστών οι ακόλουθοι παράγοντες:

α) Οικογενειακό περιβάλλον.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πάρα πολύ (1)	3	6%	-	-	1	8,3%	2	10,5%
(2)	1	2%	-	-	-	-	1	5,3%
(3)	5	10%	1	5,3%	4	33,4%	-	-
(4)	7	14%	2	10,5%	1	8,3%	4	21,1%
Πολύ λίγο (5)	34	68%	16	84,2%	6	50%	12	63,1%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

β) Το κοινωνικό περιβάλλον.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πάρα πολύ (1)	5	10%	1	5,3%	2	16,7%	2	10,5%
(2)	3	6%	-	-	1	8,3%	2	10,5%
(3)	2	4%	2	10,5%	-	-	-	-
(4)	4	8%	1	5,3%	1	8,3%	2	10,5%
Πολύ λίγο (5)	36	72%	15	78,9%	8	66,7%	13	68,5%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

γ) Φύλο (σε σχέση με την αναγνώριση που παίρνει από το επάγγελμα).

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πάρα πολύ (1)	3	6%	1	5,3%	1	8,3%	1	5,3%
(2)	3	6%	2	10,5%	1	8,3%	-	-
(3)	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
(4)	8	16%	2	10,5%	3	25%	3	15,8%
Πολύ λίγο (5)	32	64%	12	63,2%	7	58,4%	13	68,4%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

δ) Οι συνθήκες εργασίας.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πάρα πολύ (1)	3	6%	1	5,3%	-	-	2	10,5%
(2)	4	8%	1	5,3%	1	8,3%	2	10,5%
(3)	13	26%	4	21%	4	33,4%	5	26,3%
(4)	11	22%	5	26,3%	1	8,3%	5	26,3%
Πολύ λίγο (5)	19	38%	8	42,1%	6	50%	5	26,4%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

ε) Το σχολικό περιβάλλον.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Πάρα πολύ (1)	4	8%	1	5,3%	1	8,3%	2	10,5%
(2)	6	12%	2	10,5%	1	8,3%	3	15,8%
(3)	4	8%	-	-	3	25%	1	5,3%
(4)	5	10%	3	15,8%	-	-	2	10,5%
Πολύ λίγο (5)	31	62%	13	68,4%	7	58,4%	11	57,9%
Σύνολο	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι το οικογενειακό περιβάλλον, το κοινωνικό περιβάλλον, το φύλο, οι συνθήκες εργασίας και το σχολικό περιβάλλον, τους επηρέασαν πολύ λίγο στην επιλογή του επαγγέλματος.

Ερώτηση 22^η : Ολοκληρώνοντας τον κύκλο σπουδών στο επάγγελμα, σκέφτεστε να ασκήσετε το επάγγελμα;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	48	96%	19	100%	12	100%	17	89,5%
ΟΧΙ	2	4%	-	-	-	-	2	10,5%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων (96%), σκοπεύει να ασκήσει το επάγγελμα.

Δ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ.

Ερώτηση 23^η : Τομείς εργασίας που υπάρχει ενδιαφέρον για απασχόληση.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Κοινωνική Πρόνοια	11	22%	4	21%	2	16,7%	5	26,3%
Υγεία	17	34%	4	21,5%	5	41,7%	8	42,1%
Ψυχική Υγεία	23	46%	12	63,2%	3	25%	8	42,1%
Παραπρωματικότητα	23	46%	9	47,4%	6	50%	8	42,1%
Χώρος Εργασίας	4	8%	1	5,3%	2	16,7%	1	5,3%
Βιομηχανία	8	16%	4	21%	2	16,7%	2	10,5%
Κοινοτική Ανάπτυξη	14	28%	4	21%	4	33,3%	6	31,6%
Διεθνείς Υπηρεσίες	6	12%	3	15,8%	1	8,3%	2	10,5%
Διοίκηση	12	24%	4	21%	3	25%	5	26,3%
Υπηρεσίες για παιδιά	23	46%	10	52,6%	6	50%	7	36,8%
Υπηρεσίες για νέους	29	58%	12	63,2%	5	41,7%	12	63,2%
Υπηρεσίες για γυναίκες	19	38%	7	36,8%	5	41,7%	7	36,8%
Υπηρεσίες για τρίτη ηλικία	12	24%	4	21%	3	25%	5	26,3%
Εκπαίδευση	21	42%	9	47,4%	3	25%	9	47,4%
Ελεύθερο Επάγγελμα	6	12%	2	10,5%	1	8,3%	3	15,8%
Άλλού	3	6%	1	5,3%	1	8,3%	1	5,3%

Παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές ενδιαφέρονται να ασχοληθούν κυρίως με την Ψυχική Υγεία (46%), με την Παραπρωματικότητα (46%), με παιδιά (46%), με νέους (58%), με γυναίκες (38%) και με την εκπαίδευση (42%).

Ερώτηση 24^η : Τομείς εργασίας που νομίζετε ότι είστε καταρτισμένοι για να εργαστείτε.

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
Κοινωνική Πρόνοια	12	24%	6	31,6%	3	25%	3	15,8%
Υγεία	8	16%	2	10,5%	1	8,3%	5	26,3%
Ψυχική Υγεία	14	28%	7	36,8%	3	25%	4	21%
Παραπρωματικότητα	7	14%	4	21%	2	16,7%	1	5,3%
Χώρος Εργασίας	-	-	-	-	-	-	-	-
Βιομηχανία	-	-	-	-	-	-	-	-
Κοινοτική Ανάπτυξη	4	8%	2	10,5%	1	8,3%	1	5,3%
Διεθνείς Υπηρεσίες	-	-	-	-	-	-	-	-
Διοίκηση	2	4%	1	5,3%	-	-	1	5,3%
Υπηρεσίες για παιδιά	35	70%	11	57,9%	10	83,3%	14	73,7%
Υπηρεσίες για νέους	24	48%	11	57,9%	4	33,3%	9	47,4%
Υπηρεσίες για γυναίκες	12	24%	6	31,6%	4	33,3%	2	10,5%
Υπηρεσίες για Τρίτη ηλικία	11	22%	2	10,5%	3	25%	6	31,6%
Εκπαίδευση	12	24%	6	31,6%	-	-	6	31,6%
Ελεύθερο Επάγγελμα	4	8%	2	10,5%	-	-	2	10,5%
Αλλού	1	2%	1	5,3%	-	-	-	-

Παρατηρούμε ότι οι σπουδαστές θεωρούν ότι είναι επαρκώς καταρτισμένοι να εργαστούν στην Ψυχική Υγεία (28%), με παιδιά (70%), με νέους (48%), με γυναίκες (24%) και στην εκπαίδευση (24%).

Ερώτηση 25^η : Θεωρείτε ότι οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας ανταποκρίνονται στους επαγγελματικούς σας στόχους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	2	4%	1	5,3%	1	8,3%	-	-
ΟΧΙ	30	60%	11	57,9%	3	25%	16	84,2%
ΔΕΝ ΓΝΩΡΙΖΩ	18	36%	7	36,8%	8	66,7%	3	15,8%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19%	100%

Το 60% των ερωτηθέντων, θεωρεί ότι οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας, δεν ανταποκρίνονται στους επαγγελματικούς τους στόχους.

Ερώτηση 26^η : Εφόσον οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας δεν ανταποκρίνονται στους επαγγελματικούς σας στόχους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, σκοπεύετε να ασκήσετε άλλο επάγγελμα;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	12	40%	3	27,3%	2	66,7%	7	43,8%
ΟΧΙ	6	20%	3	27,3%	-	-	3	18,8%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ	12	40%	5	45,4%	1	33,3%	6	37,4%
ΣΥΝΟΛΟ	30	100%	11	100%	3	100%	16	100%

Το 40% των ερωτηθέντων σκοπεύει να ασκήσει άλλο επάγγελμα. Επίσης, το 40% δεν έχει σκεφτεί ακόμη.

Ερώτηση 27^η : Σκέφτεστε να ακολουθήσετε μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	9	18%	4	21,1%	4	33,3%	1	5,3%
ΟΧΙ	24	48%	7	36,8%	5	41,7%	12	63,1%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ	17	34%	8	42,1%	3	25%	6	31,6%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Το 48% των ερωτηθέντων, δεν σκέφτεται να ακολουθήσει μεταπτυχιακές σπουδές, ενώ το 34% δεν έχει σκεφτεί ακόμη.

Ερώτηση 28^η : Σκέφτεστε μέσω κατατακτήριων εξετάσεων να παρακολουθήσετε κάποια άλλη σχολή;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	17	34%	7	36,8%	5	41,7%	5	26,3%
ΟΧΙ	18	36%	5	26,4%	5	41,7%	8	42,1%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ	15	30%	7	36,8%	2	16,6%	6	31,6%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Τα ποσοστά των ερωτηθέντων που σκέφτονται να παρακολουθήσουν άλλη σχολή, που δεν σκέφτονται να συνεχίσουν και που δεν έχουν σκεφτεί, κυμαίνονται στα ίδια επίπεδα.

Ερώτηση 29^η : Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών σας, επιθυμείτε να επιστρέψετε στον τόπο μόνιμης κατοικίας σας;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	15	30%	6	31,6%	3	25%	6	31,6%
ΟΧΙ	26	52%	10	52,6%	6	50%	10	52,6%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ	9	18%	3	15,8%	3	25%	3	15,8%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το 52% των ερωτηθέντων, δεν επιθυμούν να επιστρέψουν στον τόπο μόνιμης κατοικίας τους.

Ερώτηση 30^η : Υπάρχει στον τόπο καταγωγής σας η δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης στο αντικείμενο σπουδών σας;

	ΣΥΝΟΛΟ		Ε' Εξαμήνου		ΣΤ' Εξαμήνου		Επί πτυχίω	
	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.	Αρ.	Ποσ.
ΝΑΙ	22	44%	9	47,4%	6	50%	7	36,8%
ΟΧΙ	20	40%	8	42,1%	4	33,3%	8	42,1%
ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ	8	16%	2	10,5%	2	16,7%	4	21,1%
ΣΥΝΟΛΟ	50	100%	19	100%	12	100%	19	100%

Παρατηρούμε ότι το 44% των ερωτηθέντων, απάντησε ότι υπάρχει η δυνατότητα επαγγελματικής τους αποκατάστασης, στον τόπο καταγωγής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Α. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έχοντας συγκεντρώσει τα στατιστικά στοιχεία όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των ερωτηματολογίων, θα παρουσιάσουμε στο κεφάλαιο αυτό, τα συμπεράσματα που εξάγαμε.

Αναλύοντας την παράμετρο Δημογραφικά Στοιχεία, θα ήταν σκόπιμο να καταγράψουμε τα εξής:

- Η συντριπτική πλειοψηφία των ερωτηθέντων του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας είναι σπουδάστριες (86%) και μόλις το 16%, σπουδαστές.

- Από το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων προκύπτει ότι προέρχονται από Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (42%) και από Γενικό Λύκειο (38%).

- Όσον αφορά τον τόπο μόνιμης κατοικίας, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων, προέρχεται από μικρή πόλη ή κωμόπολη (48%) και μεγάλη πόλη (28%) και μόνο το 12% προέρχεται από την Αθήνα ή τη Θεσσαλονίκη και από χωριά.

- Το μορφωτικό επίπεδο των γονέων είναι σχετικά χαμηλό, διότι το μεγαλύτερο ποσοστό των γονέων έχει τελειώσει μόνο το δημοτικό (το 38% για του πατέρα και το 26% για τη μητέρα) και το 22%, τόσο για τον πατέρα, όσο και για τη μητέρα, είναι απόφοιτοι γυμνασίου. Το ποσοστό αποφοίτων ανώτερης ή ανώτατης σχολής είναι πολύ μικρό.

Η ανάλυση των Δημογραφικών Στοιχείων κατ' αυτόν τον τρόπο, θεωρήθηκε αναγκαία για να διευκολυνθεί η διεξαγωγή συμπερασμάτων αναφορικά με τα παραπάνω στοιχεία.

Όσον αφορά το βαθμό ικανοποίησης των ερωτηθέντων αναφορικά:

- α) Με τα θεωρητικά μαθήματα παρατηρούμε ότι το 52% δεν είναι ικανοποιημένο, το οποίο φαίνεται να είναι λόγος μη συχνής παρακολούθησης των εν λόγω μαθημάτων (36%).

β) Με τα εργαστηριακά μαθήματα, παρατηρούμε ότι ο αριθμός ικανοποιημένων (44%) και μη ικανοποιημένων σπουδαστών (42%) είναι περίπου ίδιος.

Τα εν λόγω μαθήματα, λόγω της υποχρεωτικότητάς τους, βλέπουμε ότι έχουν υψηλό ποσοστό παρακολούθησης (72%).

γ) Με την πρακτική άσκηση, παρατηρούμε ότι το 60% των σπουδαστών φαίνεται να είναι ικανοποιημένο, ενώ το 28% δεν είναι. Παρόλο που το 60% των ερωτηθέντων, δηλώνει ικανοποιημένο από την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης, από σχετική ερώτηση προκύπτει ότι το 66% θεωρεί τη σύνδεση των μαθημάτων με την πρακτική άσκηση μετρίως επαρκή.

Επιπλέον, οι ερωτηθέντες θεωρούν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, ότι είναι ελάχιστα ή καθόλου ικανοποιημένοι από την εκπαιδευτική διαδικασία (από τις μορφές και μέσα διδασκαλίας, τα βιβλία, τα πνευματικά ερεθίσματα, την οργάνωση, την υποδομή, την ατμόσφαιρα και τη συνεργασία με τους καθηγητές).

Τέλος, όσον αφορά τα μαθήματα ειδικότητας (Κ.Ε.Α., Κ.Ε.Κ., Κ.Ε. με Ιδρύματα, Κ.Ε. με Οικογένεια), προκύπτει ότι οι ερωτηθέντες δεν είναι ικανοποιημένοι, παρά μόνο με την Κ.Ε.Ο..

Παρά το γεγονός ότι η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία πρέπει να στοχεύει στη μετάδοση εφαρμοσμένων γνώσεων με την προοπτική συνδυασμού των θεωρητικών μαθημάτων με την πρακτική άσκηση, διαπιστώνουμε ότι αυτό ελάχιστα συμβαίνει.

Οι σπουδαστές ελάχιστα παρακολουθούν τα θεωρητικά μαθήματα, τα οποία είναι ουσιαστική και βασική πηγή της εκπαίδευσής τους. Το ότι αρκετά συχνά τα βιβλία και οι σημειώσεις είναι κακογραμμένες και ανεπίκαιρες, δημιουργεί προβλήματα στη διαδικασία της μάθησης και της εκπαίδευσης, διότι τα ανωτέρω, δημιουργούν ένα κλίμα αρνητισμού, αμφισβήτησης και τελικά, σταδιακής απόσυρσης και απεμπλοκής από το αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας.

Εφόσον λοιπόν το θεωρητικό υπόβαθρο είναι ελλιπές, η πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης δεν είναι ολοκληρωμένη, αφού δεν υπάρχει ολοκληρωμένη θεωρητική γνώση και κατάρτιση για εφαρμογή της θεωρίας. Και το ενδεχόμενο η πρακτική άσκηση να συνδυαστεί με την έρευνα, με πειραματικά προγράμματα, με σύγχρονες μεθόδους και προσεγγίσεις, είναι πολύ μικρό. Επίσης, η άσκηση της κριτικής σκέψης δεν διευκολύνεται όταν υπάρχει ανεπάρκεια γνώσεων.

Ωστόσο, είναι άξιο αναφοράς ότι οι σπουδαστές δεν είναι ικανοποιημένοι από την εποπτεία, μια διαδικασία, κατά την οποία ο σπουδαστής έχει την ευκαιρία να έχει μια πιο προσωπική σχέση, μια εξατομικευμένη καθοδήγηση και αντιμετώπιση.

Αντίθετα, σε γενικότερο επίπεδο, όσον αφορά τη συνεργασία με τους καθηγητές και τη γενικότερη επικρατούσα ατμόσφαιρα, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των σπουδαστών δεν είναι ικανοποιημένοι. Η έλλειψη επικοινωνίας, ο συγκεκριμένος τρόπος διδασκαλίας, το ότι οι καθηγητές του Τ.Ε.Ι. δεν είναι επαρκώς καταρτισμένοι (λίγοι έχουν εξειδίκευση), το ότι αρνούνται τον κριτικό διάλογο και το ότι απευθύνονται στους σπουδαστές συχνά με τρόπους μη παιδαγωγικούς, αποτελεί αρνητικό πρότυπο για τους υποψήφιους Κοινωνικούς Λειτουργούς και δικαιολογεί την άρνηση μη παρακολούθησης των θεωρητικών μαθημάτων.

Επίσης, η οργάνωση και η υποδομή, είναι σημεία που οι ερωτώμενοι βρίσκουν επίσης αρνητικά. Εκπαιδευτικά μέσα, όπως βιβλία, βίντεο και μαγνητόφωνα, είναι πολύ λίγα, ενώ η βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. ελάχιστα καλύπτει τις ανάγκες των σπουδαστών.

Τέλος, ο βαθμός που ο σπουδαστής της Κοινωνικής Εργασίας έχει την ευκαιρία να εφαρμόσει τις μεθόδους του επαγγέλματος, δεν είναι ικανοποιητικός. Δίνεται έμφαση στην Κ.Ε.Α., ενώ πολύ λίγες ευκαιρίες θα έχει κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής του να εφαρμόσει την Κ.Ε.Ο. και την Κ.Ε.Κ. και ελάχιστες την Κοινωνική Εργασία με οικογένεια και σε Ιδρύματα.

Αναφορικά με το πώς οι ερωτηθέντες αξιολογούν ότι μπορούν να επηρεάσουν την εκπαιδευτική διαδικασία και τους παράγοντες σπουδών (επιλογή βιβλιογραφίας, πρόγραμμα διδασκαλίας, επιλογή εργασιών - εποπτών, τρόπους διδασκαλίας και εξετάσεων, περίγυρο εργασίας), προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό θεωρεί ότι πολύ λίγο μπορεί να επηρεάσει τα παραπάνω. Μένουν λοιπόν αμέτοχοι από όλη τη διαδικασία και την ακολουθούν, με πολύ λίγες δυνατότητες συμμετοχής, γεγονός που ενισχύει τον αρνητισμό, την έλλειψη διαλόγου και επικοινωνίας.

Τέλος, οι ερωτώμενοι θεωρούν ότι η παρεχόμενη εκπαίδευση στα Τ.Ε.Ι. τους δίνει τη δυνατότητα να ασχοληθούν με την προληπτική και θεραπευτική εργασία, κατά 54%, με τη στελέχωση ανώτατων διοικητικών θέσεων και Κοινωνικών Υπηρεσιών, με το σχεδιασμό ειδικών προγραμμάτων, Κοινωνικής Πολιτικής το 10%, με τη δημιουργία στελεχών για τη διδασκαλία και εποπτεία των εκπαιδευόμενων στην Κοινωνική Εργασία 22% και με τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα 19%. Όλα

τα ανωτέρω αντικατοπτρίζουν την ανεπάρκεια της εκπαίδευσης των Κοινωνικών Λειτουργών.

Αναλύοντας την τρίτη παράμετρο, η οποία αναφέρεται στον τρόπο επιλογής επαγγέλματος, θα ήταν σκόπιμο να αναφερθούμε αρχικά στο κατά πόσο η Κοινωνική Εργασία αποτέλεσε πρωταρχική επαγγελματική επιλογή.

Πιο συγκεκριμένα, προκύπτει ότι το 56% των ερωτώμενων δεν είχε την Κοινωνική Εργασία σαν πρώτη επιλογή. Βλέπουμε ότι η διαφορά με αυτούς που την είχαν επιλέξει (44%) είναι πολύ μικρή, γεγονός που μας οδηγεί στη διαπίστωση ότι το σύστημα εισαγωγής στις διάφορες σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δεν επιτρέπει στο σπουδαστή να επιλέξει πάντοτε το επάγγελμα που επιθυμεί, με αποτέλεσμα να ενισχύεται το ποσοστό των ανικανοποίητων επαγγελματιών.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το 70% των ερωτηθέντων δεν είχε κάποιας μορφής ενημέρωση για το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού και του περιεχομένου σπουδών. Και ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων είχε επιλέξει την Κοινωνική Εργασία ως πρωταρχική του επιλογή, βλέπουμε ότι οι περισσότεροι δεν ήταν ενημερωμένοι σχετικά με τη φύση του επαγγέλματος.

Στην 21^η ερώτηση, όπου ζητήθηκε στους ερωτώμενους να προσδιορίσουν κατά πόσο επηρεάστηκε η επαγγελματική τους επιλογή από τους μακροκοινωνικούς και μικροκοινωνικούς παράγοντες, μας απάντησαν ότι το οικογενειακό περιβάλλον, το κοινωνικό περιβάλλον, το φύλο, οι συνθήκες εργασίας και το σχολικό περιβάλλον, τους επηρέασαν πολύ λίγο.

Ενώ από τα στατιστικά στοιχεία προκύπτει ότι οι ερωτώμενοι δεν επηρεάστηκαν απ' το οικογενειακό τους περιβάλλον, θεωρούμε ότι αυτό έρχεται σε αντιδιαστολή με την ισχύουσα πραγματικότητα, διότι η ελληνική οικογένεια επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τις επαγγελματικές επιλογές των παιδιών. Έτσι λοιπόν, συνειδητά ή ασυνειδητά, οι γονείς μεταφέρουν τη συμπεριφορά τους, τις κοινωνικές αξίες και τις τάσεις τους στα παιδιά τους, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία φιλοδοξιών και επιθυμιών και αναπτύσσοντας σε σημαντικό βαθμό τις επαγγελματικές τους προσδοκίες.

Παρ' όλο που οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι οι επαγγελματικές τους επιλογές δεν επηρεάστηκαν από το φύλο τους, ωστόσο γνωρίζουμε ότι το «φύλο αποτελεί αποφασιστικό προσδιοριστικό παράγοντα για την επιλογή επαγγέλματος, αφού είναι διαφορετική η κοινωνική αντίληψη για τους επαγγελματικούς ρόλους των ανδρών και των γυναικών». (Κασιμάτη, 1989, σελ. 65).

Αναλύοντας την τέταρτη παράμετρο, η οποία αναφέρεται στους επαγγελματικούς προσανατολισμούς, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Οι ερωτηθέντες, ενώ επιθυμούν να εργαστούν σε Υπηρεσίες για νέους (58%), σε Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (46%), στην πρόληψη εγκληματικότητας (46%), σε Υπηρεσίες για παιδιά (46%), στην εκπαίδευση (42%) και σε Υπηρεσίες για γυναίκες (38%), διαπιστώνουμε ότι θεωρούν ότι δεν έχουν την κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση να εργαστούν στους χώρους που επιθυμούν. Αυτή η διαπίστωση οδηγεί σε προβληματισμό σχετικά με την επάρκεια της εκπαίδευσης και το βαθμό επαγγελματικής ικανοποίησης, διότι ενώ ο Κοινωνικός Λειτουργός είναι επαγγελματικά κατοχυρωμένος να δουλέψει στους ανωτέρω χώρους, η ποιότητα της εκπαίδευσής του δεν του παρέχει ανάλογες δυνατότητες.

Σε ερώτηση για το αν ανταποκρίνονται οι συνθήκες της αγοράς εργασίας στους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των ερωτηθέντων, μας απάντησε αρνητικά ένα πολύ μεγάλο ποσοστό (60%), από τους οποίους, το 40% σκέφτεται να ακολουθήσει κάποιο άλλο επάγγελμα. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί αισθήματα ματαιώσης, διαμορφώνει και επηρεάζει την αυτοεκτίμησή τους αρνητικά. Άξιο καταγραφής είναι και το γεγονός ότι ένα πολύ μεγάλο ποσοστό δεν γνωρίζει τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας και δεν έχουν αποφασίσει αν θα ασκήσουν άλλο επάγγελμα.

Σε ερώτηση για το αν οι σπουδαστές σκέφτονται να ακολουθήσουν μεταπτυχιακές σπουδές, μόνο το 18% μας απάντησε θετικά. Αυτό άλλωστε είναι και αναμενόμενο, διότι αφενός οι απόφοιτοι Τεχνολογικής Εκπαίδευσης δεν έχουν αυτή τη διέξοδο στην Ελλάδα, παρά μόνο σε χώρες του εξωτερικού, για τις οποίες απαιτούνται μεγάλα χρηματικά ποσά. Ταυτόχρονα, η λήψη ενός μεταπτυχιακού τίτλου δεν είναι αναγνωρισμένη από το επίσημο ελληνικό κράτος.

Στην ερώτηση 29, σχετικά με το αν οι ερωτώμενοι σκέφτονται να επιστρέψουν στον τόπο καταγωγής τους, το 52% μας απάντησε αρνητικά και αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί σε συνδυασμό με το ότι δεν υπάρχει δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης στον τόπο καταγωγής τους (40%). Συμπερασματικά λοιπόν μπορούμε να πούμε, ότι παρ' όλο που ένα μεγάλο ποσοστό από τους ερωτώμενους μπορεί να ασκήσει το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού στον τόπο καταγωγής του, δεν επιθυμεί να επιστρέψει εκεί.

B. Προτάσεις.

Αξιοποιώντας τα βιβλιογραφικά ευρήματα και τα διατυπωμένα συμπεράσματα στα οποία καταλήξαμε μετά τη στατιστική ανάλυση των ερωτηματολογίων, θα ήταν σκόπιμο να παραθέσουμε τις προτάσεις μας, κυρίως για τα σημεία που δυσχεραίνουν την εκπαίδευση και την επαγγελματική αποκατάσταση των Κοινωνικών Λειτουργών. Προτείνουμε λοιπόν:

- Εφαρμογή Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού επί της ουσίας, ώστε ο υποψήφιος επαγγελματίας να αναζητήσει μέσα από ένα ευρύ φάσμα επαγγελμάτων αυτό που ταιριάζει στη φύση, στις δυνατότητες και στις εσωτερικές του κλίσεις, έχοντας προηγουμένως λάβει σχετική ενημέρωση.
- Εφόσον ο υποψήφιος σπουδαστής επιλέξει την Κοινωνική Εργασία, θα πρέπει να διασφαλίσει όλες εκείνες τις προϋποθέσεις για την πολύπλευρη και ολοκληρωμένη εκπαίδευσή του. Για το λόγο αυτό θα πρέπει αφενός, να βελτιωθεί η υλικοτεχνική υποδομή και οργάνωση και αφετέρου η κατάρτιση των διδασκόντων, τα προγράμματα εκπαίδευσης, τα μαθήματα και το περιεχόμενό τους. Πιο συγκεκριμένα, κρίνουμε απαραίτητη τη σύνδεση της θεωρίας με την πρακτική άσκηση, καθώς και την πρακτική εφαρμογή σε ορισμένα μαθήματα (Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών, Κοινωνικός Σχεδιασμός, κ.λ.π.).
- Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αποκαταστήσουν τη σχέση τους με τους σπουδαστές, ενισχύοντας και καλλιεργώντας το διάλογο και την επικοινωνία. Επίσης, θα πρέπει να αναπτύξουν την ικανότητά τους να δέχονται κριτική και την παιδαγωγική τους διάθεση.
- Επιπλέον, οι διδάσκοντες θα πρέπει να παρέχουν στους σπουδαστές την ευκαιρία να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, όσον αφορά την επιλογή βιβλιογραφίας, τους τρόπους διδασκαλίας και εξετάσεων.
- Το Κράτος θα πρέπει να κάνει ενιαία την εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών, δηλαδή να μην υπάρχουν Κοινωνικοί Λειτουργοί δύο ταχυτήτων (Τεχνολογικής και Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης), εξασφαλίζοντας έτσι και ομοιομορφία στην παροχή υπηρεσιών και ίδιες επαγγελματικές δυνατότητες.
- Ο ΣΚΛΕ θα πρέπει να ενημερώσει τους σπουδαστές για τις εξελίξεις στο επάγγελμα και να προάγει την ανταλλαγή απόψεων και προτάσεων.

- Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, πέρα από τη γενική κατάρτιση που λαμβάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός, θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα εξειδίκευσης στον τομέα που επιθυμεί να εργαστεί.
- Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία θα πρέπει να στοχεύει στη δημιουργία Κοινωνικών Λειτουργών, που να είναι ικανοί να εμπλέκονται σε ερευνητικά προγράμματα και να αναλαμβάνουν ερευνητικές ευθύνες.
- Τα μαθήματα θα πρέπει να εκσυγχρονιστούν εν όψει της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα θα πρέπει να περιληφθούν μαθήματα, όπως η Εφαρμογή της Κοινωνικής Εργασίας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, Ευρωπαϊκά Κοινοτικά Ιδρύματα και Οργανισμοί, Ευρωπαϊκή Κοινοτική Νομοθεσία.
- Θα πρέπει να γίνουν ευπρόσιτα σε κάθε χώρα - μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τα υπάρχοντα συγγράμματα της Κοινωνικής Εργασίας, αποτελέσματα ερευνών, νέων μεθόδων παρέμβασης, νέων ερευνητικών προγραμμάτων κ.λ.π..

**Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Βιβλία.

1. Ακαδημία Επαγγελματιών Υγείας, Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας, Τομέας Οικονομικών της Υγείας: «Κοινωνική Εργασία: Ανθρώπινο δυναμικό και παρεχόμενες υπηρεσίες», Αθήνα, 1996.
2. Ζωγράφου Α. : «Οι νέοι κατά τη μετάβαση από το σχολείο στο επάγγελμα ή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Ικανοποίηση από την εργασία, αυτοαποδοχή, πολιτικός προσανατολισμός», Πάτρα, 1993.
3. Ζωγράφου Α. : «Οι συνθήκες και η ποιότητα της εκπαίδευσης στο Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας από τη σκοπιά των σπουδαστών», Πάτρα, 1995.
4. Κασιμάτη Κ. : «Επιλογή Επαγγέλματος. Πραγματικότητα ή μύθος;», ΕΚΚΕ, 1989.
5. Μουρούκα Σ. : «Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στον ελληνικό χώρο», Αθήνα, 1983.
6. Παρασκευόπουλος Ι. : «Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας», Τόμοι 1^{ος} και 2^{ος}, Αθήνα, 1993.
7. Σοϊμοίρη Κ. : «Εκπαίδευση και επαγγελματική απασχόληση των Κοινωνικών Λειτουργών. Θέσεις και απόψεις ΣΚΛΕ», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985.
8. Triseliotis J. : «Η εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία στον διεθνή χώρο», Πρακτικά Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικών Λειτουργών, 1985.
9. Οδηγός Σπουδών Ακαδημαϊκού Έτους 1996 - 1997, Πάτρα, 1996.
10. Φίλιας Β. κ.ά. : «Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών», Αθήνα, 1994.

Β. Επιστημονικά περιοδικά.

1. Βάγια Χ. - Παπαδοπούλου Χ. : «Πρόταση για τη δημιουργία πανεπιστημιακού προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην Κοινωνική Εργασία». Εκλογή, Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος, 1993.
2. Γλαμπεδάκης Μ. : «Βιομηχανία και Τριτοβάθμια Τεχνολογική Εκπαίδευση στην Ελλάδα», Εκπαίδευση και Επάγγελμα, Τόμος 2^{ος}, Αριθμός 4, Οκτώβριος, 1990.
3. Δασκαλάκης Δ. : «Η προβληματική της κρατικής πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 13^ο, 1989.
4. Δασκαλάκης Δ. : «Σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας των εργασιακών σχέσεων», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 14^ο, 1989.
5. Δημητρόπουλος Β. : «Εκτιμήσεις σπουδαστών Τ.Ε.Ι. για την επίδοση, ελλείψεις και επαγγελματική αποκατάσταση, σε σχέση με τον τύπο λυκείου προέλευσης: Συγκριτική ανάλυση», Επάγγελμα και Εκπαίδευση, Τόμος 2^{ος}, Αριθμός 4, Οκτώβριος, 1990.
6. Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε. : «Υπόμνημα για τη δημιουργία πανεπιστημιακού προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών στην Κοινωνική Εργασία», Εκλογή, Απρίλιος, 1982.
7. Ζάρναρη Ο. : «Ανάγκη και για την Ελλάδα η ανώτατη εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία», Εκλογή, Απρίλιος, 1978.
8. Ζωγράφου Α. : «Ο κοινωνικός ρόλος της Κοινωνικής Εργασίας», Τεύχος 15^ο, 1989.
9. Ζωγράφου Α. : «Η μετάβαση της νεολαίας από την εκπαίδευση στο επάγγελμα ή στην ανεργία - τρόποι αντίδρασης των νέων στην ανεργία», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 40^ο, 1985.
10. Gilles S. - Mac Kee G. : «Το άγχος των σπουδαστών της Κοινωνικής Εργασίας», Εκλογή, Τόμος 31^{ος}, 1974.
11. Ηλιάδης Ν. : «Η εργασία στη σύγχρονη κοινωνία και οι ανάγκες για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση», Εκπαίδευση και Επάγγελμα, Τόμος 2^{ος}, Αριθμός 4, Οκτώβριος, 1990.
12. Θεοχάρη Χ. - Μπανούτσου Η. : «Εργασιακές σχέσεις και περιβάλλον», Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο, Τεύχος 32^ο, Οκτώβριος, 1993.
13. Ιατρίδης Δ. : «Ιδεολογία και άσκηση Κοινωνικής Εργασίας. Επιστημονικές και ουμανιστικές απόψεις», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 5^ο, 1987.

14. Ιατρίδης Δ. : «Πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Εφαρμοσμένες Κοινωνικές Επιστήμες και Κοινωνική Εργασία», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 6^ο, 1987.
15. Καρασαββόγλου κ.ά. : «Η απορρόφηση των αποφοίτων Τεχνολογικής Εκπαίδευσης από τις τοπικές αγορές εργασίας: Η περίπτωση των νομών Καβάλας και Δράμας», Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο, Διπλό Τεύχος 45 - 46, Νοέμβριος - Δεκέμβριος, 1994.
16. Κέντρο Μελετών Αυτομόρφωσης : «Η παιδαγωγική της αυτομόρφωσης», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 1^ο, 1986.
17. Le Goff J.P. : «Επιχείρηση: Ένα πρότυπο για την κατάρτιση και την εκπαίδευση», Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο, Διπλό Τεύχος 34 - 35, Δεκέμβριος 1993 - Ιανουάριος 1994.
18. Mathieu M. : «Η επιβίωση του επαγγέλματος. Με ποιες προϋποθέσεις;», Εκλογή, Απρίλιος, 1985.
19. Μουζακίτης Χ. : «Η ανάγκη της ανώτατης εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 6^ο, 1987.
20. Μουζακίτης Χ. : «Η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών στις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 19^ο, 1990.
21. Πατινιώτης Ν. : «Τα επαγγέλματα και η τεκμηρίωσή τους», Ινστιτούτο Εργασίας Γ.Σ.Ε.Ε., Ενημερωτικό Δελτίο, Διπλό Τεύχος 34 - 35, Δεκέμβριος 1993 - Ιανουάριος 1994.
22. Ρουσέας Γ. : «Εκπαιδευτικός και Επαγγελματικός Προσανατολισμός με τη βοήθεια συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών (Ευρωπαϊκή Εμπειρία)», Εκπαίδευση και Επάγγελμα, Τόμος 2^{ος}, Αριθμός 4, Οκτώβριος, 1990.
23. Σακελλαρόπουλος Π. : «Η αναγκαιότητα ειδικευμένων στελεχών στο χώρο της εκπαίδευσης και της έρευνας», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 12^ο, 1988.
24. ΣΚΛΕ : «Το αντικείμενο της Κοινωνικής Εργασίας», Εισήγηση του ΣΚΛΕ προς το Υπουργείο Παιδείας, Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 6^ο, 1987.
25. ΣΚΛΕ : «Εισήγηση Δ.Σ. ΣΚΛΕ για την Εκπαίδευση», Κοινωνική Εργασία, Τεύχος 6^ο, 1987.
26. ΣΚΛΕ : «Καταστατικό Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος», Αθήνα, 1985.
27. ΣΚΛΕ : «Εξελίξεις στο ζήτημα της Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στην Κοινωνική Εργασία», Κοινωνικός Λειτουργός, Τεύχος 1^ο, 1996.

28. ΣΚΛΕ : «Εκτιμήσεις και προτάσεις Δ.Σ. ΣΚΛΕ σχετικά με την Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση στην Κοινωνική Εργασία», Κοινωνικός Λειτουργός, Τεύχος 1^ο, 1996.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ - Ι

Σχολές Κοινωνικής Έργασίας σέ Πανεπιστημιακό επίπεδο

Κράτος	Άριθ. Σχολών	Κράτος	Άριθ. Σχολών
ΑΜΕΡΙΚΗ		ΑΦΡΙΚΗ	
Βενεζουέλα	1	Αίγυπτος	2
Βραζιλία	12	Αιθιοπία	1
Γουιάνα	1	Γκάνα	1
Δομινικανή Δημοκρατία	1	Ζάμπια	1
Έκουαντόρ	2	Ν. Άφρική	17
Η. Π. Α.	70	Ουγκάντα	1
Ίαμαϊκή	1	Ροδесία	1
Καναδάς	16	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	6
Κολομβία	9	Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑ	1
Κόστα Ρίκα	1	ΕΥΡΩΠΗ	
Μεξικό	3	Άγγλία	22
Νικαράγουα	1	Βέλγιο	7
Όνδούρα	1	Γαλλία	1
Παναμάς	1	Γιουγκοσλαβία	1
Περού	1	Έλβετία	1
Χιλή	6	Ίρλανδία	3
ΑΣΙΑ		Ίταλία	1
Ίαπωνία	23	Όλλανδία	1
Ίνδία	5	Πολωνία	1
Ίσραήλ	5	Σουηδία	2
Κορέα	4	Φινλανδία	1
Μπαγκλαντές	2		
Πακιστάν	3		
Σιγκαπούρη	1		
Ταϊλάνδη	1		
Χόνγκ - Κόνγκ	2		

3. Πηγή: Κατάλογος Σχολών Κοινωνικής Έργασίας της Διεθνούς Ένώσεως Σχολών Κοινωνικής Έργασίας, Ίανουάριος 1977.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ	ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ	ΕΤΟΣ ΑΝΑΓΝΩ- ΡΙΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΤΟΣ	ΕΤΟΣ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ	1946	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ	1973	1975
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΝΕΑΝΙΔΩΝ (ΧΕΝ)	1948	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	α) ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΕΝ β) ΙΔΡΥΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΕΝ	1974	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ Β.Ε.Ι.	1954	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	-	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	-	-	1963
ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1957	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ	α) ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ-ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ β) ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ Α.Δ. ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1961	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.	1963	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΔΙΑΚΟΝΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	1974	-
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ	1959	ΑΤΤΙΚΗΣ (Αθήνα)	1964	ΜΕΤΑΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ-ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ Ε.Π.Α.Α.	1974	-
ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ: ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ Κ.Α.Τ.Ε.Ε.	1970	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ (Ηρακλειο)	1973	ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	-	-	-
ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΧΟΛΗ ΠΑΡΑΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ: ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ Κ.Α.Τ.Ε.Ε.	1970	ΑΧΑΪΑΣ (Πάτρα)	1973	ΜΕΤΑΛΥΚΕΙΑΚΟ	-	-	-

ΤΟΠΟΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
No 1

1105
415/43

Αθήνα, 7 Απριλίου 1993
Αριθ. Πρωτ. 1442

Κύριον
Γεώργιο Σουφλιά
Υπουργό Εθνικής Παιδείας
& Θρησκευμάτων

Ο κύριος φορέας παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών στην Ελλάδα είναι το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δια των υπηρεσιών του και δια των υπ' αυτού εποπτευομένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου. Για την εφαρμογή των προγραμμάτων του Υπουργείου μας οι υπηρεσίες του Υπουργείου είναι στελεχωμένες με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό μεταξύ των οποίων οι Κοινωνικοί Λειτουργοί διαδραματίζουν βασικό ρόλο και συμμετέχουν ενεργά στη διεπιστημονική ομάδα παροχής υπηρεσιών. Όμως η εκπαίδευση των Κοινωνικών Λειτουργών είναι εξαιρετικά ζωντικής σημασίας θέμα.

Μετά από προσωπική έρευνα και εμπειρίες έχω διαπιστώσει ότι είναι απολύτως αναγκαία η αναβάθμιση της Σχολής Κοινωνικής Εργασίας σε σχολή Πανεπιστημιακού επιπέδου προκειμένου να γίνει αρτιότερη η εκπαίδευση και η κατάρτιση των Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας. Οι αλλαγές στις δομές της κοινωνίας και γενικότερα στο διεθνές κοινωνικό περιβάλλον καθώς και η εφαρμογή της Συνθήκης του Μάαστριχτ επιβάλλουν την ικανοποίηση του ανωτέρου αιτήματος.

Κρίνω σκόπιμο να ορισθεί συνάντηση με τους αρμοδίους του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας καθώς και εκπροσώπων των Κοινωνικών Λειτουργών για το εν λόγω θέμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Ἡ ἀνάγκη ἰδρύσεως Πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας ἔχει τουλάχιστ ἔπανεληθημένα τόσο ἀπὸ τὸ κλάδο τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν ὅσο καὶ ἀπὸ ἄλλους κλάδους, φορεῖς καὶ κρατικούς παράγοντες. Χαρακτηριστικὰ ἀναφέρουμε:

1) Τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἀνωτέρας Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας Χ.Ε.Ν. πρὸς τὸ Ἰπουργεῖο Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν στίς 28/11/1972.

2) Τὶς προτάσεις γιὰ πανεπιστημιακὴ καὶ μεταπτυχιακὴ ἐκπαίδευση στὴν Κοινωνικὴ Ἐργασία τῆς Ὁμάδας Ἐργασίας τοῦ Ἰπουργείου Παιδείας γιὰ τὸ Ἀττικὸ Πανεπιστήμιο ποὺ συγκροτήθηκε μὲ τὴν 75170/26-8-1974 ἀπόφαση τοῦ Ἰπουργοῦ Παιδείας.

3) Τὴν διακρίτωση τῆς ἀνάγκης γιὰ τὴν ἰδρύση Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς στὴν Κοινωνικὴ Ἐργασία ἀπὸ τὴν Ἐκτεροκὴ Μελέτη τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Προγράμματος τῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Ἐργασίας ποὺ συγκροτήθηκε μὲ τὴν ΔΙ/1956/19-2-1975 ἀπόφαση τοῦ Ἰπουργοῦ Κοινωνικῶν Ἰκηρεσιῶν.

4) Τὰ ὑπομνήματα α) τοῦ Συνδέσμου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος τῆς 12-7-1977 καὶ β) τῆς Σχολῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας ΧΕΝ τῆς 22-3-1977 πρὸς τὸν πρόεδρο τῆς Ἐκτροκῆς τῆς ὁμάδας ἔργασίας γιὰ τὴν μελέτη τοῦ θέματος ἀναδιοργάνωσης καὶ ἀνάπτυξης τῶν κοινωνικοπολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐκιστημῶν στὴν Ἑλλάδα.

5) Τὶς προτάσεις τῆς ἀνωτέρω ἐκτροκῆς γιὰ τὴν ἔνταξη τῆς Κοινωνικῆς Ἐργασίας στὸ σχέδιο ἀναδιοργάνωσης τῶν κοινωνικοπολιτικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐκιστημῶν.

6) Τὶς ἀπόψεις τῆς Ἐταιρείας Πτυχιούχων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Ἐργασίας (Ε.Π.Π.Σ.Κ.Ε.) γιὰ τὸ θέμα τῆς ἀνώτατης ἐκπαίδευσης στὴν κοινωνικὴ ἔργασία, ποὺ διατυκώθηκαν στὸ ἄρθρο "Ἀνάγκη καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀνώτατη ἐκπαίδευση στὴν Κοινωνικὴ Ἐργασία τοῦ "Οἰκονομικοῦ Ταχυδρόμου" (ἀριθ. φύλλου 1239/2-2-1978 σελίς 26).

7) Τὸ ψήφισμα τοῦ Β' Πανελληνίου Συνεδρίου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν 15-17 Δεκεμβρίου 1978 τὸ ὁποῖο ἀναφέρει "Τὸ Β' Πανελλήνιο Συνέδριο Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος, ἀφοῦ συζήτησε τὸ θέμα τῆς ἐκπαίδευσης τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν καὶ διακρίτωσε τὴν ἀνάγκη βελτιώσεως τοῦ ἐπιπέδου σπουδῶν, ψηφίζει ὁμόφωνα ὅπως ὁ Σύνδεσμος Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Ἑλλάδος ἀναλάβει τὶς ἀκαρπύτητες ἐνέργειες γιὰ τὴν ἀνάληψη εὐθύνης ἀπὸ τὸν ἠμόδιο κρατικὸ φορέα τῆς δημιουργίας βαθμίδας ἀνωτάτου ἐπιπέδου ἐκπαίδευσης στὴν κοινωνικὴ ἔργασία:

Η οργάνωση Πανεπιστημιακού έπιπέδου προγράμματος σπουδών στην κοινωνική εργασία αποτελεί ούσιαστική προϋπόθεση για την έκπτυξη της αναπτυξιακής πολιτικής της χώρας.

8) Τήν απόφαση της Γεν. Συνέλευσης της 10-1-82 του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος που αναφέρεται στην αναγκαιότητα της άμεσης ίδρυσης Πανεπιστημιακής Σχολής Κοινωνικής Έργασίας.

9) Τήν απόφαση της Γεν. Συνέλευσης του Συλλόγου Σπουδαστών στην Κοινωνική Έργασία (Σ.Υ.Ε.Σ.Κ.Ε.) της

10) Τό υπόμνημα για την δημοσίευση Πανεπιστημιακού προγράμματος σπουδών στην Κοινωνική Έργασία του Σ.Π.Π.Σ.Κ.Ε. Μάρτιος 1982 προς τό Έγκυργελο Παιδείας.

11) Τό υπόμνημα του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδας προς τό Έγκυργελο Παιδείας καί Κοινωνικών Έκπαιδευτικών.

12) Τύς προτάσεις της ομάδας έργασίας για την μελέτη της ψυχιατρικής περιθαλψης και συγκροτήθηκε με την απόφαση αριθ. ΔΙ/12-7-80 31 Μαρτίου 1982 απόφαση του Έκπυργου Κοινωνικών Έκπαιδευτικών. Τύς προτάσεις στην σελίδα 3 στην παρ.Ι.ε "Κοινωνικού Λειτουργού" του παραρτήματος Ι "Η σημερινή ψυχιατρική περιθαλψη και μερικές λύσεις", αναφέρονται συγκεκριμένα τά εξής:

Ο Κοινωνικός Λειτουργός αποτελεί μαζί με τον ψυχίατρο και τό νοσοκόμο τό άμέσως σημαντικότερο στέλεχος της θεραπευτικής Ψυχιατρικής ήμάδας. (Σέ ώριμαμένα μάλιστα από τά μελλοντικά Κέντρα Ψυχικής Έγείας, που δέν θα διαθέτουν πλήρη ομάδα, θα αποτελεεί ίσως και τον μόνο συνεργάτη του Ψυχιάτρου). Οί Κοινωνικοί Λειτουργοί διαθέτουν έπάρκεια αριθμού. Μολονότι στό τέκο μας υπάρχουν ανώτερες Σχολές Κοινωνικής Έργασίας, οί απόφοιτοι δέν είναι αρκετά προετοιμασμένοι για δουλειά στον Ψυχιατρικό τομέα. Ψυχιατρική εκπαίδευση και αυτή μόνο έμεινερική, έχουν οί λύγοι κοινωνικού λειτουργού που εργάζονται ή εργάστηκαν αρκετά χρόνια σε ψυχιατρικές μονάδες ύψηλού έπιπέδου. Είναι αναγκαίες οί Πανεπιστημιακές και μεταπτυχιακές σπουδές.

Επίσης στό παράρτημα ΙV "Εκπαίδευση-Μετεκπαίδευση-Ειδικότητα" στην σελίδα 3 αναφέρεται "Υπάρχει ανάγκη ίδρυσης σχολών σε Πανεπιστημιακό έπίπεδο για Ψυχολόγους, Κοινωνικούς Λειτουργούς κλπ."

13) Τύς προτάσεις της Ομάδας Έργασίας για την Παιδοψυχιατρική περιθαλψη και συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. ΔΙα/12779, της 31 Μαρτίου 1982, απόφαση του Έκπυργου Κοινωνικών Έκπαιδευτικών.

Στό Κεφάλαιο εκπαίδευση στα Μεσοκρότσημα μέτρα, σελίς 12, αναφέρεται επί λέξει:

Ίδρυση Πανεπιστημιακού έπιπέδου Σχολών Ψυχολόγων, Κοινωνικών Λειτουργών.....

14) Τό Έγγραφο υπ'άρθ. Γ68/802/9.5.82 Κοινωνικών Ύπηρεσιών τής Ύφυκουργου κ. Μαρίας Κυπριωτάκη-Περάκη πρós τό Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Έλλάδας τό όκοτο αναφέρει:

" Γιά τήν αναγκαιότητα δημιουργίας ανώτατης καθμέδας έκπαίδευσης συμφωνήσμε απόλυτα καί έχουμε προτείνει τοτο στό Ύκουργετο Παιδείας καί Θρησκευμάτων κατ'εκανάληφιν..."

15) Δήλωση τοΰ Ύκουργου Παιδείας κ. Άκούστολου Κακλαμάνη, σέ έννημέρωση τής Βουλευτοΰ κ. Ύφιιλάντη στη Βουλή στίς 11.6.80:

"άναμφίβολα είναι πολύ σοβαρός καί σημαντικός ό ρόλος καί τό έργο τών Κ.Α... Ή Κυβέρνηση τιμά εκείνους καί εργάζονται σάν Κοιν. Λειτουργού καί έχει από πλευράς συναρμοδίων Ύκουργείων, Ύκουργετο Παιδείας καί Κοινωνικών Ύπηρεσιών, προχωρήσει στη μελέτη τών θεμάτων καί άκασχολοθν τόν κλάδο, σχετικά μέ τήν άναδιδάρθρωση τών εκπαιδευτικών προγραμμάτων τών σχολών καί ύκάρχουν καί μέ τή μελέτη τής δυνατότητας καί τής αναγκαιότητας ίδρυσης στό μέλλον, Άνώτατης Σχολής Κοιν. Λειτουργών".

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 163

4 Οκτωβρίου 1994

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

13. Ανακαθορισμός ορισμένων παροχών του ΤΕΒΕ 1
 14. Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης 2
 15. Ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία Τμήματος Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Πατρών 3
 16. Ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Τεχνολογικής Έρευνας (ΚΤΕ) Δυτικής Μακεδονίας 4
 17. Τροποποίηση του υπ' αριθ. 28/4.2.91 Π.Δ. «Περί σύστασης Γενικών Διευθύνσεων στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού» 5

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- διορθώσεις σφαλμάτων στα Π.Δ. 260 και 281/94 αρμοδιότητας Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 6

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

- ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 304 (2)
 Ίδρυση Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- Τις διατάξεις:
 - Των άρθρων 6 παρ. 6, 24 παρ. 2 και 50 παρ. 6 του Ν. 268/82 «Για τη δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» (Α87), όπως το πρώτο τούτο άρθρο συμπληρώθηκε με το άρθρο 3 παρ. 1 εδάφια α, β και δ του Ν. 1404/83 «Δομή και λειτουργία των Α.Ε.Ι.» (Α 173).
 - Του άρθρου 70 παρ. 12 και 79 παρ. 6 εδαφ. ιδ του Ν. 166/85 «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (Α 167).
 - Του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/92 (Α 154).
- Τη γνώμη της Συγκλήτου του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (συνεδροσση 439/13.2.1992).

3. Τη γνώμη του Συμβουλίου Ανωτάτης Παιδείας (συνεδρίαση 14/8 -8.2.1989) καθώς επίσης και το έγγραφο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Β1/152/28.2.1992 με το οποίο ζητήθηκε να διατυπώσει εκ νέου τη γνώμη του το Συμβούλιο Ανωτάτης Παιδείας και ότι έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 3 του Ν. 1268/1982.

4. Το έγγραφο της Διεύθυνσης Οικονομικών Υποθέσεων των ΥΠΕΠΘ αριθμ. ΙΒ/2323/31.3.1994 με το οποίο εκτιμάται ότι η δαπάνη που προκαλείται από τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου θα ανέλθει στο ποσό των 168.000.000 δρχ. ετησίως και θα καλυφθεί από τον προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ (φορέας 19.310, ΚΑΕ 0211).

Για το 1994 δεν πρόκειται να προκληθεί καμία δαπάνη γιατί δεν προβλέπεται πλήρωση θέσεων προσωπικού. Για το 1995 προβλέπεται να προκληθεί δαπάνη ύψους 51.000.000 από την πλήρωση 7 θέσεων ΔΕΠ και το επίδομα της θέσης Προϊσταμένου Γραμματείας.

Για το 1996 το ποσό αυτό θα προσυζητηθεί κατά 34.000.000 από την πλήρωση 3 θέσεων ΔΕΠ, 3 θέσεων ΕΕΠ, 2 θέσεων ΕΔΤΠ, ΜΕ κατηγορίας και την αποζημίωση του Προέδρου του Τμήματος. Από το 1997 και εφεξής η πλήρωση των υπολοίπων θέσεων θα γίνει με την διαδικασία του άρθρου 1 παρ. 6 (β) του Ν. 2188/1994 (Α' 18). Για την αίτηση, στέγαση συγγράμματά και περίθαλψη οι δαπάνες που θα προκληθούν θα προσδιοριστούν με την απόφαση καθορισμού εισακτέων στο Τμήμα και θα καλυφθούν από τον προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ (Φορέας 120 ΚΑΕ 0813, 1123, 2421, 2422).

5. Την 327/1994 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ίδρυση

1. Ίδρύεται στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης ανεξάρτητο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης με έδρα την πόλη της Κομοτηνής.

2. Η έναρξη λειτουργίας και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών ορίζεται από το ακαδημαϊκό έτος για το οποίο καθορίζεται για πρώτη φορά αριθμός εισακτέων.

3. Το τμήμα μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του διέπεται ως προς την οργάνωση, τη διοίκηση, τη λειτουργία, τον κανονισμό σπουδών και το προσωπικό από τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος και συμπληρωματικά από τις διατάξεις της ισχύουσας πανεπιστημιακής νομοθεσίας.

Άρθρο 2

Αποστολή

Το τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης έχει ως αποστολή:

α) Να καλλιεργεί και να προάγει την επιστήμη της κοινωνικής διοίκησης, της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής εργασίας, με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα.

β) Να παρέχει στους πτυχιούχους τους τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίσουν την άριστη κατάρτισή τους για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

γ) Να συμβάλει στην εμπέδωση του αισθητήριου κοινωνικής αλληλεγγύης και στη βελτίωση του επιπέδου των παρεχομένων κοινωνικών υπηρεσιών.

δ) Να κατάρτιζει στελέχη διοίκησης και προγραμματισμού με προσανατολισμό την κοινωνική διοίκηση και την κοινωνική εργασία, ικανά να σχεδιάσουν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής.

Άρθρο 3

Εισαγωγή φοιτητών - Τίτλοι - Διάρκεια Σπουδών

1. Ο αριθμός των κατ' έτος εισακτέων στο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης και τα του τρόπου εισαγωγής σ' αυτό ορίζονται κατά τις περί εισαγωγής σπουδαστών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, κείμενες διατάξεις.

2. Το ενιαίο πτυχίο του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης προσδιορίζεται από τις κατευθύνσεις:

α) Κοινωνικής Διοίκησης και Πολιτικής και β) Κοινωνικής Εργασίας.

3. Το εξάμηνο έναρξης των κατευθύνσεων καθορίζεται με το πρόγραμμα σπουδών. Η επιλογή της κατεύθυνσης από τους φοιτητές γίνεται με δήλωσή τους στη γραμματεία του τμήματος. Για όσους δεν υποβάλλουν δήλωση προτίμησης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από το Τμήμα, αποφασίζει η Γενική Συνέλευση.

4. Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης για τη λήψη του πτυχίου, ορίζεται σε οκτώ (8) εξάμηνα.

Άρθρο 4

Επαγγελματική Κατοχύρωση Πτυχιούχων

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης έχουν την δυνατότητα επαγγελματικής κατοχύρωσης στις εξής δραστηριότητες:

α) Διοίκηση κοινωνικών υπηρεσιών στους τομείς της εργασίας, των κοινωνικών ασφαλίσεων, της κοινωνικής πρόνοιας, της υγείας, της παιδείας, της κατοικίας, της δικαιοσύνης, της κοινωνικής εργασίας, της προστασίας του περιβάλλοντος.

β) Κατάρτιση και εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής, ιδίως σε θέματα προστασίας του παιδιού, του εφήβου και των υπερηλίκων σε εξειδικευμένους φορείς του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα.

γ) Εκπαίδευση κοινωνικών λειτουργών και όλων των εκπαιδευμένων στην κοινωνική εργασία.

δ) Κοινωνικός σχεδιασμός στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής του κράτους, των Ν.Π.Δ.Δ., των Ο.Τ.Α., που αφορούν ομάδες ή κοινότητες.

ε) Προληπτική και θεραπευτική εργασία σε χώρους όπως Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής κ.λπ.

Άρθρο 5

Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Για την πρακτική άσκηση των φοιτητών του τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης χρησιμοποιούνται σχολεία, ιδρύματα, κέντρα ψυχικής υγείας και υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του τυχόν συναρμοδίου Υπουργού, μετά από γνώμη της Γενικής Συνέλευσης του τμήματος.

Άρθρο 6

Ίδρυση θέσεων

Στο τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης ιδρύονται 15 θέσεις Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), 10 θέσεις Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ) και 20 θέσεις Ειδικού Διοικητικού - Τεχνικού Προσωπικού (ΕΔΤΠ), από τις οποίες ΒΑΤ, ΒΑΡ και ΒΜΕ.

Άρθρο 7

Αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος

1. Για την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος απαιτείται ο διορισμός επτά (7) μελών Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού εκ των οποίων τέσσερα (4) τουλάχιστον στις βαθμίδες του καθηγητή ή του αναπληρωτή καθηγητή και η εγγραφή φοιτητών.

2. Μέσα σε ένα μήνα από την ολοκλήρωση των προϋποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου κινείται από τον Πρύτανη του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης η διαδικασία εκλογής Προέδρου του τμήματος και συγκρότησης της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος.

3. Η σύσταση των τομέων του τμήματος γίνεται μετά την αυτοδύναμη λειτουργία του Τμήματος με την διαδικασία του άρθρου 8 παρ. 4εδ (ε) του Ν. 1268/82, όπως το άρθρο αυτό ισχύει.

Άρθρο 8

Διαδικασία πλήρωσης των πρώτων θέσεων Δ.Ε.Π.

1. Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο η προκήρυξη των θέσεων ΔΕΠ γίνεται με τη διαδικασία του άρθρου 8 του Ν. 2083/1982, όπως ήδη ισχύει.

2. Η εκλογή των επτά (7) πρώτων μελών ΔΕΠ του τμήματος γίνεται από ειδικά ενδεκαμελή εκλεκτορικά σώματα τα οποία συγκροτούνται με πράξη του Πρύτανη ύστερα από γνώμη της Συγκλήτου.

Στο τμήμα μπορεί να συγκροτούνται περισσότερα από ένα ειδικά σώματα εκλεκτόρων με αρμοδιότητες διακεκριμένες είτε κατά γνωστικά αντικείμενα είτε και ανάλογα με τη βαθμίδα στην οποία ανήκει η προκηρυσσόμενη θέση. Για τη συγκρότηση κάθε εκλεκτορικού σώματος εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 8 παρ. Δ άρθρο 2 του νόμου 2083/1992 όπως μετονομάστηκε με το άρθρο 1 του Ν. 2188/94. Κατά τα λοιπά για την πλήρωση των θέσεων ΔΕΠ εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 9

Γραμματεία Τμήματος

Στο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης συνιστάται Γραμματεία, η οποία παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στο εν γένει εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο του τμήματος. Η γραμματεία οργανώνεται και λειτουργεί επίπεδο τμήματος κατά την έννοια του άρθρου 36 παρ. του Ν. 2190/1994 (Α 28).

Άρθρο 10

Μεταβατικές Διατάξεις

1. Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του Τμήματος η Συγκλήτος του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης συγκροτεί με απόφασή της προσωρινή γενική συνέλευση από μέλη του ΔΕΠ. Με την απόφαση ορίζεται ταυτόχρονα ένα εκ των μελών της, ως προεδρεύων. Η προσωρινή γενική συνέλευση έχει τις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης τμήματος, εκτός αυτών που ανατίθενται με το παρόν διάταγμα σε άλλα όργανα ή ρυθμίζονται κατά τρόπο διαφορετικό.

2. Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του ορίζεται με πράξη του Πρύτανη, μετά από γνώμη της προσωρινής γενικής συνέλευσης και απόφασης της Συγκλήτου.

Μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος είναι τή με πράξη του Πρύτανη, ύστερα από εισήγηση της κορινθίας γενικής συνέλευσης του τμήματος και απόφαση της Συγκλήτου η πρόσληψη επισκεπτιών καθηγητών ενισταμένων επίκουρων καθηγητών, ειδικών επιόνων ή επιστημόνων του άρθρου 5 του Π.Δ. 407/1 με εξάμηνη ή ετήσια σύμβαση, για την κάλυψη εκσυτικών αναγκών του τμήματος. Για τη διαδικασία λήψης εφαρμοζονται αναλόγως οι σχετικές κατά πεση οικείες διατάξεις.

Η προκήρυξη και πλήρωση θέσεων ΕΕΠ και ΕΔΤΠ μέχρι την αυτοδύναμη λειτουργία του τμήματος γίνεται από ουστανικό Συμβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία που ριζεται από τις οικείες διατάξεις για κάθε κατηγο-

ον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, έιουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος γματος.

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 1994

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΝΙΟΣ ΓΕΡΩΝΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ, ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΟΜΟΥ, ΑΛΕ-
ΙΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΡΑΛΙΝΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΣ ΚΟΥΛΑΡΚΗΣ,
ΝΤΡΟΣ ΚΡΕΜΑΣΤΙΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΚΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝ-
ΙΟΥ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΙΚΡΟΥΤΣΙΚΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΛΙΒΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙ-
ΡΑΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ - ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ,
ΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΜΩΤΗΣ, ΘΑΝΑΣΙΟΣ ΞΕΟΥΡΑΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΜΖΕΛΟΣ, ΓΕ-
ΙΟΥΣ ΒΑΣΙΛΑΚΙΔΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΠΤΟΝΑΣ, ΧΡΗ-
ΣΙ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ, ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΠΕΓΓΛΑΝΚΟΣ.

Διευθυντή Υγείας, στο Συμβούλιο αυτή του Γενικού Διευθυντή Δημόσιας Υγείας μετεχει και προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας ένταξης οι αντιστοιχοί κλάδοι καταργούνται αυτοδικαίως.

Όσοι κρίνεται ότι δεν κατέχουν τα προσόντα για ένταξη κατά τα ανωτέρω οριζόμενα σε θέσεις γιατρών δημόσιας υγείας, παραμένουν στις θέσεις που κατέχουν μέχρι τη για οποιονδήποτε λόγο αποχώρησή τους. Μετά την οποία οι θέσεις καταργούνται. Οι γιατροί αυτοί δεν μπορούν να είναι προϊστάμενοι Διευθύνσεων και Τμημάτων Δημόσιας Υγείας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας τοποθετούνται, αναλόγως με τα προσόντα τους, σε κεντρικές υπηρεσίες και σε υπηρεσίες των περιφερειών και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων. Η διάταξη αυτή ισχύει και για εκείνους που δεν επιθυμούν την ένταξή τους και το δηλώνουν με αίτησή τους μέσα σε ένα (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.

12. Όσοι εκ των, κατά την προηγούμενη παράγραφο, εντασσομένων σε θέσεις γιατρών δημόσιας υγείας υπηρετούν κατά το χρόνο της ένταξής τους ως προϊστάμενοι Διευθύνσεων ή Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, καθώς και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, εφόσον εντάσσονται με βαθμό αντιστοιχο με τον κατά περίπτωση απαιτούμενο για τον ορισμό προϊσταμένων, παραμένουν ως προϊστάμενοι μέχρι να λήξει η θητεία τους κατά τα ισχύοντα. Η διάταξη αυτή ισχύει και για το Γενικό Διευθυντή Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας.

Γιατροί Ε.Σ.Υ. που υπηρετούν με απόσπαση, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ως προϊστάμενοι Διευθύνσεων ή Τμημάτων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, κατά τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 1397/1983, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2194/1994, δύνανται, εφόσον συγκεντρώνουν τα προσόντα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, με αίτησή τους και μετά από κρίση υπό το Συμβούλιο της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου, να ενταχθούν σε θέσεις γιατρών δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ., για δε τη βαθμολογική τους ένταξη ως ιερούπηρεσία, κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. λογίζεται ο συνολικός χρόνος που υπηρετούν στον κλάδο γιατρών Ε.Σ.Υ.. Εάν τοποθετηθούν σε βαθμό που προβλέπεται ως προϋπόθεση για την αποθέτηση προϊσταμένων στη μονάδα που έχουν τοποθετηθεί ως προϊστάμενοι, παραμένουν στη θέση τους μέχρις ότου συμπληρώσουν τον προβλεπόμενο χρόνο.

13. Για τους γιατρούς δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ. ισχύει ο καθοριζόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 30 του 1397/1983 μισθολογίο, όπως αυτό κάθε φορά διαμορφώνεται.

Άρθρο 7

Υπηρεσίες Σχολικής Υγείας

1. Συνιστάται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας, Διεύθυνση Σχολικής Υγείας που συγκροτείται από δύο (2) Τμήματα: α) Τμήμα Προγραμμάτων και β) Τμήμα Αποστολικής και Μελετών. Για τη στελεχωσή της συν-

στώνται στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας οκτώ (8) θέσεις προσωπικού στους κλάδους ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ. Η κατανομή των θέσεων και ο καθορισμός των προσόντων γίνονται με τον Οργανισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Μέχρις ότου εκδοθεί η κατανομή των θέσεων γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας. Της Διεύθυνσης Σχολικής Υγείας προϊστάται γιατρός δημόσιας υγείας Ε.Σ.Υ. με βαθμό Διευθυντή, των δε Τμημάτων αυτής γιατρός δημόσιας υγείας με βαθμό Διευθυντή ή με Ψδμό Α'.

2. Στη Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας κάθε Περιφέρειας οργανώνεται και λειτουργεί στο Τμήμα Δημόσιας Υγείας αυτοτελές Γραφείο Σχολικής Υγείας.

3. Στη Διεύθυνση και στα Γραφεία Σχολικής Υγείας τοποθετούνται γιατροί δημόσιας υγείας με ειδικότητα παιδίατρου ή γενικής ιατρικής, οδοντίατροι, ως και ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, επισκέπτες υγείας, νοσηλευτές και άλλοι επιστήμονες.

4. Οι κύριες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Σχολικής Υγείας είναι: η κατάρτιση, η παρακολούθηση και η υλοποίηση προγραμμάτων για την παροχή υπηρεσιών πρόληψης, αγωγής και προαγωγής της υγείας και για την εν γένει ψυχοκοινωνική στήριξη του παιδικού πληθυσμού, των νηπιαγωγείων, των δημοτικών σχολείων, των γυμνασίων και των λυκείων, η εποπτεία του σχολικού περιβάλλοντος από άποψη τήρησης των κανόνων δημόσιας υγείας, καθώς και η μέριμνα για την καταγραφή και την αρχειοθέτηση των στοιχείων της ατομικής κατάστασης υγείας των μαθητών. Αντιστοιχες αρμοδιότητες ασκούν κατά περιφέρεια τα Γραφεία Σχολικής Υγείας, τα οποία και εξειδικεύουν, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της περιφέρειας, τα προγράμματα της Διεύθυνσης Σχολικής Υγείας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας, για την παροχή υπηρεσιών σχολικής υγείας συνιστώνται κατά περιφέρεια θέσεις γιατρών και οδοντότρων σχολικής υγείας, ως και ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών, εποπτών υγείας και επισκεπτών υγείας, με τριετή θητεία που μπορεί να ανανεώνεται. Στις θέσεις των γιατρών διορίζονται γιατροί με ειδικότητα παιδιατρικής ή γιατροί γενικής ιατρικής και οδοντίατροι. Η προκήρυξη των θέσεων γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Οι επιλεγόμενοι διορίζονται και τοποθετούνται με όμοια απόφαση σε Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, οι επιλεγόμενοι μπορεί να τοποθετούνται και σε Μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας. Ο διορισμός και η ανανέωση της θητείας των γιατρών και οδοντότρων γίνεται ύστερα από κρίση και αξιολόγηση των υποψηφίων από τριμελές συμβούλιο, ανά περιφέρεια, που αποτελείται από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Υγείας και Πρόνοιας, εφόσον είναι γιατρός δημόσιας υγείας, άλλως τον προϊστάμενο του τμήματος δημόσιας υγείας αυτής, ένα Διευθυντή Παιδιατρικής Ε.Σ.Υ. ή έναν οδοντίατρο Διευθυντή Ε.Σ.Υ. προκεκμένου για κρίση οδοντότρου και έναν Προϊστάμενο Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας ή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της οικείας περιφέρειας, που

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος και ο Σπουδαστικός Σύλλογος του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Αθήνας συμφώνησαν στις παρακάτω βασικές αρχές, οι οποίες θα αποτελέσουν γνώμονα διεκδίκησης προς το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και προς όλη την πολιτική ηγεσία της χώρας, αλλά και προς όλους τους ενδοκοινοβουλευτικούς και εξωκοινοβουλευτικούς πολιτικούς φορείς.

Χαιρετίζουμε την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας στη Νομική Σχολή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης και ζητάμε να γίνουν δεκτές οι τροποποιήσεις όπως αυτές έχουν κατατεθεί από τον Σύνδεσμο Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος και οι οποίες έχουν γίνει ομόφωνα αποδεκτές από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Θράκης.

Δεν δεχόμαστε την ύπαρξη επιστημόνων Κοινωνικών Λειτουργών δύο ταχυτήτων, δηλ. ζητάμε την κατάργηση των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας σε επίπεδο Τ.Ε.Ι.

Ζητάμε την ίδρυση Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας και σε άλλα Πανεπιστήμια. Ήδη υπάρχει ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πειραιά. Ζητάμε τη στήριξη της λειτουργίας του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης με ανάλογα κονδύλια και προκήρυξη θέσεων Δ.Ε.Π., ειδικά Κοινωνικής Εργασίας.

Η κατάργηση των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας των Τ.Ε.Ι. προτείνεται να γίνει ΑΜΕΣΑ, με την μη εισαγωγή νέων σπουδαστών στα Τ.Ε.Ι. Αθηνών, Πατρών και Ηρακλείου, έτσι ώστε όσοι, ήδη, σπουδάζουν να αποφοιτήσουν. Το διάστημα αυτό πρέπει να είναι μεταβατικό, ώστε να λυθούν τα ζητήματα απορρόφησης των διδασκόντων στα Τ.Ε.Ι., στην ή στις Πανεπιστημιακές Σχολές, συνέχισης των σπουδών των νυν αποφοίτων Τ.Ε.Ι. στο Πανεπιστήμιο και ισοτιμίας των πτυχίων όλων των αποφοίτων Τ.Ε.Ι. Κοινωνικής Εργασίας και των ισοτίμων, προς αυτά, σχολών με το πτυχίο των αποφοίτων Πανεπιστημίου.

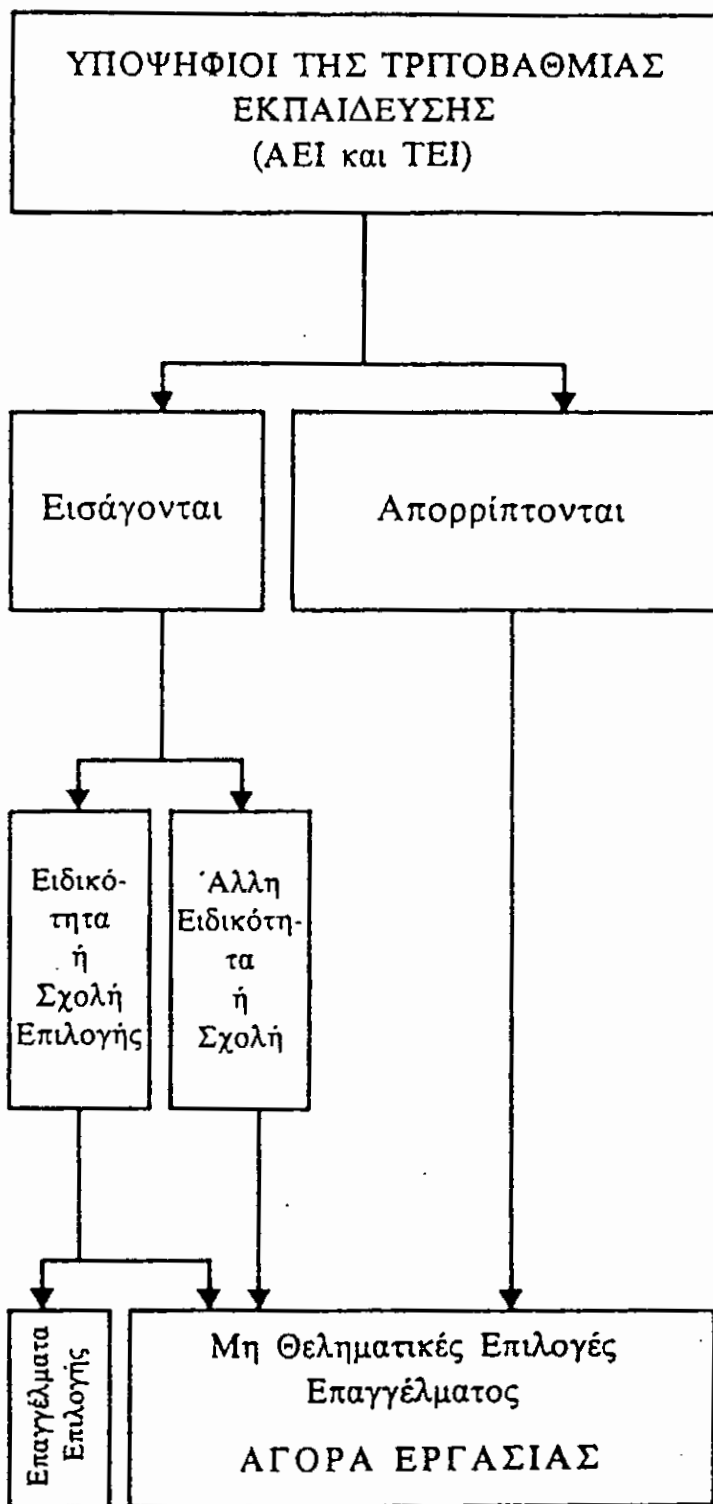
Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Βεζυράκης Δημήτρης

Ο Γεν. Γραμματέας
Τσιγγινός Θεοδόσης

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
του Σπουδαστικού Συλλόγου
Τσουλέας Π. Παναγιώτης

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Ι.: Μοντέλο διαδικασίας θεληματικών ή μη επαγγελματικών επιλογών των υποψηφίων της τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΓ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΑΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ

- 1) Ν.Δ. 40138/1979 "Περί του θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν" Φ.Ε.Κ. 247/1959 Α' τεύχος.
- 2) Β.Δ. 690/1961 "Περί τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος Κοινωνικῶν Λειτουργῶν" Φ.Ε.Κ. 163/1961 τεύχος Α'
- 3) Β.Δ. 319/1962 "Περί τῆς ἐκκαλεῦσεως τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν Φ.Ε.Κ. 81/1962.
- 4) Β.Δ. 542/1963 "Ἀναφέρεται στή ρύθμιση τῶν θεμάτων ἐκκαλεῦσεως τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν ὡς ἐκίκεθα τριετοῦς μεταγυμνασιακῆς (καλαιοῦ τύπου Γυμνάσιο) καὶ διετοῦς μετακατευθυντηριακοῦ κύκλου σπουδῶν Φ.Ε.Κ. 148/1963 τεύχος Α'.
- 5) Ν.4464/1965 Ἄρθρο 9 παρ. 4 "Ἀναφέρεται στήν κατάταξη τοῦ κλάδου τῶν Κοινω. Λειτουργῶν στήν Α' κατηγορία ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ Ν.Π.Δ.Δ. Φ.Ε.Κ. 72/1965 τεύχος Α'.
- 6) Ν.Δ. 652/1970 "Περί Κέντρων Ἀνωτέρας Τεχνικῆς Ἐκκαλεῦσεως" Φ.Ε.Κ.180/1970 τεύχος Α'.
- 7) Ν.Δ. 1375/1973 καὶ 272 τοῦ 1974 "Ἀναφέρονται στήν σύσταση κλάδου καὶ τακτικῶν θέσεων Κοινωνικῶν Λειτουργῶν στὰ Ἰκουργεῖα Δικαιοσύνης καὶ Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν", Φ.Ε.Κ. 79/1973 τεύχος Α' καὶ Φ.Ε.Κ. 9/1974 τεύχος Α'.
- 8) Ν.Δ. 195/1974 "Περί τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ Ν.Δ. 4018/1959 περὶ τοῦ θεσμοῦ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν καὶ τοῦ εἰς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθέντος Β.Δ. 319/1962" Φ.Ε.Κ. 349/1974 τεύχος Α'.
- 9) Π.Δ. 544/1974 "Περί Ὄργανισμοῦ τοῦ Ἰκουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν" ἄρθρο 29 Φ.Ε.Κ. 178/1977.
- 10) Ν.Δ. 576/1977 Ἄρθρο 8 παρ. 326 παρ. Γ καὶ 4 καὶ 49 παρ. Γε "Περί ὀργανώσεως καὶ Διοικήσεως τῆς Κῆσης καὶ Ἀνωτέρας Τεχνικῆς καὶ Ἐπαγγελματικῆς ἐκκαλεῦσεως" Φ.Ε.Κ. 102/1977 τεύχος Α'.
- 11) Π.Δ. 891/1978 "Περί καθορισμοῦ τοῦ ἀντικειμένου ἐργασίας τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν" Φ.Ε.Κ. 213-7/12/1978 τεύχος Α'.
- 12) Π.Δ. 60/27.1.79 "Περί καθορισμοῦ ἐνιαίου ὄρολογίου καὶ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ἐκκαλεῦσεως Κοινωνικῶν Λειτουργῶν τῶν Ἐχολῶν Ὑγείας καὶ Προνοίας Κ.Α.Τ.Ε.Ε. καὶ τῶν Ἀνωτέρων Ἐχολῶν Κοινωνικῆς Ἐργασίας ἀρμοδιότητος τοῦ Ἰκουργείου Κοιν. Ὑπηρεσιῶν.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ 12 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1959

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΑΚΤ
247

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Δ. 4018. Περὶ τοῦ θεσμῶν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.	1
Δ. 4021. Περὶ συμπεριφορῆς τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων κλπ. εἰς Συμβούλια καὶ Ἐπιτροπὰς καὶ περὶ τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν προσθέτων εὐχῶν ἐπιδοτῶν ἢ ἀπολαύων.	2
Δ. 4022. Περὶ προποσίσεως τῶν περὶ Διοικήσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος διατάξεων.	3
Δ. 4024. Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 19 Ὀκτωβρίου 1959 συμπόσεως μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κοινωνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος περὶ οἰκονομικῆς ἐπιτήδευσος πληγέντων ὑπὸ περσῶν πρὸς ἀποκατάστασιν ἀκινήτων χρησιμοποιοῦμένων ὡς κατοικιῶν ἢ ὡς ἐπαγγελματικῆς στέγης.	4

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ὑπ' ἀριθ. 4018
Περὶ τοῦ θεσμῶν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

ΠΑΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχόντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 16 Ὀκτωβρίου 1959 συμπῶν ἠρώτων τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθροῦ 35 Ἐπιτροπῆς ἐπιτροπῆς ἐν Βουλαιῶν, προτάζει τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργοῦ Συμβουλίου, ἀπερσιζόμεν καὶ διατάττομεν :

Ἄρθρον 1.

Ἡ ἐν τῇ ἐπιτελεστικῇ ἀσκήσει τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν, ἢ τοῦ ἀνθρώπου εἰδικῶς ἐκπαιδευμένων τὴν ἀσκήσιν τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας, ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν προγραμμάτων Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς, κατεῖται ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ν. Διατάγματος.

Ἄρθρον 2.

Ὅσοις δύναται νὰ φέρῃ τὸν τίτλον ἢ νὰ καταλαμβάνῃ θέσιν Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ εἰς Ὑπηρεσίας καὶ Ἱδρύματα Νοῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, εἰς τὴν ἐπιτροπῆς τῶν προϋποθέσεις τὰς καθοριζόμενας ὑπὸ τοῦ παρόντος Ν. Δ. καὶ τῶν εἰς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδιδόμενων Βασιλικῶν Διαταγμάτων.

Ἄρθρον 3.

Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδόμενων προτάσει τοῦ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ κατὰ περίπτωσιν ἀριθμοῦ Ὑπουργοῦ, θέλουσι καθορισθῆ τὰ τῆς ἐκπαίδευσος, τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Προνοίας, τῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς βεβαιολογίας τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν, εἰς τὰς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ τρόπου χρησιμοποιοῦσεως τῶν Κοινωνικῶν

Λειτουργῶν, ὑπὸ τῶν Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, ὡς καὶ πᾶσι ἑτέροις λεκτομέρισι ἀφορῶσα τὸν τρόπον λειτουργίας τοῦ θεσμῶν καὶ τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ Κοινωνικοῦ Λειτουργοῦ.

Ἄρθρον 4.

1. Περὶ τῶν Ὑπουργείων Κοινωνικῆς Προνοίας συνιστᾶται Συμβούλιον Κοινωνικῆς Ἐργασίας, συγκείμενον ἐκ τῶν :

α) Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ὡς Προέδρου.

β) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Προνοίας τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ὡς Ἀντιπροέδρου.

γ) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὑγιεινῆς.

δ) Δύο Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, εἰς ὧν εἰς ἡ Διευθυντῆς Παιδικῆς Προστασίας.

ε) Δύο ἀντιπροσώπων τῶν συνεργαζομένων μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας Ὀργανισμῶν, τῶν διαθετῶν τῶν ἀποδοχῶν ὑπὸ τῶν ὀργανισμῶν τούτων.

στ) Δύο προσώπων ἐχόντων ἐμπειρίαν ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ θεσμῶν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Κρῆσις Ἐπιτροπῆς καὶ Γραμματείας ἐκτελεῖται Τριμετῶς τῆς ἀριθμοῦ Διευθύνσεως.

Τὸ Συμβούλιον συγκροτεῖται ἐπὶ ἀπορρίψεως τοῦ Ὑπουργοῦ Κοιν. Προνοίας, ὅστις ὀρίζει συνήματα καὶ τὰ ἀναπληρωματικὰ μέλη αὐτοῦ. Ὅσοις τῶν μὴ ὑπηρετικῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου ὀρίζεται τριετής.

2. Ἀρμοδιότης τοῦ Συμβουλίου τούτου εἶναι ἡ γνωμοδότησις :

α) Ἐπὶ κανόνος θέματος ἐπιτελεστικῶν εἰς τὴν διοικήσει τῶν θεσμῶν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

β) Ἐπὶ τοῦ καθοριζομένου συστήματος ἔργασίας καὶ ἀποδοχῶν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

γ) Ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Προνοίας τῶν πληρουσῶν τὰς προϋποθέσεις τῶν κατὰ τὸ ἀρθρον 3 ἐκδοθησομένων Διαταγμάτων.

3. Εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου καὶ τὸν Γραμματέα καταβάλλεται ἐπὶ ἀπορρίψεως τῶν Ὑπουργῶν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Οἰκονομικῶν, κατ' ἀποκερῆν μηνιαία ἀποζημίωσις.

Ἄρθρον 5.

Δι' ἀπορρίψεως τοῦ ἐπὶ τῆς Κοινωνικῆς Προνοίας Ὑπουργοῦ, μετὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐν ἀρθρῶ 4 συγκροτομένου Συμβουλίου, δύναται νὰ συνιστῶνται Ἐπιτροπῆς μελετῶν ἐπὶ θεμάτων ἐκπαιδευσεως Κοινωνικῶν Λειτουργῶν, εἰς ἐπιτροπῶν Σχολῶν Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ τοῦ Συνδέσμου Κοινωνικῶν Λειτουργῶν, ὡς καὶ ἑτέρων προσώπων ἀποδοχῶν μετὰ τὴν ἐκπαιδευσιν τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

Ἄρθρον 6.

Διὰ τὴν χρησιμοποιοῦσεως Κοινωνικῶν Λειτουργῶν εἰς τὰ Κέντρα Κοινωνικῆς Προνοίας, τὰ Νοσηλευτικὰ Ἱδρύματα καὶ τὰ τοιοῦτα Παιδικῆς Προστασίας, ὡς καὶ τὰ λοιπὰ

εὐαγγῆ Ἱδρύματα τῆς χώρας, δύναται τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας, νὰ συνεργάζεται μετ' ἄλλων Ὀργανισμῶν κατόπιν ὑπαγραφῆς σχετικῶν συμβάσεων μετὰ γνώμην τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Νοεμβρίου 1959

ΠΑΥΛΟΣ
Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΤΑ ΞΕΝΑ

ΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1992

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
6

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Σύσταση θέσεων μόνιμου προσωπικού πληροφορικής στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)	1
Άσκηση του επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού	2
Τροποποίηση του άρθρου γ της παρ. 3 του άρθρου 44 του Καταστατικού του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης και χορήγηση εκ νέου της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 433/1988	3
Ίδρυση κλινικής και εργαστηρίου στο Τμήμα Ιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και καθορισμός του εσωτερικού τους κανονισμού	4

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

κοίνωση για τη θέση σε ισχύ της Συμφωνίας Ελλάδος - Ουγγαρίας για συνεργασία στον τομέα του τουρισμού Αθήνα, 26.11.1987	5
---	---

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

ίθωση σφάλματος στο Νόμο 1999/91	6
ίθωση σφάλματος στο Νόμο 2000/91	7

ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 22 (1)

τάση θέσεων μόνιμου προσωπικού πληροφορικής στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 1320/1983 «όληψη στο Δημόσιο Τομέα και άλλες διατάξεις» (6/Α/1.83).

2. Τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 24 ν. 1558/1985 «Βέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (Φεκ 137/Α).

3. Την αριθμ. 550/1991 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της κρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Βέρνησης και Εργασίας και του Υπουργού Οικονομικών, αποίζουμε:

Άρθρο μόνο.

Ενιστώνται στον οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) οι εξής θέσεις μόνιμου προσωπικού, οι οποίες στίθενται στις ήδη υπάρχουσες θέσεις των οικείων κλάδων:

1. Κλάδος ΠΕ Πληροφορικής
 - α) Ειδικότητα Μηχανικών Η/Υ, θέσεις 12
 2. Κλάδος ΤΕ Πληροφορικής
 - α) Ειδικότητα Πληροφορικής, θέσεις 7
 3. Κλάδος ΔΕ προσωπικού Η/Υ
 - α) Ειδικότητα προγραμματιστών Η/Υ, θέσεις 15
 - β) Ειδικότητα Χειριστών Η/Υ, θέσεις 4
 - γ) Ειδικότητα Χειριστών διατρητικών μηχανών, θέσεις 4.
- Προσόντα διορισμού στις θέσεις των παραπάνω κλάδων ορίζονται τα κατά περίπτωση ειδικότητας, προβλεπόμενα από τις διατάξεις του π.δ. 194/1988 (ΦΕΚ 84Α).
- Στον Υπουργό Εργασίας αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΣΩΤ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Ι. ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΣΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΑΡΙΣΤ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 23 (2)

Άσκηση του επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 3 του Ν. Δ/τος 4018/1959 (ΦΕΚ 247 τ.Α) «περί του θεσμού των Κοινωνικών Λειτουργών».

β. Του άρθρου 25 παράγρ. 2γ του Ν. 1404/83 (ΦΕΚ 173 τ.Α) «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων».

2. Την αριθμ. 11/4.3.1991 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης με πρόταση του Γενικού Γραμματέα Πρόνοιας.

3. Τις αριθ. 567/1989 και αριθ. 502/1991 γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εθνικής Παιδείας και θρησκευμάτων, αποφασίζουμε:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.

Άρθρο 1

Χορήγηση άδειας.

1. Για την άσκηση του επαγγέλματος και τη χρησιμοποίηση

του τίτλου του Κοινωνικού Λειτουργού απαιτείται:

α) Πτυχίο μιας αναγνωρισμένης από το Κράτος Σχολής Κοινωνικής Εργασίας της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ή ισότιμο αντίστοιχης Σχολής του εξωτερικού

β) Άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Διατάγματος αυτού.

2. Για την ισοτιμία των πτυχίων των Σχολών εκπαίδευσης Κοινωνικών Λειτουργών του εξωτερικού απαιτούνται:

α. Για τους κατόχους τίτλων σπουδών του εξωτερικού Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης από το ΔΙΚΑΤΣΑ χωρίς αντιστοιχία.

β. Για τα αντικείμενα ειδικότητας των πιο πάνω πτυχίων απαιτείται το Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΙΤΕ).

3. Οι υποψήφιοι για τη λήψη της άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος απαιτείται να:

α. Έχουν την Ελληνική Ιθαγένεια, με επιφύλαξη της παρ. 5 του παρόντος άρθρου.

β. Να μην έχουν καταδικασθεί σε ποινές κακούργηματος ή πλημμελήματος από εκείνα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος ή να μην έχουν στερηθεί των πολιτικών τους δικαιωμάτων λόγω καταδίκης.

γ. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ή του εξουσιοδοτούμενου, με σχετική απόφαση του κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2^ο παραγρ. 1 του Ν. 1558/85, αρμοδίου οργάνου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η άδεια εκδίδεται μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου που συνοδεύεται με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Επικυρωμένα πρωτοαντίγραφο ή πρωτοαντίγραφο πτυχίου Σχολής Κοινωνικής Εργασίας, ή βεβαίωση της Σχολής από την οποία να προκύπτει ότι ο υποψήφιος έχει καταστεί πτυχιούχος.

β. Πιστοποιητικό ισοτιμίας τίτλου σπουδών, για τους πτυχιούχους σχολών του εξωτερικού.

γ. Επικυρωμένο πρωτοαντίγραφο δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας.

δ. Αντίγραφο ποινικού μητρώου τύπου Α'.

ε) Πιστοποιητικό αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής ή υπεύθυνη με δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86, ότι ο υποψήφιος δε διώκεται ως φυγόποινος ή φυγόδικος.

στ) Επικυρωμένο πρωτοαντίγραφο του εκλογικού βιβλιαρίου από το οποίο να προκύπτει ότι ο υποψήφιος έχει ασήσει το εκλογικό του δικαίωμα ή βεβαίωση από την οποία να προκύπτει ότι άσκησε το δικαίωμα αυτό ή ότι δεν το άσκησε δικαιολογημένα. Σε περίπτωση έλλειψης εκλογικού βιβλιαρίου, βεβαίωση της Αρμόδιας Αρχής ότι ο υποψήφιος έχει υποβάλει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοσή του.

5. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργικού χορηγείται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και σε αλλοδαπούς, υπηκόους των Κρατών - Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σε εφαρμογή των διατάξεων του Π.Δ. 37/88 (ΦΕΚ 15/29.1.88 Τ. Α'), εφ' όσον πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος Π. Δ/τος καθώς επίσης και σε περιπτώσεις αλλοδαπών της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν. 991/79, εφ' όσον πληρούν και τις αναφερόμενες στη διάταξη αυτή προϋποθέσεις.

6. Στην αρμόδια δ/νση του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων τηρείται Μητρώο που περιλαμβάνει:

- α) Στοιχεία ταυτότητας του ενδιαφερομένου
- β) Γνώση ξένων γλωσσών
- γ) πρόσθετες σπουδές.

Άρθρο 2.

Ανάκληση άδειας

1. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού ανακαλείται προσωρινά ή οριστικά με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σε περιπτώ-

σεις:

α. Καταδίκης για κακούργημα ή πλημμέλημα, σε οποιαδήποτε ποινή, για κλοπή, υπεξαίρεση (κινητή ή στην Υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, παραστραφία, δωροδοκία, ή δωροληψία, παράβαση καθηκόντος, για έγκλημα κατά των ηθών, οικογενειακή διαφύλαξη και λιποταξία.

β. Στερήσης των πολιτικών δικαιωμάτων λόγω καταδίκης.

γ. Θίσης του Κοινωνικού Λειτουργού σε δικαστική απαγόρευση ή δικαστική ποινή.

δ. Παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 - 9 του παρόντος Διατάγματος.

2. Η οριστική ανάκληση της άδειας άσκησης επαγγέλματος επιτρέπεται ύστερα μόνο από αμετάκλητη δικαστική απόφαση για αδίκημα που αναφέρεται στην παραγρ. 1α του παρόντος άρθρου.

3. Σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των άρθρων 4 - 9 του παρόντος η απόφαση ανάκλησης της άσκησης επαγγέλματος εκδίδεται, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του Γκαλληλικού κώδικα που αφορούν την επιβολή κειθαρχικών ποινών:

α. Για θέματα σχέσεων με το συνδικαλιστικό τους όργανο και μετά την σύμφωνη γνώμη του κειθαρχικού τους οργάνου.

β. Για θέματα διοντολογικά που αναφέρονται στα προσωποφύρα, το Υπηρεσιακό Πειθαρχικό Συμβούλιο του Υπουργείου υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Για θέματα διοντολογικά η προσωρινή ανάκληση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το χρονικό διάστημα του ενός (1) έτους, ενώ για ποινική καταδίκη για ορισμένα κακούργηματα ή πλημμελήματα, η αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, στερήση πολιτικών δικαιωμάτων κ.λ.π. η ανάκληση θα είναι οριστική.

Άρθρο 3.

Πλαίσια άσκησης του επαγγέλματος

1. Οι Κοινωνικοί λειτουργοί που έτυχαν άδειας άσκησης επαγγέλματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του παρόντος, παρέχουν τις υπηρεσίες τους στα πλαίσια οργανωμένων Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα.

2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί μπορούν με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και ως ελεύθεροι επαγγελματίες, εφόσον έχουν ασήσει, αποδεδειγμένα, το επάγγελμά τους για μία τουλάχιστον πενταετία στα πλαίσια των Υπηρεσιών της προηγούμενης παραγράφου.

3. Το αντικείμενο των υπηρεσιών του Κοινωνικού Λειτουργού, ως ελεύθερου επαγγελματία, πρέπει να είναι αντίστοιχο της απαιτούμενης, κατά την προηγούμενη παράγραφο, επαγγελματικής εμπειρίας.

4. Η παροχή υπηρεσιών από τον Κοινωνικό Λειτουργό, ως ελεύθερου επαγγελματία είναι επιτρεπτή εφόσον:

α. Διατηρεί για το σκοπό αυτό επαρκείς και κατάλληλους χώρους στους οποίους απαραίτητα περιλαμβάνονται γραφείο για συνεντεύξεις και αίθουσα αναμονής των εξυπηρετούμενων.

β. Τηρεί μητρώο εξυπηρετούμενων και λοιπά στοιχεία από τα οποία προκύπτει η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με την άσκηση κοινωνικής εργασίας.

5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά γνώμη του οικείου επαγγελματικού Συλλόγου, καθορίζεται, κατά είδος και μορφή παρεχόμενων υπηρεσιών το ύψος των αμοιβών του Κοινωνικού Λειτουργού που, με τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού, παρέχει τις υπηρεσίες του ως ελεύθερος επαγγελματίας.

6. Η εποπτεία του έργου του Κοινωνικού λειτουργού ως ελεύθερου επαγγελματία αποτελεί έργο των αρμοδίων κατά τόπους περιφερειακών Υπηρεσιακών του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατά την άσκηση της οποίας διασφαλίζονται οι διατάξεις του Διατάγματος αυτού για τη διαφύλαξη του ιδιωτικού απόρρητου.

7. Για την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει στο Υπουργείο Υγείας,

όνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέσω της κατά τόπο αρ-
διας περιφερειακής του Υπηρεσίας, αίτηση με τα ακόλουθα
σημεία:

α. Βεβαίωση προϋπηρεσίας από την οποία να προκύπτει με σα-
φήνεια, τόσο ο χρόνος της επαγγελματικής εμπειρίας του ενδια-
ζόμενου, όσο και το αντικείμενο των υπηρεσιών που πρόσφερε
κατά το χρόνο της προϋπηρεσίας του.

β. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 στην οποία να αναφέρε-
ται σαφώς η έδρα και η περιγραφή των χώρων που ο ενδια-
ζόμενος πρόκειται να ασκήσει το έργο του, το είδος των υπηρε-
σιών που θα προσφέρει και την κατηγορία ή τις κατηγορίες των
εξυπηρετούμενων στους οποίους θα απευθύνονται οι υπηρεσίες

γ. Προκειμένου για αλλοδαπό που έτυχε άδειας άσκησης
επαγγέλματος Κοινωνικού λειτουργού σύμφωνα με τις διατάξεις
άρθρου 1 του παρόντος βεβαίωση ότι έχει επαρκή γνώση της
ελληνικής γλώσσας, η οποία χορηγείται από:

α. Λέσχη Πανεπιστημίου Αθηνών.
β. Διδασκαλείο ξένων Γλωσσών. (Ν. 5147/1931, άρθρο 12,
Κ 211/τ. Α'/14, 16.7.1931).

γ. Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας Πανεπιστημίου Θεσσα-
λονίκης (Π.Δ. 1051/1977, ΦΕΚ 350/τ. Α'/14.11.77).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Αρχές, καθήκοντα, υποχρεώσεις, ασυμβίβαστα κατά την άσκηση
του επαγγέλματος.

Άρθρο 4.

Αρχές.

1. Η άσκηση του επαγγέλματος του Κοινωνικού λειτουργού
υπόκειται προσήλωση στα ιδιώδη της ελευθερίας και της δι-
καιοσύνης και πίστη στην αξία της ανθρωπίνης ύπαρξης και των
ατοτήτων της.

2. Με βάση τις θεμελιώδεις αρχές της προηγούμενης παρα-
γράφου ο Κοινωνικός Λειτουργός:

α. Αναγνωρίζει έμπρακτα το δικαίωμα κάθε ανθρώπου,

1) Να αποφασίζει στο να αποδεχθεί ή όχι το είδος των παρε-
χόμενων σ' αυτόν υπηρεσιών και τον τρόπο αντιμετώπισης των
προβλημάτων του, εφόσον με τον τρόπο αυτό δεν εκτίθεται σε κίν-
δυο ή ασφάλεια και η ευημερία των συνανθρώπων του και του
κοινωνικού συνόλου γενικότερα.

2) να συμμετέχει επικοινωνητικά και στο μέτρο του δυνατού
στη διαδικασία του σχεδιασμού των κοινωνικών μέτρων που τον
αφορούν και να συμπράττει στην προσπάθεια κάλυψης των ανα-
γκών του στο μέτρο που οι δυνατότητές του το επιτρέπουν.

β. Ενεργεί κατά τρόπο που συμβάλλει στη δημιουργία ή κα-
τάργηση ευκαιριών, σε άτομα, ομάδες και κοινότητες, χωρίς
διακρίση κατάγωγής, φύλου, ηλικίας, κοινωνικής θέσης, θρη-
σκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων, τόσο για την κάλυψη των
συναισθηματικών, κοινωνικών και πολιτιστικών
ανάγκών τους, όσο και για την ανάπτυξη και αξιοποίηση των δι-
κων δυνατοτήτων.

γ. Συμβάλλει στην καλλιέργεια, μεταξύ των πολιτών, πνεύματος
κοινωνικής ευθύνης και αλληλεγγύης και στην ευαισθητοποίηση
προετοιμασία τους για κοινωνική δράση.

Άρθρο 5.

Υποχρεώσεις προς το επάγγελμα.

1. Για την ανάπτυξη και προαγωγή της Κοινωνικής Εργασίας
ο Κοινωνικός λειτουργός:

α. Επιδιώκει τη βελτίωση της επαγγελματικής του στάθμης
μέσω της συνεχής επιμόρφωσης και μετεκπαίδευσής του, με την αξιοποι-
ση της επαγγελματικής εποπτείας κατά την άσκηση του έργου
και την παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων στο χώρο της
Κοινωνικής Εργασίας.

β. Συμβάλλει ενεργά στην τήρηση των «αρχών» στην αξιοποι-
ση των «μεθόδων» της Κοινωνικής Εργασίας και στην προσαρ-
μογή των χρησιμοποιούμενων «τεχνικών» στις διαμορφούμενες

νέες κοινωνικές ανάγκες και προβλήματα.

γ. Συμβάλλει στην ορθή και σαφή ενημέρωση της κοινής γνώ-
μης αναφορικά με τις επιδιώξεις και τους στόχους της Κοινωνι-
κής Εργασίας και στην εδραίωση και αύξηση της αναγνώρισης
και εμπιστοσύνης της κοινωνίας και των εξυπηρετούμενων για
την χρησιμότητα των υπηρεσιών που προσφέρει.

δ. Προσφέρει γνώσεις, επαγγελματική πείρα, τόσο για την επι-
στήμηση και τεκμηρίωση της φύσης και της έκτασης κοινωνικών
ανάγκων και προβλημάτων, όσο και για τον καθορισμό των επι-
λογών και τρόπων αντιμετώπισής τους και βελτίωσης της ποιό-
τητας ζωής σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, συμβάλ-
οντας έτσι, με τη συμμετοχή του σε αρμόδια όργανα, στη δια-
μόρφωση της Κοινωνικής Πολιτικής καθώς επίσης στο σχεδια-
σμό και τη διαμόρφωση των απαραίτητων Κοινωνικών Υπηρε-
σιών και προγραμμάτων.

Άρθρο 6.

Καθήκοντα προς τον εξυπηρετούμενο.

1. Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά τη διαδικασία παροχής των
υπηρεσιών του στον εξυπηρετούμενο (άτομο, ομάδα, κοινότητα)
οφείλει:

α. Να σέβεται την προσωπικότητά του και να συμβάλλει
έμπρακτα στη διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς του και στην ικανο-
ποίηση και διασφάλιση των δικαιωμάτων του.

β. Να αναγνωρίζει την ιδιαιτερότητά του και το δικαίωμά του
να αποφασίζει για τις υποθέσεις που τον αφορούν, ενθαρρύνοντας
και υποβοηθώντας τον ταυτόχρονα να αναλαμβάνει τις ευθύνες
των πράξεών του, να αξιοποιεί στο έπακρο τις δυνατότητές του
και να βρίσκει, αυτενεργώντας, λύσεις για την κάλυψη των ανα-
γκών του ή την αντιμετώπιση των προβλημάτων του, με τρόπους
κοινωνικά παραδεκτούς.

γ. Να τον ενημερώνει με σαφήνεια και πληρότητα για τις
προϋποθέσεις, το περιεχόμενο και τα χρονικά πλαίσια της συνεργα-
σίας μαζί του και να παρέχει τις υπηρεσίες του με αντικειμε-
νικά κριτήρια και μετά από αμερόληπτη κρίση, έτσι ώστε η επαγ-
γεματική σχέση μαζί του να στηρίζεται σε αμοιβαία εμπιστοσύνη
και να αξιοποιείται απ' αυτόν στον επιθυμητό βαθμό και κατά τον
καλύτερο δυνατό τρόπο.

δ. Να συλλέγει και να χρησιμοποιεί πληροφορίες ή δεδομένα
που αφορούν τον εξυπηρετούμενο μόνο εφόσον σχετίζονται με τις
ανάγκες ή τα προβλήματα για τα οποία απευθύνθηκε στην Κοι-
νωνική Υπηρεσία και εφόσον κρίνονται απαραίτητα, τόσο για το
διαγνωστικό έργο, όσο και για τη λήψη των αναγκαιών γι' αυτόν
μέτρων.

ε. Να τηρεί αυστηρά, εχεμύθεια σε ιδιωτικά απόρρητα που του
έχει εμπιστευθεί ο εξυπηρετούμενος ή που έχουν περιέλθει σε
γνώση του κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, ή λόγω της
ιδιότητάς του.

Στα πλαίσια της τήρησης του υπηρεσιακού απόρρητου οφείλει
επίσης να επαγρυπνει για τη μυστικότητα των εγγράφων στοι-
χείων που τηρούνται στην υπηρεσία που υπηρετεί.

Σε περίπτωση που ο Κοινωνικός Λειτουργός κληθεί να εξετα-
σθεί ως μάρτυρας από δικαστική ή άλλη Αρχή, για θέματα για τα
οποία υποχρεούνται να τηρήσει εχεμύθεια, οφείλει να προβαίνει
σε σαφή δήλωση τόσο για την ιδιότητά του, όσο και για την υπο-
χρέωσή του αυτή.

Δεν αποτελεί παραβίαση της επαγγελματικής εχεμύθειας η
γνωστοποίηση από τον Κοινωνικό Λειτουργό πληροφοριών ή γε-
γονότων, όταν η ενέργειά του αυτή αποσκοπεί στη διαφύλαξη της
ανθρώπινης ζωής ή την προστασία της σωματικής και ψυχικής
ακεραιότητας ανηλίκων καθώς και ενηλίκων που στερούνται των
δυνατοτήτων αυτοπροστασίας.

στ. Να μην επιδιώκει προσωπικά ωφέλη σε βάρος των συμφε-
ρόντων του εξυπηρετούμενου και του περιβάλλοντός του και σε
καμιά περίπτωση να δέχεται φιλοδωρήματα.

Άρθρο 7.

Υποχρεώσεις προς τον φορέα στον οποίο παρέχει τις υπηρεσίες του.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός κατά τη διάρκεια της εργασιακής σχέσης του με τον φορέα στον οποίο προσφέρει τις υπηρεσίες του οφείλει:

α. Να είναι επαρκώς ενημερωμένος, αναφορικά με τις αρχές, τους σκοπούς και τους στόχους του φορέα καθώς επίσης για τα κοινωνικά προγράμματα και τους μηχανισμούς με τους οποίους υλοποιούνται οι πιο πάνω σκοποί και στόχοι.

β. Να συμβάλλει με τις επαγγελματικές του γνώσεις και ενέργειες στην αποδοτικότερη εφαρμογή των κοινωνικών προγραμμάτων του φορέα και με τις τεχνηριωμένες εισηγήσεις του, στη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, μέσω συμπλήρωσης ή τροποποίησης των εφαρμοσόμενων προγραμμάτων ή της κατάρτισης και εφαρμογής νέων, που επιβάλλονται από τις διαμορφούμενες συνθήκες και ανάγκες.

γ. Να τηρεί τους κανόνες οργάνωσης και λειτουργίας του Φορέα και να συμβάλλει εποικοδομητικά για τη λήψη μέτρων που θα στοχεύουν στην αποδοτικότερη οργάνωση και λειτουργία του και στη βελτίωση των όρων και συνθηκών εργασίας.

Άρθρο 8.

Καθήκοντα προς τους συναδέλφους.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός στις υπηρεσιακές του σχέσεις με τους συναδέλφους του οφείλει:

α. Να συμβάλλει, με την εν γένει συμπεριφορά του, στη δημιουργία και διατήρηση κλίματος αμοιβαίας εμπιστοσύνης, εποικοδομητικής συνεργασίας και συναδελφικής αλληλεγγύης.

β) Να σέβεται την προσωπικότητα, την ιεραρχική θέση, τις ικανότητες και την επαγγελματική τους πείρα, να μην παρεμβαίνει άμεσα στις αρμοδιότητές τους και να δέχεται και να ασκεί καλόπιστη και εποικοδομητική κριτική.

γ. Να συμβάλλει με πνεύμα ειλικρινείας και κατανόησης και με ειρηνικό και ευκρεπή τρόπο στην εξομάλυνση διαφορών, που ενδεχόμενα μπορεί να ανακύψουν κατά το στάδιο της επαγγελματικής τους σχέσης και συνεργασίας.

Άρθρο 9.

Ασυμβίβαστα

1. Απαγορεύεται στον Κοινωνικό Λειτουργό να ασκεί εργασία που δεν συμβιβάζεται με το κύρος του ως Κοινωνικού Λειτουργού.

2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί κατά την άσκηση του επαγγέλματός τους, δεν μπορούν είτε ατομικά, είτε μετέχοντας, με την ιδιότητά τους, σε συλλογικά υπηρεσιακά όργανα να εκλαμβάνονται θεμάτων από τα οποία προκύπτει φανερά συμφέρον των ιδίων ή συγγενών τους σε ευθεία γραμμή απεριορίστα και σε πλάγια γραμμή μέχρι τρίτου βαθμού.

Άρθρο 10.

Διευκολύνσεις κατά την άσκηση του έργου.

1. Σε όσους έχει χορηγηθεί άδεια άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού και απασχολούνται με την ιδιότητα αυτή, παρέχεται από τους πάσης φύσεως φορείς κάθε δυνατή διευκόλυνση, κατά την άσκηση του έργου τους.

2. Για την πιστοποίηση της ταυτότητας και ιδιότητας των Κοινωνικών Λειτουργών της προηγούμενης παραγράφου ο φορέας που τους απασχολεί ή ο επαγγελματικός Σύλλογος στον οποίο ανήκουν μπορεί να τους εφοδιάζει με το απαραίτητο έγγραφο (ταυτότητα).

Άρθρο 11.

Καταργούμενες διατάξεις.

1. Από τη δημοσίευση του παρόντος Π. Δ/τος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του Β. Δ/τος

690/61 περί της άσκησης του επαγγέλματος Κοινωνικών Λειτουργών*.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και την εκτέλεση του παρόντος.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1992

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 50 (2)

Καθορισμός επαγγελματικών δικαιωμάτων των πτυχιούχων του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του εδ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 25 του Ν. 1404/83 (ΦΕΚ 173).

2. Την από 8/2.9.87 γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

3. Την αρ. 668/1988 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εργασίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Επαγγελματικά Δικαιώματα

1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος κοινωνικής εργασίας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των Τεχνολογικών Εκπ/κών Ιδρυμάτων, Κοινωνικοί Λειτουργοί, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις - θεωρητικές και εφαρμοσμένες - ασχολούνται, είτε αυτοδύναμα, είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες, σε όλους τους τομείς δραστηριότητας που αποβλέπουν στην πραγματοποίηση ενός ή και συνδυασμού από τους παρακάτω στόχους:

α) Πρόληψη και θεραπεία κοινωνικών προβλημάτων.

β) Περίπτωση του βιοτικού επιπέδου και της κοινωνικής λειτουργικότητας, ατόμων και ομάδων με την πραγμάτωση θεσμικών αλλαγών μέσα στην κοινότητα.

2. Οι παραπάνω πτυχιούχοι έχουν δικαίωμα απασχόλησης, ως στελέχη στον ιδιωτικό και ευρύτερο δημόσιο τομέα, όπως αυτός προσδιορίζεται από τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, με τα παρακάτω αντικείμενα:

α) Διενέργεια κοινωνικής μελέτης ή ψυχοκοινωνικής μελέτης, όπου κρίνεται απαραίτητη, του περιστατικού, της ομάδας και της κοινότητας που χρειάζεται την παρέμβασή τους.

β) Διαμόρφωση διάγνωσης, αυτόνομα ή και σε συνεργασία με άλλους ειδικούς για τα προβλήματα που εντοπίστηκαν.

γ) Εκπόνηση και εκτέλεση σχεδίου δράσης και ενεργειών για την αντιμετώπιση συγκεκριμένης κατάστασης.

3. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν τις παρακάτω δραστηριότητες κατά τομέα απασχόλησης, ως εξής:

α) Τομέας Κοινωνικής Πρόνοιας: Προγράμματα παιδικής προστασίας, υπερηλικών, αναπήρων και γενικά ατόμων και οικογενειών με κοινωνικές ανάγκες.

β) Τομέας Υγείας. Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών προς τον ασθενή και τους οικείους του, σε νοσηλευτικά ιδρύματα, αναρρωτήρια, θεραπευτικούς ξενώνες, ιατροκοινωνικά κέντρα, μονάδες οικογενειακού προγραμματισμού κ.λπ.

γ) Τομέας Ψυχικής Υγείας: Παροχή υπηρεσιών διαγνωστικού συμβουλευτικού και θεραπευτικού χαρακτήρα σε άτομα, ομάδες και οικογένειες τα οποία θεραπεύονται σε κοινωτικά Κέντρα Ψυχικής Υγείας, Θεραπευτήρια Ψυχικών Παθήσεων, Συμβουλευτικούς Σταθμούς κ.λπ.

δ) Τομέας Κοινωνικής Ασφάλισης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα σε ασφαλισμένα άτομα ή και στις οικογένειές τους, μέσα από τους αρμόδιους ασφαλιστικούς φορείς π.χ. Ι.Κ.Α. Ο.Γ.Α., κ.λπ.

ε) Τομέας επαγγελματικού προσανατολισμού - εργασίας. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών στα πλαίσια των φορέων επαγγελματικού προσανατολισμού, όπως Κέντρα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Σχολές Μαθητείας, Κέντρα Εργαζομένης Νεότητας, βιομηχανικές μονάδες, επιχειρήσεις κ.λπ.

στ) Τομέας εκπαίδευσης. Παροχή ειδικών κοινωνικών υπηρεσιών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

ζ) Τομέας πρόληψης και καταστολής της ροπής προς παραβάσεις ανηλικών και εγκληματικότητας. Παροχή ειδικών υπηρεσιών ενημερωτικού, συμβουλευτικού και επιβοηθητικού χαρακτήρα, μέσα από κρατικούς ή άλλους φορείς όπως Δικαστήρια Ανήλικων, Υπηρεσίες Επιμελητών Ανήλικων, Εταιρείες Προστασίας Ανήλικων, Ιδρύματα Αγωγής Ανήλικων, Σωφρονιστικά Καταστήματα, Φυλακές, Εταιρεία Προστασίας Ανήλικων, Εταιρείες Προστασίας Αποφυλακισομένων, ιδρύματα και υπηρεσίες για άτομα με παρεκκλίνουσα κοινωνική συμπεριφορά.

η) Τομέας Κοινωνικής Οργάνωσης και Ανάπτυξης. Παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με στόχο την υποβοήθηση αναπτυξιακών δραστηριοτήτων σε όλες τις βαθμίδες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Λαϊκής Επιμόρφωσης, Κέντρων Νεότητας, Πολιτιστικών Κέντρων κ.λπ.

θ) Τομέας Κοινωνικών Υπηρεσιών για τις ένοπλες δυνάμεις και τις υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης.

4. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν κάθε άλλη δραστηριότητα σε επαγγελματικά αντικείμενα που δεν αναφέρονται παραπάνω και προκύπτουν από την εξέλιξη της επιστήμης, στην ειδικότητα της κοινωνικής εργασίας, και καλύπτουν όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας των Υπηρεσιών που υπηρετούν.

5. Οι πτυχιούχοι του αναφερόμενου τμήματος, απασχολούνται, σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης σε θέματα κοινωνικής εργασίας, σύμφωνα με την κάθε φορά ισχύουσα νομοθεσία.

Επίσης μπορούν να απασχοληθούν με την έρευνα θεμάτων της ειδικότητάς τους.

6. Οι πτυχιούχοι του τμήματος ασκούν το επάγγελμα στα πλαίσια των αναφερομένων επαγγελματικών τους δικαιωμάτων, μετά την απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος, που χορηγείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 2

1. Η ισχύς αυτού του Προεδρικού Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4-4-83

23 σχολές στα 4 νέα Πανεπιστήμια

Ο πρωθυπουργός κ. Α. Παπανδρέου μιλάει στο Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ 7 ΝΕΕΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ

Ίδρύονται τέσσερα νέα Πανεπιστήμια που θα αρχίσουν να λειτουργούν από την ακαδημαϊκή χρονιά 1985-86. Αυτό εξήγγελε ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου, κηρύσσοντας χτες στην παλιά Βουλή την έναρξη των εργασιών του Εθνικού Συμβουλίου Ανώτατης Παιδείας (ΕΣΑΠ). Τα νέα Πανεπιστήμια είναι του Αιγαίου, του Ιονίου, της Θεσσαλίας και το Αττικό, στο οποίο θα συγχωνευτούν η Πάντειος, η Ανώτατη Εμπορική (ΑΣΟΕΕ), η Ανώτατη Βιομηχανική Παραιά (ΑΒΣΠ) και η Ανώτατη Γεωπονική Αθήνας.

Τα Πανεπιστήμια αυτά θα έχουν στην πρώτη φάση της λειτουργίας τους συνολικά 23 τμήματα σπουδών (σχολές), με διάφορες ειδικότητες, από τις οποίες επτά είναι νέες στον πανεπιστημιακό μας χώρο (Ψυχολογίας, Χωροταξίας-περιφερειακής ανάπτυξης, Διοίκησης ναυτικών και τουριστικών επιχειρήσεων, ενεργειακής τεχνολογίας, αγροτικής τεχνολογίας, και κοινωνικών λειτουργιών).

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ
4-4-83

Ανάπτυξη στην περιφέρεια

Ήδη προωθούνται για υπογραφή τα Προεδρικά Διατάγματα που προβλέπουν την ίδρυση των νέων Πανεπιστημίων, που αποφασίστηκε, όπως είπε στην ομιλία του ο πρωθυπουργός, για να αναπτυχθεί συμμετρα η ελληνική περιφέρεια, για να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων στις ανώτατες σχολές, για να σταματήσει η φοιτητική προσευγιά και για να επιστρέψουν στην χώρα τους και να αξιοποιηθούν οι άξιοι Έλληνες επιστήμονες της διασποράς.

Ο κ. Παπανδρέου ανέφερε ακόμα, ότι με την αποδοτική λειτουργία των 220 μεταλυκειακών κέντρων, με τον επαγγελματικό προσανατολισμό, με την κατάργηση των Πανελληνίων, με το νέο σύστημα επιλογής, με το θεσμό του σχολικού συμβούλου, με την εφαρμογή του νόμου για τις μετεγγραφές, βάζουμε οριστικά και αμετάκλητα και στον τομέα της Παιδείας το ποτάμι της κοινωνικής αλλαγής.

Τα ΚΑΤΕΕ

Στην συνέχεια δήλωσε, ότι μετά την εφαρμογή του νόμου πλαισίου σιρά έχει η τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, για την αναδιάρθρωση της οποίας προωθείται σχέδιο νόμου που προβλέπει τη αντικατάσταση των ΚΑΤΕΕ από τα νέα τεχνολογικά ιδρύματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένες ειδικότητες που θα καλύψουν τα νέα Πανεπιστήμια διδάσκονται σήμερα στα ΚΑΤΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι αρκετά από τα μαθήματα των ΚΑΤΕΕ με την αναβάθμιση που θα γίνει θα περάσουν στα Πανεπιστήμια.

Ο πρωθυπουργός Ανδρέας Παπανδρέου δήλωσε τέλος, ότι η κυβέ-

Α
Γ
Δ
Ε
Σ
Τ
Υ
Φ
Χ
Ψ
Ω
Α
Β
Γ
Δ
Ε
Σ
Τ
Υ
Φ
Χ
Ψ
Ω

Ποιές σχολές θα περιλάβουν τα 4 νέα Πανεπιστήμια

Το νεοσύστατο Εθνικό Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας (ΕΣΑΠ) ζήτησε με έγγραφό του, από τους πανεπιστημιακούς, επαγγελματικούς και κύριους επαγγελματικούς φορείς της χώρας, να υποβάλουν τεκμηριωμένες προτάσεις, απόψεις και παρατηρήσεις, σχετικά με την δημιουργία των τεσσάρων νέων Πανεπιστημίων (Αττικό, Ιόνιο, Θεσσαλίας και Αιγαίου) που εξαγγείλει ο Πρωθυπουργός Α. Παπανδρέου στην εναρκτήρια συνεδρίαση του ΕΣΑΠ. Με τις προτάσεις αυτές, που πρέπει να σταλούν μέχρι το τέλος του Μαΐου, το ΕΣΑΠ θα διαμορφώσει την τελική εισήγησή του προς την Κυβέρνηση, σε ότι αφορά τα τέσσερα νέα Πανεπιστήμια, που όπως έχει εξαγγελθεί θα αρχίσουν να λειτουργούν από το μεθεπόμενο ακαδημαϊκό έτος 1985 - 86.

Στο Αττικό Πανεπιστήμιο θα συγχωνευθούν, όπως προβλέπει το σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος που έχει γνωστοποιηθεί, η Ανωτάτη Εμπορική Σχολή Αθήνας, η Πάντειος, η Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή Πειραιά και η Ανώτατη Γεωπονική Σχολή Αθήνας, αλλά θα υπάρξουν και νέα τμήματα.

● Οι φοιτητές της ΑΣΟΕΕ και της ΑΒΣΠ που κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους 1985 - 86 θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Οικονομικών Επιστημών της σχολής τους, θα καταταγούν τότε στο τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Οι φοιτητές των δύο αυτών σχολών που θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Διοίκησης Επιχειρήσεων, θα καταταγούν στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Οι φοιτητές της Παντείου που τότε θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδί-

κευση Πολιτικής Επιστήμης θα καταταγούν στο αντίστοιχο τμήμα του Αττικού Πανεπιστημίου, ενώ οι φοιτητές που θα παρακολουθούν ή θα έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να παρακολουθήσουν την ειδίκευση Δημόσιας Διοίκησης της Παντείου θα καταταγούν στο τμήμα Δημόσιας Διοίκησης του Αττικού Πανεπιστημίου.

● Τέλος οι φοιτητές της Ανώτατης Γεωπονικής Σχολής θα καταταγούν στα τμήματα Αγροτικής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης - Αγροτικής Παραγωγής του Αττικού Πανεπιστημίου.

Όσοι φοιτητές καταταγούν σύμφωνα με τα παραπάνω θα διατηρήσουν την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν στο ΑΕΙ που φοιτούσαν, τόσο από την άποψη του ελάχιστου δυνατού αριθμού ετών ή εξαμήνων για την λήψη του πτυχίου, όσο και από την άποψη υποχρεώσεων σε σχέση με το πρόγραμμα σπουδών, δηλαδή υπολειπόμενα έτη σπουδών ή μαθήματα, αφού βεβαίως ληφθεί υπόψη η αντίστοιχη ανάμεσα στο παλιό και

στο νέο πρόγραμμα σπουδών.

Νέα τμήματα

Στο Αττικό Πανεπιστήμιο προβλέπεται ακόμη η ίδρυση τμημάτων Κοινωνιολογίας, Ψυχολογίας, Βιομηχανικής και Ενεργειακής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης.

Από τα άλλα ιδρυόμενα Πανεπιστήμια, στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου προβλέπονται κατ' αρχήν τμήματα Επιστημών Περιβάλλοντος, Ιστορίας, Διοίκησης Επιχειρήσεων (με ειδικεύσεις στις ναυτιλιακές και στις τουριστικές επιχειρήσεις), Ιατρικής και Μαθηματικών. Στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο προβλέπονται τμήματα Ξένων Γλωσσών - Μετάφρασης και Διερμηνείας, Μουσικής και Μουσικολογίας, Κοινωνικών Λειτουργιών και τμήμα Ιστορίας. Στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας προβλέπονται τμήματα Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Αγροτικής Τεχνολογίας και Ανάπτυξης, καθώς και τμήμα Χερσοταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ΔΕΥΤΕΡΗ 12 ΜΑΪΟΥ 1983

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ 12-5-83

Ποιοι τμήματα περιλαμβάνουν τα τρία νέα Πανεπιστήμια

ΣΕ ΟΡΙΣΤΙΚΕΣ και ολοκληρωμένες αποφάσεις για τα τρία νέα Πανεπιστήμια — Θεσσαλίας, Αιγαίου Ιονίων — που πρόκειται να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν από την ακαδημαϊκή χρονιά 1984-85, κινήθηκε το 11ο Συμβούλιο Ανώτατης Παιδείας — ΕΣΑΠ, στη δεύτερη συνεδρίασή του, ενώ καθόρισε «αναγκαστικά» το θέμα του Αιγαίου Πανεπιστημίου για να μελετηθεί προηγουμένως και να ρυθμιστεί τελικά στην επόμενη συνεδρίαση.

Τις αποφάσεις στη συνεδρίαση του ΕΣΑΠ, που η) έλασαν αρχικά το θέμα της Περσπολιτικής, κέρρισαν έκτοτε δύο θέματα που δεν περιλαμβάνονταν στην ημερήσια διάταξη. Η ίδρυση Σχολής Δημόσιας Διοίκησης από τη Γενική Γραμματεία και η προσχώρηση στο σύστημα των ΤΕΙ.

Το θέμα της ΕΡΕΕ, ζήτησε να συζητηθεί το θέμα της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, γιατί, όπως υποστήριξε ο κ. Κωνσταντίνος Μιχαηλίδης, «η εκπαίδευση και η έρευνα των Πανεπίων και των Πολυτεχνικών Τμημάτων των ΑΕΙ υποκαθίστανται από τους υλοποιητές της σχολής αυτής». Η πρόταση δεν έγινε δεκτή, με τον πρόεδρο του ΕΣΑΠ, γενικό γραμματέα του υπουργείου Παιδείας κ. Δημήτρη Ρόκο, μ. το ειδικό, να δηλώνει ότι πρόκειται για «επιανεπισημασμένη» περίπτωση, η οποία, κατά τον κ. Μιχαηλίδη, δεν δύναται να συζητηθεί με βάση τον νόμο 1267.

Το θέμα, πάλι, της ημερήσιας διάταξης, που αφορούσε την ίδρυση του Αιγαίου Πανεπιστημίου, διαπίστωσαν πως «αρχόντες» αναφέρονταν για την ίδρυση της Σχολής στο Αιγαίο, τότε από τους εκπαιδευτικούς των φοιτητών, με και από εκπαιδευτικούς των κολεγίων (εκτός του Π.Σ.ΟΚ) και τον ίδιο της σχολής, επιδή, κατά την κοινή τους, η Γεν. Πολιτική είναι άσχετη με το Πανεπιστήμιο που έχει προανακηρυχθεί ως κοινωνικός και οικονομικός χαρακτήρας και αν εντάξει ο τόπος να υλοποιηθούν οι σπουδές.

Προβληματικό ανέφερε ακόμη, με την επίσημη Εμπροσθεν (ΑΣΟΕΙ), ο

πρόεδρος της οποίας ζήτησε να ενταχθεί η σχολή αυτοόσια στο Αιγαίο Πανεπιστήμιο, για να συναντήσει όμως την αντίθεση της Βιομηχανικής Σχολής του Πειραιά, που θεώρησε ότι θύεται από μια τέτοια εξέλιξη, αφού και αυτή πρόκειται να συγχωνευθεί στο ίδιο Πανεπιστήμιο, με την κατανομή φοιτητών και διδακτικού προσωπικού στα τμήματά του.

ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Στα υπόλοιπα θέματα, κυρίως αυτό των Πανεπιστημίων Θεσσαλίας, Αιγαίου και Ιονίων, η συνεδρίαση στάθηκε αποδοτικότερη. Μάλιστα, συμφωνήθηκε χωρίς να εγερθεί καμία αντίρρηση, πέρα τις αντίθετες προθέσεις, οι έδρες των νέων Πανεπιστημίων να είναι — αντίστοιχα ο Βόλος,

Ρελοστάζ ΗΛΙΑ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ

η Μυτιλήνη και η Κέρκυρα. Όπως δήλωσε χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του ΕΣΑΠ κ. Δ. Ρόκος, «έγινε μια δημοκρατική και συγκυβερνητική απόφαση και αποδεχτήκαμε όλες τις προτάσεις που υποβλήθηκαν και υλοποιήθηκαν με εισηγητική επίκληση και κοινωνική αιτιολόγηση». Έτσι, η συζήτηση κατέληξε ουσιαστικά σε ορισμένες αποφάσεις, που θα δρομολογήσει η Γραμματεία Παιδείας.

Οι αποφάσεις αυτές, σύμφωνα με πληροφορίες του «Βήματος», προέβλεπουν τα εξής:

• Αιγαίο Πανεπιστήμιο: Η ίδρυση του Αιγαίου Πανεπιστημίου θα πραγματοποιηθεί έπειτα από την παρασημασμένη απόφαση, ότι το Αιγαίο Πανεπιστήμιο, πρέπει να αναχωρηθεί σε ορισμένα σημεία του και συγκεκριμένα εκείνα που καθορίζονται στα τμήματα θα προκηρυχθούν, πώς θα οργανωθούν και θα διοικούνται το ίδρυμα.

Για τη διαμόρφωση του νέου σχεδίου Π.Δ. που θα περιλαμβάνει συγκεκριμένους ρυθμίσεις στα παραπάνω θέματα, το ΕΣΑΠ συγκρότησε επιτροπή που έχει την ευθύνη να προκοινηθεί ως τις 15 Σεπτεμβρίου το σχέδιο, ώστε να συζητηθεί στην επόμενη, τρίτη συνεδρίαση του ΕΣΑΠ στις 7 Οκτωβρίου στο ΕΜΠ.

• Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: με έδρα το Βόλο. Ιδρύονται πέντε τμήματα, όσα δηλαδή προέβλεπε και το ίδιο Π.Δ. που είχε προτείνει η κυβέρνηση, με την διαφορά ότι στη θέση του τμήματος Χημείας και Περιφερειακής Ανάπτυξης — που απορρίφθηκε — θα δημιουργηθεί τμήμα Ιστορίας. Έτσι, σε αυτή σχέση, το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας θα περιλαμβάνει τα Τμήματα: Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού, Γεωπονίας, Ιστορίας.

Προτίθενται ακόμη, να μελετηθεί η κυβέρνηση τη δυνατότητα να ιδρυθεί και τμήμα Μηχανικών με εξειδίκευση στις βιομηχανικές κατασκευές, για να υλοποιηθεί η βιομηχανική ανάπτυξη της περιοχής.

• Πανεπιστήμιο του Αιγαίου με έδρα την Μυτιλήνη. Αντί των πέντε τμημάτων που προέβλεπε το σχέδιο Π.Δ., ιδρύονται επτά — καθώς προστέθηκαν δύο Παιδαγωγικά τμήματα που στην οποία όμως είναι... έξι, αφού για το τμήμα Ιστορίας μπεινται μια «κωμική» περιοριστική διατύπωση που λέει ότι θα δημιουργηθεί «εφόσον υπάρχουν πλήθος ιστορικών προσώπων και νοσοκομεία στην περιοχή, αρχαία που φυσικά σύμφωνα με την πρόταση. Τα τμήματα είναι: Οικονομικών, Επιστημών Φυσικών Περιβάλλοντος, με περιφερειακή κατεύθυνση, η οποία είναι του ενδιαφέροντος και την Οικονομολογία, Ιστορίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, όπως που προκηρύχθηκε στην προκήρυξη, αλλά και Οικονομικών και Στατιστικής. Διεύθυνση Σπουδών, στην με επισημασμένη στην επόμενη ναυτιλιακή και Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων, Μαθηματικών, Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών, Ιστορίας.

• Ιόνιο Πανεπιστήμιο: με έδρα την Κέρκυρα. Από τα τέσσερα τμήματα που περιλάμβανε το σχέδιο Π.Δ., απορρίφθηκε το τμήμα Κοινωνικών Λειτουργιών, με την παρατήρηση ότι θα πρέπει να ελεγχθεί αυτή η κατάσταση στα πλαίσια των κοινωνικών σκοπών όλων ΑΕΙ και ότι, ακόμη, υπάρχει αντίστοιχη κατάσταση στα ΤΕΙ. Αντίθετα, στα πλαίσια των Ιστορικών σπουδών, προστέθηκε

τμήμα Αρχαιολογίας. Έτσι, το Πανεπιστήμιο θα αποτεριζέται τμήματα: Είρων Γλωσσών, Μουσικής και Διερμηνείας, Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Αρχιτεκτονικής.

• Στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας, ιδρύεται Σχολή Καλών Τεχνών, με πέντε τμήματα: Εικαστικών Επιστημών, Μουσικής, Θεάτρου, Κινηματογράφου, Τηλεόρασης, το οποίο θα δημιουργηθεί στην πόλη της Ληϊκής υλοδομή — στούντιο κλπ.

Το Συμβούλιο Επικρατείας θα κρίνει

ΠΡΟΑΓΟΜΕΛΙΑ του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά τη κρίση εν τω μεταξύ του κ. Κωνσταντίνου Μιχαηλίδη, που είναι το πρώτο εκλογικό του

υπερίστο νόμο του Κράτους στο όνομα ορισμάτων, που μόνο σκοπότης εκδηλώσεως υπηρετούν. Σε απάντηση του ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Μαρσούδας δήλωσε τα εξής:

«... ελήλυθα, θα αναμείνουμε την απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφοδίας για το θέμα, όπως δηλώθηκαν και οι τρεις διατάξεις της προκήρυξης».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

Αλλαγή του συστήματος των πανελλαδικών εξετάσεων

Πρότειναν χθες βράδυ ο Άγγελος Ελεφάντης και ο Αριστοείδης Μπαϊλιάς

Μία από τις ουσιαστικότερες αλλαγές που προέβλεπε στο εκπαιθτικό πανελλαδικό εξεταστικό σύστημα στο Άρραβο αίμα της Σύμβασης Στάλιν του Δ.Π.Ε.ρ.μ.κ.ς. Οριστική είναι η απόφαση της Ελεφάντης, διαπιστώνοντας την ανάγκη της Αριστοείδης Μπαϊλιάς, να προτείνει αλλαγές στο Εθνικό Μετσώβιο Πολυτεχνείο.

Ορισμένες παρακλίσεις στην αιχμή κριτικού δόξιομο σημειώθηκαν των πανελλαδικών εξετάσεων, που μετατρέπεται το Άγκιστρο σε μικρόκομο ποσό, όπως επιφέρει η δεν επιφέρει την εισαγωγή των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, διενεργώντας προτεραιότητα στην απομάκρυνση της εξής και την απομείωση. Χρησιμοποιώντας μάλιστα τη λέξη γενικότατο για να κορυφαριώσουν, η η διαπραγματευθεί στο Άγκιστρο σε θόρος της σε όλους πρωταρχικότητας του μαθήτι.

Επιρροίαν την καταργηση του συστήματος των Πανελλαδικών εξετάσεων και την επικατωπιση του από ένα ενδομεσο ετιος φοιτητικό σε εκπαιδευτικό κεντρο, το οποίο θα επιφέρει μετα τη σκεψη, και κατά την διάρκεια των μαθητών, προετοιμασία και μετά το πέρας της μονοετούς φοιτητικού, την εγγραφή τους σε Πανεπιστημιακό τμήματα.

Η προταση των οριστικών επιρροίαν είναι επίσης να αναδιωξιμύσουν οι μαθητές βαρβαρικές τμήματα.

ΣΥΛΛΕΓΜΕΝΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ
ΑΝΤΙΛΕΠΣΙΟΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ
ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ
5/5/95
10/5/95

Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης Ο Πρώτανης συναντήθηκε με τον Διοικητικό Σύμβουλο του ΣΚΛΕ

Εργε χθες Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 1995, στη Πρωτανία του Πανεπιστημίου Θράκης, στη Κομοτηνή, επίσημη συνάντηση τον Πρωτανή του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης κ. Γιάννη Πανουρή και παριζώντων του Παν μιον με αντιπροσωπεία του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (ΣΚΛΕ) και αντιπροσωπών των Παιδιατρικών και Νοσηρειακών Τμημάτων Β. Ελλάδος του ΣΚΛΕ.

Η επίσημη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο χώρο του πρώτου κτιρίου του Πανεπιστημίου Θράκης, στην Κομοτηνή. Στην παρουσίαση των υπηρεσιών του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης, ο Πρωτανής παρουσίασε την κατάσταση του Τμήματος και την ανάγκη για τη δημιουργία ενός νέου Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης.

Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Θράκης, στην Κομοτηνή, είναι ένα από τα πρώτα τμήματα που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Θράκης, στην Κομοτηνή, είναι ένα από τα πρώτα τμήματα που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του Πανεπιστημίου Θράκης, στην Κομοτηνή, είναι ένα από τα πρώτα τμήματα που δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα.

ΕΙΣ ΟΙΚΙΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ
ΑΜΥΝΣΟΛΙ
ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΙΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 31.892 - 74.555 FAX: 27.700
ΑΥΤΟΜΑΤΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΗΣ : 27.330
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1995 Έτος 18ο Αρ Φύλλου 4724 Δρχ 100

ΕΚΔΟΣΙΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΝ/ΝΟΣ ΤΣΕΤΑΚΑΣ
ΣΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ!

ΕΠΙΣΗΜΑ ΠΛΕΟΝ

ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΠΡΥΤΑΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ - Σ.Κ.Λ.Ε.

Την Τετάρτη 22 Φεβρουαρίου 1995, στην Πρωτεύουσα του Πακισταν, η Κοινωνική Εργασία του Κρατικού Συμβουλίου της Πρωτεύουσας, η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, συναντήθηκαν και συζητήσαν για την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

Από τη στιγμή της σύστασης του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε., η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

1. Η Κοινωνική Εργασία του Κρατικού Συμβουλίου της Πρωτεύουσας, η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, συναντήθηκαν και συζητήσαν για την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

2. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

3. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

4. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

5. Η Κοινωνική Εργασία του Κρατικού Συμβουλίου της Πρωτεύουσας, η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, συναντήθηκαν και συζητήσαν για την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

6. Η Κοινωνική Εργασία του Κρατικού Συμβουλίου της Πρωτεύουσας, η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, συναντήθηκαν και συζητήσαν για την ίδρυση του Τμήματος Κοινωνικής Διοίκησης στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

7. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

8. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

9. Το Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης θα έχει ως αρμόδια οργάνωση για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και την προώθηση των κοινωνικών έργων.

10. Ο Φορέας που συμμετέχει στην συνάντηση αποφασίστηκε να είναι ο Υπουργός Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης.

11. Ο Συνήγορος Κοινωνικών Δικαιωμάτων Ελλάδος κατέθεσε υπόμνημα προτάσεων για την λειτουργία και την ανάπτυξη της Κοινωνικής Εργασίας του Κρατικού Συμβουλίου της Πρωτεύουσας, η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης.

12. Αποφασίστηκε να συσταθεί η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

13. Αποφασίστηκε να συσταθεί η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

Σημειώματα

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΥΘΑΙΡΕΤΕΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥΣ

Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με άσωση για την καταστολή της φοροδιαφυγής επιβάλλει σε όλην κατασκευή φορολογιών και υιοθετεί πρακτικές εισπραχτικές εσόδων, οι οποίες ανήκουν το όλο της φορολογικής τρωμακτικής. Αποφασίστηκε να γίνει η Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

Καταστέλλει ενόψει κατασκευής Ελλήνων πολιτών, με υψηλά σχετικά εισοδήματα και νομιμοποιεί τη φοροδιαφυγή των υψηλών εισοδημάτων, αφού με την απόφαση του δικαστικού, οι φορολογικές δηλώσεις μας διακρίνονται ως φορολογικές.

Μεταφέρει στην Κοινωνική Εργασία του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Κοινωνικών Υποθέσεων, Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης, στο Δημοκρίτειο Σ.Κ.Λ.Ε.

ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΤΗ Δ.ΘΡΑΚΗ ΘΕΛΕΙ Η ΑΓΚΥΡΑ!

Την ίδρυση Τουρκικού Πανεπιστημίου στη Θράκη ζητούν ως αντάλλαγμα οι Γραικοί προκειμένου να επηρεάσουν τη αναπτυξιομανία της θεολογικής Σχολής στη Χάριτη την οποία έχουν κλείσει από το 1971

Μάλιστα έχουν ενημερώσει ήδη για το αίτημά τους αυτό και την ελληνική κυβέρνηση αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Λέτε μέσα στους επόμενους μήνες να γίνουμε μόνιμοι του ανόνηματος ενός τέτοιου Πανεπιστημίου;

Μήπως η κυβέρνηση πρέπει από τώρα να "κώσει" την "όρεξη" των Τούρκων αναβαθμίζοντας επιτέλους το Δημοκρίτειο Πανεπιστημίου Θράκης η λειτουργία του οποίου έχει καταστεί πλέον υποτυπώδης;

Δεν είναι, βέβαια, τυχαία η χρονική στιγμή την οποία επιθέγει η Αγκυρα για να διαρρεύσει την επιθυμία της.

Ούτε είναι προς τιμήν των ελληνικών κυβερνήσεων των τελευταίων ετών το γεγονός ότι έχουν αποκοιμηθεί από την κοινή γνώμη τις επιθυμίες της Αγκυρας.

Το ερώτημα είναι κατά πόσον η Ουδαϊκτον "βλέπει" με "καλό" μάτι την ίδρυση τουρκικού Πανεπιστημίου.

Γ. ΣΟΥΦΛΙΑΣ

8-4-93

Αναβαθμίζεται το Πανεπιστήμιο Θράκης

ΙΔΡΥΤΑΙ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Διασταύρωσαν τα μέλη τους χθες ο υπουργός Παιδείας, Γ. Σουφλιάς και η Επιτροπή Παιδείας του ΠΑΣΟΚ με αφορμή την κυβερνητική εκπαιδευτική πολιτική.

Μέσα από τη διαφάνη προέκυψε και μια επίσημη, από πλευράς του κ. Σουφλιά, ο οποίος δήλωσε ότι θα ζητήσει από το υπουργείο συμβούλιο να ιδρυθεί τμήμα Κοινωνικής Εργασίας και Κοινωνικής Διοίκησης στο Πανεπιστήμιο Θράκης, ύστερα από αίτημα του ιδρυμάτος.

Και η επίσημη προέκυψε όταν ο κ. Σουφλιάς ανέκρουσε τον ήχο επιχειρηματολογίας του ΠΑΣΟΚ περί υποβάθμισης του Πανεπιστημίου Θράκης επισημαίνοντας μεταξύ άλλων ότι οι έσοδοι θα δοθούν πιστώσεις για έργα ύψους 4,5 δισ. δραχμών δηλαδή τριπλάσιες από αυτές του

1989 και β) Από το 1991 έως σήμερα εγκρίθηκαν και ιδρύθηκαν τρία τμήματα, έναντι επτά που λειτουργούσαν από το 1974 μέχρι το 1990:

«Το γάντι για την ανταλλαγή πυρών έριξε η Επιτροπή Παιδείας του ΠΑΣΟΚ και συγκεκριμένα οι βουλευτές Κ. Σημίτης, Χ. Καστανιώτης και Φ. Πετσάλνικος, οι οποίοι δήλωσαν ότι κύρια χαρακτηριστικά αυτής της πολιτικής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι ο αυταρχισμός, ο κομματισμός, η αυθημερόνη νοοτροπία, η προχειρότητα και η αγνόηση των πραγματικών καταστάσεων.

Οι τρεις βουλευτές κατήγγειλαν ότι στις πρόσφατες εκλογές σχολικών συμβουλίων παραβιάστηκαν η νομιμότητα. Παρουσιάσαν μάλιστα ορισμένα παραδείγματα υποψηφίων

«Ανοικτό Πανεπιστήμιο» από το 1994

Υπό τη σκέπη επισκευαστικά και μόνο των Πανεπιστημίων της χώρας θα γυθεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, το οποίο υφίσταται να λειτουργήσει ανεξαρτησία από τον Φεβρουάριο του 1994.

Όπως δήλωσε χθες ο υπουργός Παιδείας, Γ. Σουφλιάς, το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα δημιουργηθεί με βάση το μοντέλο της καταπράσινης Πανεπιστημίου και η λειτουργία του θα προχωρήσει σε δύο φάσεις, σύμφωνα με την επιλογή του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου, το οποίο σποτάζει ένα από τα όργανα διοίκησης του και στο οποίο μετέχουν πρότεροι αντιπρόεδροι, πρόεδροι και αντιπρόεδροι των Επισκοπικών επιτροπών όλων των Ελληνικών ΑΕΙ.

Κατά το πρώτο στάδιο της πρώτης φάσης το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα προσφέρει ποσοτικά σε πτυχιακό και ΔΕΠ επισκευαστικά προγράμματα επαγγελματικής επιμόρφωσης, τα οποία θα ολοκληρώνονται με τον επόμενο πιστοποιητικό παρακολούθησης. Στο δεύτερο στάδιο, αντίστοιχα προγράμματα θα προσφέρονται σε μη πτυχιακό.

Στη δεύτερη φάση της ανάπτυξης του, το

ΥΠΟ ΤΗ... ΣΚΕΠΗ ΤΩΝ ΑΕΙ

Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα προσφέρει άλλων θετικών προγραμμάτων, που υπό ορισμένες προϋποθέσεις θα οδηγούν σε αποδεδειγμένα πτυχία σπουδών.

Μία από αυτές θα έχει το κέντρο με τη διάρκεια των σπουδών.

Σύμφωνα με τον κ. Σουφλιά, η σπουδαία διάκριση σπουδών θα είναι ταυτοχρόνως και με τη διάρκεια των αντίστοιχων σπουδών στο υπόλοιπο ΑΕΙ της χώρας.

Οι λοιπές προϋποθέσεις μελών είναι ήδη από το Ακαδημαϊκό Συμβούλιο, η σύγκληση του οποίου θα ολοκληρωθεί το επόμενο ταυτοχρόνως και θα υποβληθεί στη σύγκληση του υπουργείου Παιδείας, προκειμένου να επιλεγεί η Προεδρική Διεύθυνση.

Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο θα λειτουργήσει από τον πρώτο προγραμματικό έτος της Βουλευτικής Κοιτίδας. Το Επισκοπικό Συμβούλιο πρόκειται την επόμενη εβδομάδα από τους σπουδαστές, αλλά είναι βέβαιος ο κ. Σουφλιάς, το όμοιο επιτάσσεται επίσης.

σχολικών συμβουλίων, οι οποίοι απαρριφθήκαν προκειμένου να προωθηθούν οι «ημέτεροι».

Τα στοιχεία αυτά ανέκρουσε στη συνέχεια ο κ. Σουφλιάς, εκφράζοντας τη λύπη του για την απαράδε-

κτη προσπάθεια κομματικοποίησης της παιδείας από πλευράς ΠΑΣΟΚ.

Οι τρεις βουλευτές ανακοίνωσαν ότι το καλοκαίρι θα διαργανωθεί συνδιάσκεψη όπου θα τεθούν επί τόπου όλα τα εκπαιδευ-

τικά θέματα και θα δοθούν έσοδοι οι ημετέροις του ΠΑΣΟΚ.

Τόνισαν δε, ότι διαφωνούν με την ίδρυση του ΙΕΠ και με τον τρόπο εισαγωγής των αρχαίων Ελλήνων στο γυμνάσιο.

Ακαδημία Υγείας

Την ίδρυση Ακαδημίας Επαγγελματιών Υγείας, ανακινώσαν σε χθεσινή συνέλευση Τύπου εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας Νοσοκομειακών Γιατρών (ΟΕΝΓΕ) και της Πανεπιστημιακής Ομοσπονδίας Εργαζομένων στα Δημόσια Νοσοκομεία (ΠΟΕΔΗΝ).

Όπως ανέφερε ο πρόεδρος του ΔΣ της Ακαδημίας, Γ. Καρσουλός, επίσημη διαμεσολάβηση της Υγείας, στην Υγειονομική Σχολή, κυριαρχείται της Ακαδημίας είναι 4, 4.

— Η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των επαγγελματιών υγείας.

— Η δράση στις υπηρεσίες υγείας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟΥΣ ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΕΔΗΝ

— Η ανάπτυξη του επιστημονικού διαλόγου για τις αναγκαίες μεταβολές του υγειονομικού συστήματος.

— Η υποστήριξη και χρηματοδότηση μελετών νέων επιστημονικών για κρίσιμα υγειονομικά θέματα τα οποία απασχολούν τις υπηρεσίες υγείας.

ΚΕΡΔΟΣ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Η οικονομική εφημερίδα ΚΕΡΔΟΣ έχει προγραμματίσει την Τρίτη 11 Μαΐου 1993 να δημοσιεύσει ειδική έκδοση με αντικείμενο τον εμπορικό και βιομηχανικό χώρο του

Εισαγωγικό Σημείωμα

Κατά την πραγματοποίηση της Πτυχιακής μας Εργασίας με θέμα “Συνθήκες εκπαίδευσης, επαγγελματική αποκατάσταση και επαγγελματικοί προσανατολισμοί των σπουδαστών του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας”, γίνεται έρευνα με το ερωτηματολόγιο που σας δίνουμε. Το εν λόγω ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και θα χρησιμοποιηθεί μόνο για την Πτυχιακή μας Εργασία.

Παρακαλούμε απαντήστε με προσοχή σε όλες τις ερωτήσεις.

Σας ευχαριστούμε

*Νούση Πελαγία
Χριστοδούλου Ελένη*

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Σημειώστε με Χ το τετράγωνο που σας αφορά.

Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(1) Φύλο

- Σπουδαστής Σπουδάστρια

(2) Ο τύπος σχολείου που αποφοίτησες

- Γενικό Λύκειο
 Τεχνικό - Επαγγελματικό Λύκειο
 Πολυκλαδικό Λύκειο
 Άλλο (Ιδιωτικό ΙΕΚ, Ιδιωτικές Σχολές κτλ)

(3) Εξάμηνο που φοιτείς

- Ε' ΣΤ' Επί πτυχίω

(4) Τόπος μόνιμης κατοικίας

- Αθήνα - Θεσσαλονίκη
 Μεγάλη πόλη (Πάτρα, Ηράκλειο, Βόλος κτλ)
 Μικρή πόλη ή κωμόπολη
 Χωριό

(5) Μορφωτικό επίπεδο του πατέρα

- Δεν ξέρει καθόλου γράμματα
 Δεν τελείωσε το Δημοτικό
 Τελείωσε το Δημοτικό
 Δεν τελείωσε το Γυμνάσιο
 Απόφοιτος Γυμνασίου
 Απόφοιτος εξατάξιου Γυμνασίου ή Λυκείου
 Απόφοιτος Ανώτερης Σχολής
 Απόφοιτος Ανώτατης Σχολής
 Οτιδήποτε άλλο

(6) Μορφωτικό επίπεδο της μητέρας

- Δεν ξέρει καθόλου γράμματα
 Δεν τελείωσε το Δημοτικό
 Τελείωσε το Δημοτικό
 Δεν τελείωσε το Γυμνάσιο
 Απόφοιτος Γυμνασίου
 Απόφοιτος εξατάξιου Γυμνασίου ή Λυκείου
 Απόφοιτος Ανώτερης Σχολής
 Απόφοιτος Ανώτατης Σχολής
 Οτιδήποτε άλλο

B. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ)

(7) Αξιολογείστε στην παρακάτω κλίμακα τη γνώμη σας για τα θεωρητικά μαθήματα

- Με ικανοποιούν πολύ
- Με ικανοποιούν
- Με αφήνουν αδιάφορο /η
- Δε με ικανοποιούν
- Δε με ικανοποιούν καθόλου

(8) Αξιολογείστε στην παρακάτω κλίμακα τη γνώμη σας για τα εργαστηριακά μαθήματα

- Με ικανοποιούν πολύ
- Με ικανοποιούν
- Με αφήνουν αδιάφορο /η
- Δε με ικανοποιούν
- Δε με ικανοποιούν καθόλου

(9) Αξιολογείστε στην παρακάτω κλίμακα τη γνώμη σας για την πρακτική άσκηση

- Με ικανοποιεί πολύ
- Με ικανοποιεί
- Με αφήνει αδιάφορο /η
- Δε με ικανοποιεί
- Δε με ικανοποιεί καθόλου

(10) Με ποια συχνότητα παρακολουθείτε τα μαθήματα;

	σπάνια	συχνά	πάντοτε
Θεωρητικά - μη υποχρεωτικά			
Εργαστηριακά - υποχρεωτικά			

(11) Προσδιορίστε το βαθμό ικανοποίησης που αντλείτε από το καθένα από τα παρακάτω αναφερόμενα σημεία της εκπαιδευτικής σας εμπειρίας:

	Με ικανοποιεί πολύ	Με ικανοποιεί	Με αφήνει αδιάφορο	Με ικανοποιεί ελάχιστα	Δε με ικανοποιεί καθόλου
Μορφές διδασκαλίας					
φξδκ Μέσα διδασκαλίας					
Εποπτεία					
Βιβλία / σημειώσεις					
Πνευματικά ερεθίσματα					
Οργάνωση					
Υποδομή					
Επαγγελματική αποκατάσταση					
Ατμόσφαιρα					
Συνεργασία με καθηγητές					

(12) Πόσο επαρκή θεωρείτε τη σύνδεση της διδασκαλίας των μαθημάτων ειδικότητας με τις εμπειρίες της πρακτικής σας άσκησης;

- Πολύ επαρκή
- Επαρκή
- Μετρίως επαρκή
- Ανεπαρκή
- Πολύ ανεπαρκή

(13) Σε τι βαθμό θεωρείτε ότι ο σπουδαστής του τμήματος Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΙ Πατρών ασκείται στις μεθόδους και στους τομείς Κοινωνικής Εργασίας; (Αξιολογείστε στην υπάρχουσα κλίμακα)

	Με ικανοποιεί πολύ	Με ικανοποιεί	Με αφήνει αδιάφορο	Δε με ικανοποιεί	Δε με ικανοποιεί καθόλου
Κ.Ε.Α.					
Κ.Ε.Ο.					
Κ.Ε.Κ.					
Κ.Ε. Ιδρύματα					
Κ.Ε. Οικογένεια					

(14) Πώς κρίνετε το μέγεθος διαφόρων μορφών διδασκαλίας στο μάθημα;

	Πολύ μικρό	Κανονικό	Υπερβολικό	Δε με αφορά
Διδασκαλία				
Ομαδικές εργασίες				
Ατομικές εργασίες				

(15) Παρά το γεγονός ότι οι καθηγητές που διδάσκουν διαφέρουν στην απόδοσή τους, προσπάθησε να περιγράψεις τη γενική κατάσταση που επικρατεί αναφορικά με:

	Με ικανοποιεί πολύ	Με ικανοποιεί	Με αφήνει αδιάφορο	Δε με ικανοποιεί	Δε με ικανοποιεί καθόλου
Την επιστημονική τους κατάρτιση					
Την παιδαγωγική τους ικανότητα					
Τη διαλεκτικότητα και επικοινωνία τους με σπουδαστές					
Την ικανότητά τους να δέχονται κριτική					

(16) Σε ποιο βαθμό νομίζετε ότι οι σπουδαστές μπορούν να επηρεάσουν τους παρακάτω παράγοντες σπουδών; (Κυκλώστε τον αριθμό που νομίζετε στην παρακάτω κλίμακα)

	Πολύ λίγο				Πάρα πολύ
Επιλογή βιβλιογραφίας	1	2	3	4	5
Πρόγραμμα διδασκαλίας	1	2	3	4	5
Επιλογή εργασιών	1	2	3	4	5
Επιλογή εποπτών	1	2	3	4	5
Τρόπους διδασκαλίας	1	2	3	4	5
Τρόπους εξετάσεων	1	2	3	4	5
Περίγυρο εργασίας	1	2	3	4	5

(17) Θεωρείτε ότι η εκπαίδευσή σας στο ΤΕΙ θα σας βοηθήσει στα ακόλουθα:

	<u>ΝΑΙ</u>	<u>ΟΧΙ</u>
1. Απόκτηση ειδικών γνώσεων σε τομείς προληπτικής και θεραπευτικής εργασίας (Σχολεία, Κ.Ψ.Υ. κ.α.)	-----	-----
2. Στελέχωση ανωτάτων διοικητικών θέσεων και Κοινωνικών Υπηρεσιών	-----	-----
3. Σχεδιασμός ειδικών προγραμμάτων Κοινωνικής Πολιτικής	-----	-----
4. Δημιουργία στελεχών για διδασκαλία και εποπτεία των εκπαιδευομένων στην Κοινωνική Εργασία	-----	-----
5. Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα	-----	-----

Γ. ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

(18) Το τμήμα Κοινωνικής Εργασίας ήταν στις πρωταρχικές σας επιλογές πριν την εισαγωγή σ' αυτό;

ΝΑΙ ΟΧΙ

(19) Είχατε κάποιας μορφής ενημέρωση για το περιεχόμενο των σπουδών και το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού πριν την εισαγωγή σας στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Εάν ναι, απαντήστε στην επόμενη ερώτηση.

Συμπίπτει η ενημέρωση που είχατε σχετικά με το επάγγελμα του Κοινωνικού Λειτουργού και το περιεχόμενο σπουδών, με την τωρινή σας άποψη;

ΝΑΙ ΟΧΙ

(21) Σε ποιο βαθμό σας επηρέασαν στην επιλογή επαγγέλματος τα ακόλουθα:
(Κυκλώστε τον αριθμό που νομίζετε στην παρακάτω κλίμακα)

	Πάρα πολύ				Πολύ λίγο
Το οικογενειακό περιβάλλον	1	2	3	4	5
Το κοινωνικό περιβάλλον	1	2	3	4	5
Φύλο(σε σχέση με αναγνώριση που παίρνει από το επάγγελ-μα)	1	2	3	4	5
Οι συνθήκες εργασίας	1	2	3	4	5
Το σχολικό περιβάλλον	1	2	3	4	5

(22) Ολοκληρώνοντας τον κύκλο σπουδών στο τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, σκέφτεστε να ασκήσετε το επάγγελμα;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Δ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΙ

(23) Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς εργασίας ενδιαφέρεστε να εργαστείτε;
(Σημειώστε και περισσότερους από έναν)

- Στην Κοινωνική Πρόνοια - Ασφάλιση
- Στην Υγεία
- Στην Ψυχική Υγεία
- Στην Παραπτώματικότητα / Πρόληψη εγκληματικότητας
- Στο χώρο εργασίας (εταιρείες, Super Markets κτλ)
- Στη Βιομηχανία
- Στην Κοινοτική Ανάπτυξη
- Σε διεθνείς υπηρεσίες
- Στη Διοίκηση (έρευνα, σχεδιασμό και ανάπτυξη προγραμμάτων)
- Σε υπηρεσίες για παιδιά
- Σε υπηρεσίες για νέους
- Σε υπηρεσίες για γυναίκες
- Σε υπηρεσίες για την τρίτη ηλικία
- Στην εκπαίδευση
- Σε ελεύθερο επάγγελμα
- Σε άλλον -----
(Γράψτε τον τομέα)

(24) Σε ποιους από τους παρακάτω τομείς εργασίας θεωρείτε ότι είστε επαρκώς
καταρτισμένοι να εργαστείτε με βάση την εκπαίδευση που λαμβάνετε;

- Στην Κοινωνική Πρόνοια - Ασφάλιση
- Στην Υγεία
- Στην Ψυχική Υγεία
- Στην Παραπτώματικότητα / Πρόληψη εγκληματικότητας
- Στο χώρο εργασίας (εταιρείες, Super Markets κτλ)
- Στη Βιομηχανία
- Στην Κοινοτική Ανάπτυξη
- Σε διεθνείς υπηρεσίες
- Στη Διοίκηση (έρευνα, σχεδιασμό και ανάπτυξη προγραμμάτων)
- Σε υπηρεσίες για παιδιά
- Σε υπηρεσίες για νέους
- Σε υπηρεσίες για γυναίκες
- Σε υπηρεσίες για την τρίτη ηλικία
- Στην εκπαίδευση
- Σε ελεύθερο επάγγελμα
- Σε άλλον -----
(Γράψτε τον τομέα)

(25) Θεωρείτε ότι οι συνθήκες που επικρατούν στην αγορά εργασίας ανταποκρίνονται στους επαγγελματικούς σας στόχους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ

Εάν δεν ανταποκρίνονται, απαντήστε στην επόμενη ερώτηση

(26) Εφόσον οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας δεν ανταποκρίνονται στους επαγγελματικούς σας στόχους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, σκοπεύετε να ασκήσετε άλλο επάγγελμα;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ

(27) Σκέφτεστε να ακολουθήσετε μεταπτυχιακές σπουδές στην Κοινωνική Εργασία;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ

(28) Σκέφτεστε μέσω κατατακτήριων εξετάσεων να παρακολουθήσετε κάποια άλλη σχολή;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ

(29) Μετά την ολοκλήρωση των σπουδών σας επιθυμείτε να επιστρέψετε στον τόπο μόνιμης κατοικίας σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΧΩ ΣΚΕΦΤΕΙ

(30) Υπάρχει στον τόπο καταγωγής σας η δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης στο αντικείμενο των σπουδών σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ ΔΕ ΓΝΩΡΙΖΩ

